RADU GYR

Sângele temniței.

Stigmate

LUCMAN

Radu GYR

SÂNGELE TEMNIŢEI. STIGMATE

Editor: **Lucian BORLEANU**
Redactor: **G. ZARAFU**
Tehnoredactare: **Ramona ILCENCO**
Coperta: **Mona SANDU**

Comenzile pot fi trimise pe adresa editurii:
Editura Lucman
Bucureşti, Str. Miron Costin nr. 19, Sector 1
Telefon/fax: 021.222.53.17

e-mail: comenzi@lucman.ro
www.lucman.ro

ISBN: 978-973-273-289-2

RADU GYR

SÂNGELE TEMNIŢEI. STIGMATE

LUCMAN

PREFAŢĂ

Radu Ştefan Demetrescu s-a născut la Câmpulung Muscel, la 2 martie 1905.

S-a mutat împreună cu familia la Craiova, unde a urmat atât cursul primar cât şi cel liceal, devenind Conferenţiar Universitar la Facultatea de Litere şi Filosofie din Bucureşti, după absolvirea studiilor superioare, cu calificativul *Magna cum laudae*.

Luându-şi pseudonimul de Gyr – după Dealul Gruiului de lângă Câmpulung Muscel, publică poeme apărute antum în mai multe volume: LINIŞTI DE SCHITURI (1924), CERBUL DE LUMINĂ (1928), CUNUNI USCATE (1938), POEME DE RĂSBOIU (1942), BALADE (1943). Scrie literatură pentru copii, semnează studii critice, eseuri, cronici dramatice, lucrări didactice, traduceri etc.

A fost distins cu multe premii literare: PREMIUL PENTRU SONET AL SOCIETĂŢII SCRIITORILOR ROMÂNI (1926), PREMIUL INSTITUTULUI PENTRU LITERATURĂ (1927), PREMIUL ADAMACHI AL ACADEMIEI ROMÂNE (1930), PREMIUL SOCEC AL SOCIETĂŢII SCRIITORILOR ROMÂNI (1939).

Opera sa postumă publicată după 1990, a fost creată, în cea mai mare parte, mental, în închisoare, ea circulând de la un capăt la celălalt al ţării, transmisă prin morse şi scrijelituri pe diverse obiecte, constituind o adevărată hrană spirituală pentru cei sortiţi foamei fiziologice şi terorii.

După eliberarea din 1964, a lucrat intens, aşternându-şi pe hârtie toată opera creată mental în perioada privaţiunii de libertate de aproape 20 de ani.

Ascunsă şi bine adăpostită de ochiul ager al Securităţii, nu şi-a putut-o vedea publicată, poetul trecând la cele veşnice la 29 aprilie 1975 în plină efervescenţă creatoare.

Am căutat să păstrăm dorinţa autorului şi, mai ales, exigenţele acestuia în volumele publicate postum: SÂNGELE TEMNIŢEI, STIGMATE, ANOTIMPUL UMBRELOR – rondele şi sonete –, CRUCEA DIN STEPĂ – poeme de războiu –, ERA O CASĂ ALBĂ, BALADE, PRAGUL DE PIATRĂ.

Din păcate nu şi-a putut termina „CALENDARUL MEU" – prietenii, momente şi atitudini literare –, început târziu, la insistenţele noastre, destinul curmându-i viaţa la numai 70 de ani.

Ne rămâne obligaţia unei ediţii critice, care, desigur, va necesita o muncă asiduă pentru cei ce vor dori să se aplece asupra întregii opere a poetului Radu Gyr.

S. P.

Sângele temniței

PREFAŢĂ LA CÂNTECE DIN TEMNIŢĂ

În aprigele mele belciuge,
piatra mă-nfulecă, fierul mă suge.
În bezne m-afund, zi de zi, şi-n urât,
întâi pân' la glezne, apoi pân' la gât.

Curând, o să-mi treacă de gură, de frunte,
lespedea temniţei, cu gângănii mărunte,
şi-am să dispar în grozava ei guşă,
în mugetul ei subteran şi-n cenuşă...

Dar, hămesit, sub lacăte, chei şi zăvoare,
de tine, sălbatice, viule soare,
din carne îmi rup, din dogorâta mea smoală,
aceste cântece în pielea goală,

şi-n tine le-arunc, în năprasnice-amieze,
s-alerge, să tropăie şi să necheze,
slobode, aspre, neţesălate deloc,
ca nişte cârlane fugare în stepe de foc...

ZĂBRELE

Inimă, – viaţa plesneşte afară,
auzi-o, din toate păstăile ei...
Aici gem zăvoare şi zornăie chei,
oftează la uşi drugii grei,
şi lacătul rage-njunghiat ca o fiară.

Inimă, – soarele-afară se-mbată
şi sparge-n beţii oglinzi şi brăţări...
Aici, în celule zăcute-n uitări,
soarele pute şi stăruie-n nări
ca un hoit într-o groapă uitată...

Inimă, – dragostea cheamă şi joacă,
afară, cu ţâţele goale, pe străzi...
Aici, ca strivit sub capacu-unei lăzi,
sângele urlă năuc după prăzi
şi carnea scrâşneşte, buimacă...

Inimă, – vremea e gârlă zbârlită,
auzi-o cum curge afară pe scoc...
Aici, vremea-i stâncă, giganticu-i bloc
stă peste noi ca un munte de foc...

Dă-mi târnăcoape, dă-mi dinamită,
s-o fac să sară din loc!

JIND

„Après Victor Hugo et moi, je ne vois pas ce qui reste à faire avec les vers..." (Leconte de Lisle)

Uneori, dintre ziduri severe,
jefui, prin poarta de fier, printre gratii,
o zdreanţă de stradă, sau câte-o muiere
cu gura mai roşie decât a muşcatii.

Seara, sub mâna ce vrea să alinte,
pâinea de orz şi tărâţă
zvâcneşte, viu, ca o ţâţă
neagră, fierbinte...

Aş trage o duşcă, pe beregată,
de libertate şi de lumină,
ca un trăscău care-mbată,
ca o prăştină...

Să-mi frigă inima – aprinsă cinzeacă,
să sparg în măsele carafe,
când luna şoldul alb şi-l dezbracă
şi cerul ca un taraf e...

Ah, o beţie-ntr-o crâşmă uitată,
un haimanalâc pe chei până-n zori
şi dragostea ridicată de subsuori
şi-mbrăţişată, muşcată...

Dar nu. Celula asta tâlhară
mă strânge de gât, mă sugrumă...
Noapte, sorbi-ţi-aş drojdia-amară
şi carnea ta rece de spumă...

Năuc, prin vizetă, ochiul urmăreşte,
ca din străfundul unei gropi,
cum domnişoara lună scânceşte
siluită de plopi...

ZILE

Marţi, Vineri, Sâmbătă, Luni,
zile neutre, fără de formă,
ca o ceaţă enormă,
peste genuni.

Stau în timpul groaznic de gol,
cu tălpile-n veacuri lichide,
ca-n ocean un atol
bătut de vânturi toride...

Marţi, Miercuri, Vineri... Ce zi o fi oare?
Săptămâna e-o namilă moartă,
lunile mele nu trec prin calendare,
insula mea nu-i pe nici o hartă...

Luni, Joi... Toate una ca alta,
cum seamănă balta cu balta,
cum seamănă scaieţii din şanţuri...
Toate numai lacăt şi lanţuri,
numai lacăt şi lanţuri.

Bună dimineaţa, celulă,
noapte bună, zăbrele, –
sparge-v-aş, ca un dulău, în măsele,
rupe-te-aş cu dinţii, celulă...

Temniţă, temniţă, turbată căţea,
cum ţi-ar da foc inima mea!
Viaţă, viaţă de-afară, zăludă,
cum joci în somnul meu, paparudă!...

Luni, Miercuri, Joi... Duceţi-vă dracului
zile-mpuţite, zile stătute.
De-aici, din gura veacului
cin-să vă numere negrele sute?

RUGĂCIUNE DIN CELULĂ

Doamne, păzeşte-mă, Doamne, ai milă...
Sunt ca o scorbură veche-ntr-un tei.
În noaptea mea şi-a lăsat Amintirea prăsilă
toate năpârcile ei.

Nu mai pot s-o îndur, dezmăţata.
Iese de peste tot, din pereţi,
şi-mi zvârle-n culcuş cu lopata
urzici şi cărbuni şi scaieţi.

Doamne, nici pieptul, nici ochii, nici gura
nu vor să-i mai rabde pojarul.
Mă zvârcolesc ca pe plită ţiparul,
atât de cumplită-i arsura...

Seacă-mă, Doamne, de-aduceri aminte,
aşa cum seci, vara, puhoaiele,
şi nopţile mele aprinse despoaie-le,
cum, toamna, pădurea o despoi de veşminte.

Fii şi tu, Doamne, o singură dată,
ucigaş şi tâlhar la răscruci:
jefuieşte-mi rădvanul meu cu năluci
şi strânge-mi trecutul de beregată...

Pradă-mi tot cerul, hoţeşte-mi toţi anii,
cum m-ai fura de arginţi şi podoabe...
Vreau să fiu sterp, cum sunt bolovanii,
şi gol cum e stânca pe labe.

Cremene-n mine, -n osândă, -n omăt,
muşchiul tăcerii să mă înece,
furtunile dorului să dea îndărăt,
rupte din piatra mea rece.

FOAMEA

Lacătul a gemut din făptura-i întreagă,
gardianul zăvorul a tras,
şi-n celulă-am rămas
eu şi foamea slăbănoagă.

Singuri stăm, faţă în faţă.
O văd ca prin ceaţă
cum se despoaie fără ruşine
şi ţopăie, cu buricul la mine.

Aş omorî cu pumnul, ca pe-o târfă,
năluca-i de oase şi piele,
dar braţul ăsta-i şomoiog de cârpă,
şi degetele nu sunt ale mele...

Terciul muced de mămăligă,
în vis a fost parcă.
Dinţii încă vor să se-nfigă
în blid şi-n lingura bearcă.

I-aş linge peretelui galbenul lapte,
cu limbă aspră de mâţă.
Pernele astea de urdă m-aţâţă,
stelele-afară-s ca perele coapte.

Aş ronţăi moloz din unghere,
aş suge un colţ de saltea...
Deschide-te, sobă, ca o cişmea,
gâlgâitoare de miere...

De ce nu se face – aşa o lumină,
să văd că-n pragul celulei răsare
Maica Domnului c-o strachină mare,
cu lapte şi azimă plină...

Doamne, cum s-or ospăta alţii:
mormane de carne şi pâine...
Ah, zodia mea, de fiară, de câine,
cum mi-au spurcat-o sfinţii, înalţiil...

Beregata mi-e plină de scame,
tulbure somnul mi-e numai lipie...
Fire-ai să fii, puşcărie,
mămăliga mă-sii de foame!

CUMETRI DE SINGURĂTATE

Dragi prieteni de singurătate,
când celula cu beznă se-ncarcă,
ploşniţă soră, guzgane cumnate,
mătuşă libarcă.

Şi voi lighioane surate,
păianjeni, păduchi şi gândaci,
numai voi, din pereţii posaci,
călcaţi cu inimi de frate
prin orele mele înveninate...

Când ghilotina tăcerii pe gât
îmi lasă grozavu-i tăiş,
cumetri, daţi buzna cruciş şi pieziş,
să ţineţi mormântului meu de urât.

Sugeţi-mi somnul, tristeţile
şi deznădejdea mea nesătulă;
dragi camarazi de celulă,
roadeţi-mi nopţile, beţi-le...

Purice, purice, măi, uşurelul vântului,
potcovit cu văzduh, azurat titirez,
uhu, uhu, ploşniţă, greaua pământului,
grav calculată ca un burghez.

Şi tu, chiţorane poete,
aventurier şi boem,
şi tu, gândac, vagabond pe comete,
complici de-ntuneric, vă chem...

Înnoadă, înnoadă, păianjene-n plasă
şi pentru mine o lacrimă deasă.
Vino, păduche, vino şi bea
sufletul meu, jelania mea.

Tu, ploşniţă, suge-mi, suge-mi din plin,
măceşul din sânge, spin lângă spin,
iar tu, şobolane, vino să-mi spui
care mi-i gustul oftatului,
şi cum miroase – a flori? a otravă? –
inima asta bolnavă.

IDENTITATE

Acum o sută de ani,
am avut un copil, o nevastă...
Auziţi, păianjeni? Auziţi, şobolani?
Un copil, o nevastă...

Când o fi fost fericirea aceea
cu umbre nepământean diafane?
Înecuri, sfârşituri de lumi, uragane,
mi-au smuls odrasla, femeia?

Le-am uitat râsul, părul, obrazul...
Cum or fi fost ochii ei?
Adânc luminaţi ca topazul,
sau ca singurătatea de grei?

Câte veacuri sunt, câtă funinge,
până la zâmbetu-unui prunc de omăt?
L-am lăsat, parcă de mult, lângă o minge,
într-un basm îndărăt...

Să fie o sută, două, cinci sute de ani?
S-au surpat ceruri, au crescut bozii.
Rar, amintiri ascunse sub bolovani
fac ca dinamita explozii.

Atunci, în lumina scurt detunată
o femeie surâde şi coase,
şi două mânuţe moi, somnoroase,
parcă mă fulguie: tată...

Şi iar intru-n bezne postume.
Cine sunt? Cum mă cheamă pe mine?
Aici nu mă strigă nimeni pe nume,
sunt: mă, ăla, – sunt nu ştiu cine...

Departe, odată, m-oi fi chemat oarecum,
oi fi avut vârstă şi-un chip oarecare...
Aici împlinesc sute de ani la-ntâmplare,
şi faţa mea e de fum.

A murit lumea, a murit Dumnezeu,
şi-am rămas doar noi trei întru toate:
Veşnicia, celula şi eu.
Eu cu secolii-n spate.

Ce fiară-i Veşnicia asta, ce fiară!...
Ah, de-aş zări, cel puţin prin vizetă, o stea,
i-aş cere un capăt de sfoară,
să mă spânzur de mileniu cu ea.

AS-NOAPTE, IISUS...

As-noapte Iisus mi-a intrat în celulă.
O, ce trist, ce înalt era Christ!
Luna-a intrat după El în celulă
şi-L făcea mai înalt şi mai trist.

Mâinile Lui păreau crini pe morminte,
ochii adânci ca nişte păduri.
Luna-L spoia cu argint pe veşminte,
argintându-I pe mâini vechi spărturi.

M-am ridicat de subt pătură sură:
— Doamne, de unde vii? Din ce veac?
Iisus a dus lin un deget la gură
şi mi-a făcut semn să tac...

A stat lângă mine pe rogojină:
— Pune-Mi pe răni mâna ta,
Pe glezne-avea umbre de răni şi rugină,
parcă purtase lanţuri, cândva...

Oftând, Şi-a întins truditele oase
pe rogojina mea cu libărci.
Prin somn, lumina, iar zăbrelele groase
lungeau pe zăpada Lui vărgi.

Părea celula munte, părea căpăţână,
şi mişunau păduchi şi guzgani.
Simţeam cum îmi cade tâmpla pe mână,
şi am dormit o mie de ani...

Când m-am trezit din grozava genună,
miroseau paiele a trandafiri.
Eram în celulă şi era lună,
numai Iisus nu era nicăiri...

Am întins braţele. Nimeni, tăcere.
Am întrebat zidul. Nici un răspuns.
Doar razele reci ascuţite-n unghere,
cu suliţa lor m-au împuns.

— Unde eşti, Doamne? – am urlat la zăbrele.
Din lună venea fum de căţui.
M-am pipăit, şi pe mâinile mele
Am găsit urmele cuielor Lui...

ŢIGARĂ

Te-ascund în pumn de azi dimineaţă
şi pe furiş te mângâi adânc,
noaptea-aşteptând ca să-ţi beau, să-ţi mănânc
carnea de văzduh, pădureaţă.

Şi-acuma, când celula mi-i beată
de umbre şi lună, ca o livadă,
în mâna în friguri tu tremuri toată,
sălbatică, tânără pradă.

Haînă ţigară, cerească ţigară,
lung, tâlhăreşte-ţi dezmierd
pielea subţire de domnişoară
şi jocul zvelt ca de cerb...

Înfulec pierzania-ţi brună,
cu foame zbârlită de lup
şi-o căldare amară de lună,
fierbinte, îmi spumegă-n trup.

Tutun, negru, negru ca părul muierii
vărsat în culcuş, pătimaş, –
trezite-n piept, toate lăutele fierii
le zvârcoleşti subt arcuş ucigaş.

Ptiu, ce osândă, ce porcărie!...
Cum năvăleşte inima asta
cu tot trecutul, cu toată năpasta,
cu veninoasa ei vijelie!...

Nu, nu vreau asta, ţigară...
Eu vreau uitarea să mă îngroape,
vreau pâclă groasă, vreau piatră de moară,
pe adormite, vechi ape...

Nu vreau să se urce din mine azur,
nici calde furtuni, nici geamăt de orgă...
Mă-mpuţi cu-amintiri, spurcată mahorcă,
şi scuip şi te muşc şi înjur...

ÎN FIECE NOAPTE

În fiece noapte, din spaţii lichide,
la uşa celulei opreşte, gemând, o cotiugă.
Din ea se dă jos o umbră cu glugă:
— Sunt Amintirea, deschide...

O îmbrâncesc, o alung, îi spun ticăloase cuvinte;
ea râde, mă dă la o parte, nu-i pasă,
mi-ncarcă-n cotiugă anii, şi pleacă-nainte,
pe uliţa ei somnoroasă...

În fiece noapte, la gratii de fier,
vine Tristeţea şi lung îşi întinde,
spre mine, rânjind, zbilţul ei de hingher,
şi-n zbilţu-i nemernic mă prinde.

Simt pe grumaz strânsoarea rotundă,
mă zvârcolesc şi mă zbat cu smuciri de dulău:
— Slăbeşte, Tristeţe, puţin, zbilţul tău...
Dar laţul mai crunt, mai adânc, se afundă...

Şi-n fiece noapte, -n celula cu febre,
tunând, uruind, pe vinete şine,
ţi-aud, Deznădejde, venind peste mine
trenul tău negru, -ncărcat cu tenebre.

Vagoanele-ţi duduie, grele, prin noaptea de-asfalt,
şi eu te aştept, Deznădejde, la cantoane de jale,
şi-n fiece noapte, c-un ţipăt înalt,
hoitul meu blestemat îl arunc subt roţile tale...

ZODIE

Nopţi la rând urmăresc prin vizetă
beznele, beznele, beznele...
Odinioară, citeam stelele. Lesne le
buchiseam slovele, scrise pe boltă cu cretă.

Voiam să-mi învăţ zodia pe dinafară
şi-o visam scrisă cu litere-nalte, citeţe.
Credeam că steaua mea e o caleaşcă la scară,
să mă ducă, trasă de cerbi, peste râpi şi podeţe...

Cum caută azi ochiul, cu duşmănie,
steaua nemernică şi blestemată!
Ce târfă de stea, ce năpârcă spurcată,
cum ar rupe-o cu dinţii, din puşcărie!...

Maică, măiculiţă albă, măicuţă bună,
când îmi coseai, surâzând, azur şi pieptare,
ghiceai tu zilele mele cu gheare?

Maică, măiculiţă bună,
piciului tău cu părul de lună
îi sărutai mânuţele albe, plăpândele,
îi alungai lacrima, negura, pândele,
şi ţi-l visai în rădvan de coji de alună,
prinţ călărind pe furtună...

Acum ţi-l rod toate osândele
şi temniţele toate, flămândele.

Taică, tăicuţule, taică,
îţi aminteşti de şcolarul bălai,
cu bereta lui marinară,
pe care-l duceai, pe subt basm, pe subt rai,
de mână, la şcoala primară?

Unchiaşule, tu nu ştiai
că zâmbetul tău se coboară
pe-o ticăloasă osândă de fiară.

Tăicuţule, taică,
feciorul tău se zbate ca o lupoaică,
se zvârcoleşte şi urlă în cuşcă,
şi zgârie drugii şi-i muşcă...

O, ce alb era totul, odinioară!
Alb patul cu îngeri, albă şcoala primară,
albă duminica, albă vacanţa,
alb jocul cu ţurca, şi mingea...

Au rămas otreapa şi zdreanţa,
scuipatul, ocna, funingea.
Şi din ţâncul vostru, firav ca lumina,
nu se mai vede decât jivina,
jivina din temniţa asta turbată...

Jeliţi-mă, maică şi tată.

SÂNGELE TEMNIŢEI

Dacă-mi lipesc urechea de cimentul celulei,
ascult, ascult
cum sângele temniţei, ca un mare tumult,
ca un geamăt abrupt,
curge pe dedesupt,
curge torent de veninuri amare,
ţinut în pământ sub zăvoare.

Sângele temniţei, prizonier,
gâlgâie-n cruntă durere
pe sub piatră şi pe sub fier,
pe sub osândă, pe sub tăcere,
prin subterane artere.

Lipesc urechea jos şi-l aud:
uneori fierbe un muget fierbinte,
plânge, plânge în fund de morminte.
Alteori ţipă, sălbatic şi crud
ca o aprigă poftă de viaţă,
sau şuieră-a ispită răzleaţă,
cu brânciul ei aţâţător
la jaf, la omor...

Sub marii, amari bolovani,
cineva urlă de-o mie de ani,
cineva cântă de-un veac,
cineva n-are geamăt, nici leac,
altul cheamă şi cheamă,
altul blesteamă,
altul cu-ntreg cuţitul
ucide granitul.

Sub marii, amari bolovani,
sângele temniţei fierbe de-o mie de ani.
Aud, aud,
cu urechea pe piatră plecată,
gârla lui răsculată.
Îi simt, îi simt
smoala aprinsă, fonta lichidă,
otravă toridă.

Şi carnea mea trosneşte deodată,
din zăvoare drăceşti,
prind mădularele să se deschidă
ca nişte uşi, ca nişte fereşti:
— Intră, sânge al temniţei, intră,
vino din funduri nepământeşti,
vino să mă cotropeşti...

Îl chem, îl chem, iar şi iar,
şi sângele temniţei vine,
vine şi urcă în mine,
clocotitor de pojar.
Sângele temniţei urcă în mine

cu neodihnitul lui zvon,
din fier, din iad, din beton...

Şi sângele temniţei sparge belciuge,
şi urcă în mine şi muge,
şi fierbe şi geme şi plânge, –
crâncenul temniţei sânge.

Şi ard cu el, şi vuiesc, şi mă zbat,
şi urlu şi sânger, cu fluxu-i turbat, –
şi când, pe urmă, roşul torent
se trage din mine, îndărăt, în
ciment,
cu sângele temniţei greu
mă trag din mine şi eu,
şi plec cu el, cu grozavu-i şuvoi,
sub ciment, înapoi...

CARTE POŞTALĂ

Dragă,
pe scurt, cum e ordinul, ce să-ţi scriu? Ce să-ţi spun?
Fetiţa noastră a trecut într-a patra primară?
Are ochii ca ai tăi? Tot aşa trişti? Cum e-afară?
E soare? E cer? E tutun?

Aici, stau de vorbă cu celula mea pe-ndelete,
o-ntreb de voi, o dezmierd, apoi o zgârii, o muşc, o blestem.

Câteodată, umbrele voastre pâlpâie pe un perete,
şi-atunci curge aur în ea, ca-n staulul din Vitleem.

Tot aşa e noaptea şi pe la voi? Afundă ca hruba,
cu luna ca un stârv spânzurat de-o prăjină?...

De-o să mă ducă la altă puşcărie cu duba,
nu mai căutaţi nemernica mea vizuină.

Uită-mă tu, să mă uite fetiţa. Aşa e osânda.
Te-astupă cu piatră, te rupe de toate...
Nu-l mai aşteptaţi pe tăticu. L-a-nghiţit ocna, flămânda.

Mai am unsprezece ani şi jumătate...

VECINUL CARE A MURIT

În celula de-alături a murit alaltăieri unul.
Era un vieţaş ofticos.
Tusea-i sunase mai neagră de cum e ceaunul,
şi-o noapte-a vărsat sânge pe jos.

Sta zugrăvit cu văpsele sărace – sfânt pe şindrilă –
când lacătu-n zori a zvâcnit.
Amar, înlemnise obrazul în crâncenă silă.
Gardianul aşa l-a găsit.

Au venit alţi doi paznici, trăgând mohorâţi din ţigară,
şi-ntr-o pătură ruptă l-au pus.
Mâna-i curgea ca o zdreanţă din uniforma-i murdară,
şi ei l-au luat şi l-au dus.

Galbeni, de după zăbrele pândeau, tăcuţi, osândiţii
cum leşul afară e scos.
Pe gardieni şi pe mort ploua vânăt, după tradiţii,
Vânăt, trăgănat şi cleios...

În celula de-alături a murit alaltăieri unul.
L-au luat şi l-au dus de la noi...
Dar, noaptea, când ploşniţa suge şi luna e ca tutunul,
ocnaşul mort a venit înapoi.

Mi-a venit la vizetă cu paşii de frunze: — Hai, frate.
Am sărit de pe scândura mea.
Obrazul şi ochii-i luceau de fericiri dilatate,
şi putreda-i gură zâmbea.

— Hai, frate, mi-a spus, şi-un freamăt parcă-l bătea într-o dungă.
M-aşteaptă afar-un landou.
Deasupra temniţei m-am plimbat cât e noaptea de lungă,
şi plec cu landoul din nou.

Nu, nu m-au ros niciodată oftica, foamea, păduchii,
în stele am grajd de aur curat.
Landoul meu are ocale de-azur pe roate, pe muchii,
noaptea-n celulă mi l-am lucrat.

Vecine, văzduhul ne cheamă vibrând din vechi violoncele,
Vezi Calea Laptelui, sus, peste noi?
E drumul ocnaşilor: uite, i-am întâlnit printre stele
din lanţuri sunând, în convoi.

Vino cu mine. Din rogojină fă-ţi verde trăsură.
Sunt paturi albe sus, şi sunt pâini.
Ne-aşteaptă-n luceafăr Iisus, cu lapte cald şi prescură
şi-un pahar plin cu lacrimi, în mâini.

ÎNCEPUT DE PRIMĂVARĂ

Ieşim îmbrânciţi la corvoadă afară,
dar brânciurile, azi, sunt mai moi.
În aer suspină ceva ce te-nfioară,
parc-ar foşni un seraf peste noi.

Băltoacele se fac mai albastre, mai pure,
şi pietrele goale palpită.
Adie miresme de vis, de pădure,
şi de femeie iubită.

Sudalmele-acum nu mai par aşa crunte,
şi gardienii ne-njură
cu-o rază de soare pe frunte,
c-un zâmbet pe gură.

Tragem mai leneş căruţa prea plină
şi-n simple sfinţenii de vite,
rumegăm ca şi ele lumină
de-ameţim de zări bănuite.

O clipă proptiţi pe-o lopată, pe-o rangă,
stăm muţi cu privirea-nainte.
O clipă inima noastră pare o creangă,
legănând aduceri aminte.

Şi iar sub povară urnim cu tristeţe;
şi nu ştim ce-n drum ne doboară,
osânda pe tâmple, sudoarea pe feţe,
sau, doar, o prea grea primăvară.

Şi ghiontul ne-ndeamnă, sudalma ne-mbie.
Şi cum ne tot frângem în mari opintiri,
pe umerii noştri soarele scrie
cruci de lumină subţiri.

Şi unu iar cade şi iar se înhamă,
şi-n crâncena trudă făr' de răgaz,
subţire şi moale ca o sfântă năframă
vântul ne şterge chinul pe-obraz.

NESOMN

Sub mine e o plită urzicătoare.
Nesomnul atârnă-n tavan, de cârlige.
Păianjene,-mi sfârâi pe-obraz ca o vâlvoare,
ploşniţă, muşcătura ta frige.

Fierbe neastâmpărul, vâlvoi, fără diguri,
fără zăgazuri, cu toată năvala...
Fire-aţi ale dracului, friguri,
şi voi, ceasuri groase ca smoala.

Veghea mă arde cu jordii, mă taie,
mă ronţăie până-n ciolane.
Celula năpusteşte pe mine ciocane,
răngi, fierăstraie.

Ha, gândurile mele ridică spinări
ţepoase, sculate, cum au mistreţii, –
le-aud cum se freacă de toţi pereţii...
Deasupra mea, jindul ascute frigări.

Iată şi pofta duşmancă,
mi-arată şolduri, sparge viori...
Din sânii pernii-aş muşca până-n zori,
şi din pătura neagră ca o ţigancă.

Ah, prinde-mi inima, domnule prim-gardian,
pune-mi-o-n lanţuri, vrea să evadeze,
a fugit printre paznici, a sărit metereze,
bag-o în carceră grea, de catran...

Fii atent, gardian, ia măsuri foarte severe,
nu vezi? prin vizetă mă biciuie-ntruna
aceeaşi privelişte, – o ştiu de cinci ere:
plopul şi luna, iar plopul, iar luna.

Mă, plopule, lumânarea ta, pari o ţigară,
aşa arzi subţire, drept, fără văpăi.
Şi curul domnişoarei luni, ce-obraznic iese-n afară!
Cum l-aş învineţi în bătăi!

VORBITOR

M-au scos din celulă-ntr-o duminică, tată...
Oftând veniseşi la vorbitor.
Temniţa strâmbă juca în jurul meu, beată,
şi-n piept ningea cu fulgi de cocor.

Nu m-ai strâns la piept, tată, nu mi-ai dat mâna
(acest lucru e strict interzis).
Dar s-a făcut o tăcere moale ca lâna,
peste noi cădea cerul ucis.

Şoapta ţi-a fremătat doar atât: — Măi băiete...
Între noi, gardianul sever,
lacrimi înalte, ani groşi, şi, ca un perete,
osânda cu sârma de fier.

Cum mă priveai! Îţi sta numai pulbere-n faţă
din odrasla cu zâmbet puţin.
Un chip ticălos fumega, din neguri, din ceaţă
şi din putregaiuri de chin...

Dincolo, erai tu: mâna ta veştedă, tată,
ce-mi desena urşi de gheaţă pe geam.
Obrazu-ţi sfânt, luminându-mi pe foi, altă dată,
sub lampă, când „teme" scriam...

Un semn mi-ai făcut, poate a fost mângâiere,
în aer s-a rupt – creangă de lut.
Eu ţi-am cules umbra mâinii, ca o părere,
şi-n vis m-am plecat s-o sărut.

Tăceam amândoi. Dar, sub tăceri încleştate
sângerau şi zvâcneau întrebări.
Le vedeam palpitând ca nişte vrăbii împuşcate,
cu piepturi umflate de zări.

Întrebau ochii: — Băiete, ce cruntă ursită
spoi cu fiere obrazul tău?
Răspundea fruntea: — Bătrânule, ocna-i cumplită,
sălbatic sunt, crâncen şi rău...

Sfios, printre noi umblau aduceri aminte
în vârfuri de paşi, ca pe-un preş.
Îmi venea să le pipăi năluca fierbinte,
cu mari scuturări de cireş.

Tâmpla căzuse adânc în tăcerea sonoră
plină de vorbe fără de glas...
Apoi gardianul: — S-a sfârşit sfertul de oră!
M-am ridicat de la iconostas.

Pumnii mi s-au umflat de ţigări de la tine,
tată, ai spus ceva ca un fum,
şi Veşnicia, cu tunet surpat de ruine,
m-a prins sub molozu-i postum...

Gardianul m-a-mpins iar în celula haină,
prin febre să te văd cum plecai,
ducând acasă, de mână, pe străzi, prin lumină,
un băietan cu ochii de rai...

CÂNTEC DIN MLAŞTINĂ

Chiţorane, chiţorane,
noi, din smârcul ăsta crunt,
ştim că viaţa uragan e
şi că îngeri nu mai sunt.
Ştim, lungit pe trei fotolii,
doarme Dumnezeu, săracul,
într-un rai mâncat de molii
ce s-o da de-a berbeleacul.

Chiţorane, basmul cade
şi cad rodiile-n hău,
parcă dinţii tăi le-ar roade,
rumeguş de fierăstrău...
Stăm privind din putregaie
peste noi scaieţii sterpi,
pe când visul se jupoaie
ca o piele de pe şerpi...

Măi, şi, totuşi, să viseze
îi stă bine cărnii biete,
făcând tumbe pe trapeze
şi pe şubrede comete.
Din adânc de chin bezmetic,
din celule, din morminte,
tot le-am smulge câte-un petic
zilelor cu trup fierbinte.

Tot le-am cere-o muşcătură,
viaţă, guşterilor tăi,
tot te-am săruta pe gură,
târfă plină de văpăi...
Tu, în găuri şi-n dezastre
ne-ai dat brânciuri, şi-n băltoace.
Noi, din gemetele noastre,
imnuri crâncene ţi-am face.

Ah, cum te-am trosni în braţe,
de la şolduri la călcâi...
Dar tu joci pentru paiaţe,
pui azurul pe momâi.
Stele-arunci ca mingi de tenis
unora ce nu le prind,
burtă-verzi, proptiţi în penis,
trec pe crinii tăi, dormind.

ÎNTUNERIC

Se umflă ca marea neguri saline,
mângâi pe coapse goluri rotunde.
Strig, – strigătul Mă caută numai pe Mine,
pipăi, – numai tristul Meu sânge răspunde.

În jurul Meu, lumea aşteaptă să fie.
Sunt Marele singur, stăpân absolut pe Nimic.
Pentru Mine Vecia dansează, în gol, din buric,
şi mă pofteşte la neagra ei feciorie.

Tot aşa singur în tăceri fără toarte,
o fi fost şi Dumnezeu în genuni;
nici trăsnete-n jur, nici furtuni,
nici măcar Moarte.

Trebuie, poate, să suflu duh împrejur,
prin Mine-nceputul cel mare să-nceapă...
Întind braţul drept în golul cel pur:
Facă-se cer! Facă-se apă!

— Viaţă, arată-te! Moarte, înhaţ-o!
Mişunaţi, voi, gângănii, surpaţi-vă, stele!...
Tăcerea sălbatică numai c-un braţ o
culc, îmblânzită, la tălpile Mele.

Sub Mine aud cum se rupe
himenul candoarei supreme...
La semnul Meu, celula apare din Vreme,
şi viaţa ei ca un stup e.

Tavanul se freacă la ochi, şoarecii rod,
pereţii scâncesc, purecii sar până-n lună,
şi Eu Mă plimb peste ei, prin genună,
pe aerianul Meu pod.

Duh sfânt al celulei care palpită,
o cresc ca pe-un cosmos unic...
Numai pe tine, Tristeţe cumplită,
n-am vrut să te scot din Nimic.

Şi, totuşi, eşti: creşti în Mine adâncă,
îţi simt şi-n carne burghiul rămas,
– ca un cancer năprasnic, care-Mi mănâncă
trupul de Dumnezeu, ceas de ceas.

CÂNTEC DE NUNTĂ

Vâră-mi junghiul tău, tristeţe,
creşte-mi, jale, ca o bubă...
Patru gardieni în dubă
m-au tot dus pe căi răzleţe.

M-au tot dus la neagra nuntă,
să mă-ngroape, să m-ascundă,
unde-i negura mai cruntă,
unde-i ocna mai afundă.

Şi tu, Temniţă-mireasă,
m-aşteptai cu masa mare:
numai lacrimi în pahare,
iar în bliduri fiere deasă.

Temniţă, mireasă slută,
spulbera-ţi-ar vântul praful,
c-ai pus moartea cu taraful
să ne zică din lăută.

Sună-ţi, diblă, bărzăunul,
a oftare, a jelanii...
Stă în capul mesei unul:
lacătul proptit cu anii.

Ah, Boleşniţa, lălâia,
cu vin roşu vrea să-nchine!
Foamea, Oftica şi Râia
şed la masă lângă mine...

Fă, mireaso, fă, spurcato,
ploşniţele ţi-s nuntaşii;
sârba nunţii mi-ai jucat-o
cu tâlharii, cu vieţaşii...

Şi-n celulă-ntins-ai lesne
pat de nuntă şi-ndrăgire,
doisprezece ani în bezne
să-mi sugi carnea mea de mire.

Doisprezece ani, subt şale
putregaiul să-ţi frământ,
şi duhoarea gurii tale
să ţi-o port în piept mormânt...

Cântă-mi, Moarte, din lăută,
zi-mi cântarea cea mai cruntă
pentru cea mai neagră nuntă,
cu mireasa cea mai slută!...

PROGRAM ZILNIC

La 6, sună-n *poarta-ntâia*
trezirea pentru vizuine.
Ies hoţii galbeni ca lămâia,
să-şi spele faţa prin latrine.

Îi văd, grămezi, în soare lânced,
plecaţi pe străchini împuţite,
cum hăpăiesc din terciul rânced
ca nişte fiare hămesite.

Şi eu iau terciul, printre dreve,
şi-n ochi îmi ard aceleaşi lame...
Lihnirea asta din ce ev e?
De câte mii de ani mi-e foame?

Pe ceafă-mi stă proptit bârlogul.
Lung, scârţâi din ciolane goale,
şi doar Urâtul, şontorogul,
îmi dă, în cârji, mereu târcoale.

Tavanul pururi îl măsor,
el mi-este cerul, orizontul...
Sânger de poftă de mahorcă,
trecutu-mi face semn cu ghiontul.

La prânz, m-arunc peste fasole
ca vulturii pe-un stârv ce coace...

Sus, dintr-un maldăr de corole
mă vede Duhul Sfânt şi tace.

Afară, zornăie vieţaşii,
se plimbă-n lanţ şi-n disciplină,
şi cum prin fier îşi mută paşii
le sună inima-n rugină...

Tu, carcero, şi tu, osândo,
pe trup îmi creşteţi ca feriga.
La 5, mi-azvârlă mămăliga,
şi iar turbez, înfulecând-o.

Şi iar rup carnea de pe mine,
să-mi pipăi viaţa pân-la oase...
Apoi, după program, la 6,
la rând, *numărătoarea* vine.

Mă schimbă-n cifră gardienii,
să iasă număru-n registru,
Iar ţipă lacătul sinistru
şi iar mă ronţăie vedenii...

Cu beznele mă-nec şi spinii
în mari torente nesătule.
Alături, dorm, oftând, vecinii,
şi-n somnul lor din vechi celule

miroase-a fân cosit şi-a cimbru,
apare-n zâmbet Prea-Curata,
sau ard un phalos – corn de zimbru –
şi-un viol mai roşu ca muşcata.

LANŢURI

Vă privesc prinse zdravăn de glezne cu nituri,
fac un pas, vă aud zornăind fierăria.
Crâncen mă simt priponit de granituri,
aşa m-a legat de ea veşnicia.

Mă culc, mă ridic, sun din carne, din oase,
pâinea mea sună, apa mea sună, somnul meu sună.
Parcă întreg sunt făcut din fier şi furtună,
pe nicovală şi subt baroase...

Ca lupii mă rupeţi, ca iadul mă frigeţi,
în ţipătul vostru Satana mă strigă...
În rărunchi, în plămâni, cătuşa mi-o-nfigeţi,
până şi-n inimă am o verigă...

Lanţuri, vă pipăi cu ură zangătul groaznic,
m-ascund, mă îngrop, nu scap de teribilul sunet...
Şi totuşi, v-am mai purtat, altădată, fierul năprasnic,
sunetul vostru în trup mi-a rămas ca un tunet.

Lanţuri, lanţuri, îmi amintesc de voi foarte bine:
departe, departe, în plumbul topit al amiezii,
tot voi m-aţi legat de grozave ardezii,
vulturi de foc să rupă aşchii din mine...

HAINE ROŞII

Haine de temniţă, roşii, cu vine ca smoala pe ele...
Mi s-au făcut carne pe oase, mi s-au făcut piele.
Din teaca lor vie nu pot să mă smulg şi să fug,
fiece muşchi are-un lacăt, fiece os un belciug...

Haine de temniţă, haine de flăcări şi de noroi,
parcă vin din măceluri şi din mocirle cu voi.
Mă văd în băltoace: sunt ca un diavol căzut de departe,
din alte tărâmuri, din lună, din vreo cometă, din Marte.

Vărgat ca jivina din jungle virgine,
m-arunc peste mine, sălbatic, în salturi feline.
Cu mlădiere vicleană de ierburi şi trestii,
am pânde şi lunecări şi târâşuri de bestii...

Dar, după o noapte de plâns, de nesomn şi de febre,
cum stau şi privesc dungile voastre-nroşite şi negre,
pricep: v-am stropit cu sângele meu din artere
şi cu şiroaie smolite de lacrimi şi fiere...

FECIOR DE HOAŢĂ

În pavilionul de femei, peste noapte,
scrâşnind a născut una din hoaţe.
Luna şi-a scos ţâţele pline cu lapte
şi-a vrut să ia pruncul în braţe.

S-au repezit toate hoaţele celelalte,
să-nfăşure plodu-ntr-o veche broboadă...
Şoareci, prin colţuri se sfătuiau ce să roadă,
afar-mergeau stele pe picioroange înalte.

Păingi coborau pe sfori să vadă lehuza,
greu duhnea după uşă hârdăul.
Noaptea, la gratii, îşi desprindea dintr-un nasture bluza,
hoaţele cântau în urări: — Fă, să-ţi trăiască flăcăul!...

Iar tu zâmbeai, făcutule din chiparoase,
fraged născutule în puşcărie...
Pe rând, te strângeau la piept muieri ticăloase,
să-ţi pipăie zăpada trandafirie...

Şi tu zâmbeai, în odaia rău duhnitoare,
prunc al osândei, odraslă de hoaţă...
Zâmbetul ăsta-l vei lua cu tine în viaţă,
sau vei târî doar oftatul ca un lanţ de picioare?

Mâine, fecior de târfă ţi-or spune unii,
alţii şi-or aminti c-ai fost născut după gratii.
Trântit pe pământ de viscolul galben al lunii,
tu nu-ţi vei cunoaşte numele tatii.

Poate şi tu vei hoţi ca maică-ta, mâine,
cuţitul tău va izbi, într-o noapte cu glugă.
Poate pentru inele, sau doar pentru-o pâine,
temniţa lacomă o să te sugă...

Sau, poate, vei fi ca un cireş la rusalii,
tânăr şi plin de rumene fructe.
Vei pescui din oceanele tale coralii,
şi-ai vrea să treci peste veac pe mari viaducte.

Şi, poate, vei vrea peste tot să te-mparţi, să te dărui,
să legi chiar şi rănile stelelor în alte ţinuturi.
Lumina o vei lua de piept ca s-o scuturi,
auru-i greu să cadă în pumnii oricărui...

Şi-atuncea vor spune la fel: — Iată fiul de hoaţă!
Ţi-or pune ca maică-tii fierul roşu pe frunte,
şi-n lanţuri şi-n brânci te-or aduce temniţei crunte,
să te faci bestie, ură şi ceaţă...

ŞI-ACOLO SUS, ÎN VĂZDUH

Şi-acolo sus, în văzduh, de bună seamă,
temniţe sunt şi ocne destule,
şi după uşi de granit şi aramă
zac, ferecate, celule...

În spaţii se-aud, uneori, plânsete-ncete,
noaptea, apar sus, pe boltă, dreve de foc,
şi ochi osândiţi se ivesc la vizete,
lacrimi să verse şi nenoroc.

Alteori, zangăt de lanţuri stă să coboare
din slăvi, peste frunţile noastre.
Chei se-nvârtesc în lacăte-albastre
şi scârţâie-aeriene zăvoare.

Sunt temniţe sus, ne fac semn, ne dau de veste...
Eu stau şi culeg depărtatul lor zvon,
şi parcă zăresc după gratii celeste
surâsu-ţi, Cervantes, şi tifla-ţi, Villon.

Sunteţi acolo, verilor, fraţilor,
în carcere strâmte, de nestemate...
Salut, smintiţilor splendizi, salut, deşuchiaţilor,
Ave, nălucilor întemniţate!

Încă şi-acolo, pentru păcatul cel mare,
jupânul Secol vă bate cu pietre?
Şi-acolo vor să te suie în spânzurătoare,
Vere François, ilustru cumetre?

Sau, stând sub zăvoare, sublime pramatii,
Villon şi Cervantes, dragi derbedei,
puneţi celulele-n strung şi, prin gratii,
aruncaţi Europei scântei?

Poate în temniţă, sus, faceţi aur sintetic,
– alchimistul Cervantes, pungaşul Villon –
v-o fi învăţat meşteşugul tot un eretic:
Maistorul Vis, iscusitul Patron...

Sunt temniţe sus şi sunt carcere-nchise.
De-acolo, din nori, haimanale divine,
daţi lumii cu tifle, fabricaţi paradise,
sau, fraţi de păcat, lăcrimaţi peste mine.

Da, noaptea târziu, plângeţi şi voi la zăbrele.
Atunci, din celula-mi lumească scot palmele-afară,
lacrima voastră de flăcări să-mi cadă în ele
şi să se facă inel, ori brăţară...

LIBERTATE

Veacuri, lungit, ţeapăn pe spate,
rumeg vedenia ta, Libertate.
Sălbatic, îţi ling flacăra, aurul,
ca sarea în bulgăre, taurul...

Zănatic ţi-e, Libertate, strigoiul,
când joacă pe spinii mei tontoroiul.
E-un joc îndrăcit de căluşari şi de iele,
pe dumicatele mele,
pe somnul meu de vitriol,
pe arşiţa cu care mă scol.

M-acopăr cu pătura, cu rogojina...
Îmi arzi întunericul, îmi frigi lumina.

Când stai în mine, amară şi groasă,
ca drojdia de cafea în ceaşcă rămasă,
când mi te pipăi, prin febrele mele,
subţire în glezne, dulce la piele.

Ah, cu ce foame fecundă-aş pătrunde
între coapsele tale rotunde...
Cum ţi-aş intra în amiezele-ţi vaste,
ca un cuţit între coaste!

În visteria ta zăvorâtă
vreau să răzbat, cu dinamită.
Hămesit după tine, de zile, de ani,
te-aş sparge ca pe-o casă de bani.
Cu gură de lup, cu şperacle, cu chei, cu unelte,
te-aş jefui de fulgere zvelte!

Cumplit te mai vor, Libertate,
poftele mele-aţâţate!...
Din talerul tău plin cu smaragde fierbinţi,
aş îmbuca, mârâind printre dinţi,
ca o lupoaică turbată
sfâşiind un hoit de mânzată...

Şi, totuşi, ce teamă zbârlită şi stranie
de tine mă prinde, sfântă pierzanie!
Mi-e teamă de toate exploziile tale,
mi-e frică de grindina bucuriilor goale.
Mi-e frică de puhoaiele lor revărsate,
de trăsnetele tale, o, Libertate!...

Atât de crunt te râvnesc, că mi-e groază
să nu mă strivească enorma-ţi amiază.
Mi-e frică de teribilu-ţi soare
să nu mă omoare,
să nu mă îngroape de viu, sub mormane
spăimântătoarele lui uragane...

Strâng pleoapele... Liber, afară,
cu nările-n vânt ca o fiară.
Liber, ca o sălbăticiune,

în păduri, în oraşe, în uriaşa-ţi minune,
liber, sub lavele tale toride...
Libertate, văzduhul tău m-ar ucide!

Nu, n-am să pot îndura, Libertate,
năprasnica ta voluptate.
Domnilor paznici, opriţi-mă-aici,
în celula mea cu urzici,
în somnul meu cu vitriol,
în mlaştina mea, în nămol.
Trageţi zăvorul puternic, încuiaţi lacătul bine...
Libertate, mi-e frică de tine.

TOAMNA ÎN TEMNIŢĂ

Toamnei, în temniţă, nu-i vedem lămpile-aprinse.
Adulmecăm doar mirosul ei bun ca aburul ciorbii,
şi-o pipăim pe-ntuneric, ca orbii,
printre zăbrele, cu mâinile-ntinse...

Toamna, în temniţă, n-o vedem niciodată.
Dar noaptea-auzim cum tuşesc celule, alături,
şi-o simţim lunecând ca o căţea mare, roşcată,
momită să lingă sângele cald, vomitat de sub pături.

Ziua, poate ni-i dor de parcuri fastuoase,
cu steaguri de purpură şi steme regale...
Seara, – ascultăm şiruind burniţe negre în oase,
şi-om muri fericiţi într-un pat alb prin spitale.

Toamna, în temniţă, n-o vedem niciodată,
o pipăim ca infirmii, o mirosim ca dulăii...
O, de-ar intra printre gratii o frunză incendiată,
i-am duce la buze pâlpâirea văpăii,

apoi am pune-o în piept şi-am scoate inima afară,
şi inima veche ploii i-am da-o, s-o ia şi s-o joace
prin mahalale uitate şi pe maidane sărace,
unde, desculţi, anii noştri în bile jucau, odinioară...

CÂND VOI MURI

Când voi muri în temniţa asta spurcată,
strivit de strigoii celulei şi de milenii,
or singur punându-mi o sfoară de beregată,
în moartea mea nu vor fi duioşii, nici sfinţenii.

Nici un heruv nu-mi va fi lunecat peste faţă,
morţii să-i dea împăcare, surâs şi blândeţe.
Îngerii mei au fost osândiţi la ocnă pe viaţă,
sau spânzuraţi, ca hoţii, prin pieţe.

Obrazul în scârbă mi-o fi împietrit şi-n dezgusturi
trupu-ntreg o să-mi stea răşchirat ca o gheară.
Din inimă s-o ridica o mireasmă amară
de floare de soc, de cucută, de brusturi.

Şi ura, în ochi, mi-o-mpleti şfichiuiri de negre curele,
obrazul lumii să-l fulgere ca o biciuşcă.
Dinţii rânjiţi părea-vor că rup şi că muşcă
din toate năpastele mele.

Şi mâinile parc-or sta gata de trânta cea mare,
cu pumnii grei să izbească-ntr-un piept de furtună,
sau viaţa s-o prindă de gât şi s-o pună
în faţa mea, în genunchi, să-mi ceară iertare.

Vânăt de silă şi ură, leşu-mi sălbatic
nu va fi luminat de raiuri boltite...

Cei ce-or intra în celulă vor merge ca pe jăratic
pe urletul meu, ca pe cuie, ca pe cuţite.

Şi-am să las în celulă o baltă de lacrimi sărată,
şi vor aduce căldări, smârcul amar să mi-l strângă.
Zadarnic s-o umple cu plâns găleată după găleată,
din ciment vor musti lacrimi noi şi pereţii mereu au să plângă.

Şi-un scuipat, cât mai gros, repezit cu putere-n tavan,
am să las, să-mpietrească pe veacuri ca stalactita.
Prin el, vreau să-mi ţintui de-a pururi ursita,
sus, pe un cer decăzut şi duşman...

SĂRAC SUNT, DOAMNE

Sărac sunt, Doamne, sărac...
Sărac în celulă, sărac întru toate.
Sărac sunt, Doamne, sărac,
şi bucuriile Tale-s bogate.

Să mă apropii de ele nu pot, nu mă lasă.
Lihnit sunt şi foamea mă taie:
vreau sâmburii ce-Ţi cad de la masă,
vreau tot ce arunci la gunoaie.

Din toate minunile Tale
nu văd o zdreanţă, nu pipăi nimic.
Pentru-osânditul calic
ai numai ziduri în pieile goale...

Departe, departe, -ntr-o ţară-azurată
cu soarele ca o fântână,
Doamne, era un zugrav altădată,
bătrân în bojdeuca-i bătrână.

Sărac era, Doamne, şi-n ruga-i neghioabă
cu jind Îţi cerea şi cu frică,
un sturz sau o mierlă să-i dai în cocioabă,
să-i cânte-n tristeţea-i calică.

Ofta după zboruri, tânjea să le-asculte,
să le dezmierde viersul suav...
De-atâta vechi dor şi oftaturi prea multe,
Pasăre-l porecleau pe zugrav.*

Şi nu izbutea calicul să-şi cumpere
un piţigoi, cel puţin, un sticlete...
Dar, Doamne, văpsele i-ai dat să-şi astâmpere
dorul, cu ele, pe un perete.

Şi-a prins să-şi văpsească bordeiul în grabă.
Zburau şi foşneau cintezoi cântăreţi,
graiuri de aur ieşeau din pereţi,
aripi şi cer se vărsau în cocioabă...

De ce nu-s şi eu ca zugravul sărac?
De ce nu-mi dai, Doamne, şi mie, văpsele,
în celula săracă să-mi fac
chipuri şi umbre şi rândunele?

O jimblă-aş picta, ca o fată mezină,
aş pune zări de jur împrejur,
şi lâng-o cinzeacă de tescovină
aş da o bidinea de azur.

Poate aş şti, ca zugravul povestei,
aur şi cer din pereţi să deschid.
Poate, din ani, aş scoate chipul nevestei
şi l-aş pune să plângă pe zid.

* Paolo Ucello, pictor italian din Florenţa Renaşterii.

Şi-aş scrie, pe var, şi osândele mele,
să geamă, să ardă, veac după veac,
Din sânge şi fiere mi-aş face văpsele...

Sărac sunt, Doamne, sărac.

FRIG

Curge, curge, din nesecate cişmele,
Frigul, Frigul, teribilul Frig.
Printre zăbrele dârdâie ziua de ţipirig,
drevele clănţănesc din măsele.

Chelăie lacătul, afară la uşă,
Ca o spinare de bivol stă pătura sură.
Inima mi-a fumegat, o vreme, pe gură,
şi s-a stins în cenuşă.

Mi-e frig, mi-e frig, – vreau să urlu, să zbier,
cu ţipăt metalic de fierăstraie.
Ţipătu-nţepeneşte în ger,
ca o momâie de paie.

S-a zgribulit patul, celula e de hârtie,
ghetele-au tremur şi mârâit de potăi...
Mi-e frig. M-aş vrea opărit cu leşie,
aş mesteca tăciuni, aş bea vâlvătăi.

Peste tot, în ciolane, în vine,
frigul temniţei asmute zăvozi.
Zdrenţe de piele se dezlipesc de pe mine,
ca nişte hălci de moloz.

Ah, cum mă deşiră grozavele haite,
reci, lucii, colţoase!...
Carnea ar vrea să se vaite,
dar se desface, felii, de pe oase.

Degetele mi se rup cu pocnete seci,
aşchii de stalactită. Peste picioare,
mi-au trecut camioane, tractoare,
şi gleznele mi-au căzut, undeva, într-un beci.

Mi-e frig, mi-e frig, MI-E FRIG, MI-E FRIG!
Aş scrie pe ziduri crunt testament:
— Grijania mă-sii de Frig!...
Sângele scheaună: mi-e frig, mi-e frig,
apoi se scurge jos, în ciment...

Foamea, jindul, poftele nu mă mai dor,
mi s-au făcut ţurţuri sub piele.
Până şi lupii urilor mele
au degerat în zănoagele lor...

SPITAL PENITENCIAR
(REPORTAJ LIRIC)

„Salonul" este vânăt, şi vineţi condamnaţii...

Pedeapsa-i scrisă mare pe foi de-observaţii
Şi caligrafiată, alăturea stă boala.
5 ani, 8 ani sau 10 se-nşiră-n toată sala,
„munci silnice" îşi varsă plămânii-n scuipătoare,
o „temniţă grea" coace zemoase plăgi murdare,
un preventiv scânceşte, vieţaşii îl înjură.
Furiş, mahorca-i scoasă de sub salteaua sură
şi fumul se îngroaşă cu tusea deopotrivă,
în duh de năduşeală, de iod şi de salivă.

Strâmbi, când se-ntorc în paturi, bolnavilor le pare
că tot aud un zangăt de lanţuri la picioare;
când urcă termometrul, în geamăt de vedenii,
văd, parcă, îmbrâncindu-i în dubă, gardienii...

Ssst! domnii medici intră în sălile de-alături,
chiştocurile, supte sălbatic, fug sub pături,
surd mormăind se pleacă severele halate,
peste puroaie scurse şi cărnuri îngălate;
bolnavii-şi sug obrazul, gem lung şi fiecare
în vorbe stinse spune că-l doare rău şi moare,

şi toţi tuşesc ori scuipă, cu spaime de jivine,
„don doftor" să nu creadă că s-au făcut mai bine.

Solemn, „vizita" trece în secţii mai departe,
ţigările pitite ies din saltele sparte,
şi scofâlciţi de foame, hoţii lihniţi aşteaptă
să li se-mpartă pâinea cleioasă şi necoaptă...

II

Seara, vin gardienii, scriind în condici grave
„ieşiţii" şi „prezenţii" osândelor bolnave,
şi pun la uşă drugi, năprasnice zăvoare.

Saloanele cu febre par nişte cuşti cu fiare.

Atunci apar din mâneci vechi cărţi de joc jegoase,
Plămânii trag plugare şi glume ticăloase,
bolnavii ies din paturi, tiptil, ca din bârloage,
se strâng şi râd în grupuri diforme şi oloage,
beţi de-amintiri scârnave şi şoapte-ntărâtate
despre bătăi, sau despre muieri încălecate...

Unii-ncleştează pumnii şi stau aşa, scrâşnind,
alţii fac socoteala pe degete, cu jind,
cât mai e oare până duminică, să vină
la vorbitor nevasta, cu ceapă şi slănină...

Barbutul zvârle zaruri şi-njurături pe jos, –
şi când îşi stinge becul obrazul ofticos,

târziu, câte-o nălucă tot bâjbâie, pe vine,
să fure pâine-ascunsă sub pernele vecine,
sub pături, hoţii tineri se masturbează-n friguri,
şi visul – rău de flăcări – se varsă peste diguri...

Fetid şi putred, somnul miroase-a pansamente,
dar pernele vibrează, prin aripi transparente,
şi, unul după altul, nemernicele paturi
fug pe fereastr-afară, în lacrimi şi oftaturi,
şi-n noapte zboară-acasă, la ţânci şi la neveste,
plutind pe sub arcada miresmelor celeste.

COLIND

Hai şi la noi, hoţilor, hai, spărgătorilor,
în ceata colindătorilor.
Hai, nemâncaţilor, prin temniţa mare,
sunaţi din lanţuri urare.

Hai cu colindul, cu pluguşorul...
Să geamă buhaiul ca dorul,
jalea trosnească din bice de foc,
grâul stelelor s-aducă noroc.

Din sângele osândelor, hai, ticăloşilor,
– în zori, la cântatul cocoşilor –
sorcovă neagră să ne croim,
lumea cu lacrimi s-o sorcovim...

Hai şi noi cu sorcova,
pe sub cer, pe undeva.
Doamne, pe la uşa Ta.

Sorcova, neagra,
cu Râia şi cu Pelagra,
cu Lingoarea
ţiitoarea,
cu Foamea-mireasa
şi păduchioasa,
cu Lanţul-boierul

care-şi sună fierul,
cu Zăvorul
domnişorul,
şi cu Lacătul-turbatul,
mânca-l-ar bubatul...

Cu astea te sorcovim,
pe la noi prin ţintirim,
îţi cântăm sub rai, haini,
uscaţi şi vâlvoi de spini,
arşi de jale şi năpastă
ca nucii trăsniţi în ţeastă,
stătuţi şi golani
de-o mie de ani...

Câte cuie pe casă,
atâtea nopţi am plâns cu pucioasă.
Câţi gândaci pe sub odăi,
de-atâtea ori am gemut vâlvătăi.

Dar-ar Noul An la noapte
să ningă fasole şi lapte,
să cadă din Rai
tutun şi mălai
cât pe boltă stele,
în pozunare lovele,
câte ploşniţe grase
ţoale şi garoase...

Din celule, ca din racle,
Doamne, Îţi cerem şperacle,

cleşti şi scule, să trosnească
ocna ca o iască,
să-i plesnească fiarele,
să crape zăvoarele,
lacătul să sară,
să iasă hoţii afară...

Temniţa toată, rămână
cu oftica, într-o rână,
cu păingii şi chiţcanii,
înghiţi-o-ar aniil...

Hai şi noi cu sorcova,
pe sub cer, pe undeva,
Doamne, pe la uşa Ta.

Pentru vorbele spurcate,
colind şi păcate, –
Doamne, Împărate,
cum eşti tu, pe-un tron de sloi,
cam zăltat şi cam ciocoi,
nu Te supăra pe noi!

CÂNTEC DE URĂ

Tu, Doamne, ce împreuni în holde
prescura şi cu bălegarul,
când ziua caldă ca un şold e
şi e lumina ca paharul,

Tu, Milostivul; şi tu, Bunul,
ce-n coropişniţi pui veninul
şi-ngraşi cu suc de crini tăunul,
răsfeţi urzica şi-nalţi spinul,

Tu care ciobăneşti, cereşte,
libărcile din duşumele,
Părinte-Sfânt, blagosloveşte,
zâmbind, şi holda urii mele.

Din cruntele seminţe pline,
ale durerii ne-mpăcate
şi din gunoaiele din mine,
ea creşte-naltă şi se zbate.

În smârcul ocnei împuţite
şi-n rănile mereu fertile,
ea-nfinge rădăcini cumplite
cu guşi grozave de reptile...

Celula gâlgâie, în noapte,
de seva plânsului ce-ngraşă
haìnele tulpini răscoapte
cu pârgă neagră şi vrăjmaşă.

Aud, ţinându-mi răsuflarea,
cum prind, mugind, să se ridice
Amarul, Jalea, Disperarea,
în lungi, însângerate spice.

E-un clocot surd şi-o grea foşnire
de lanuri aspre şi barbare.
Dă-i suferinţei unduire,
dă-i, Doamne, urii mele, soare!

Vreau o recoltă-nveninată,
suflată-n lacrimi şi-n aramă...
Nu mă-nvăţa să iert vreodată,
şi rodul urii fă-l să geamă.

Să-i ardă mâna, cu pucioasă,
cui spicul crâncen mi l-o frânge...
Din orice pai catran să iasă,
din orice bob să curgă sânge...

281

Numărul celulei mele.
Numărul hainei vărgate.
Numărul cheii turbate
intrând în lacăt, scrâşnind din măsele,
ronţăind ciolanele mele
şi oasele Veciei uscate.

Numărul cu care mă strigă
la terciul cu mămăligă,
la dus hârdăul afară...

Numărul meu de fiară.

Numărul care arde mereu
pe cuşca mea milenară.
Numărul plânsului meu,
numărul sângelui meu.

Îl simt bătut în piept cu ciocane,
Îl simt înfipt în piroane...
adânc, adânc, pân-n inima-adâncă,
şi încă, şi încă
mai adânc, mai departe,
până la moarte.

Două sute optzeci şi unu...
Numărul ca un blestem,
cu el înfulec tutunul,
cu el hăpăi ciorba, cu el dorm ghem,

cu el scuip flăcări şi gem,
cu el fierb în lavă.

Îl văd zugrăvit enorm, cu otravă,
pe somnul meu, până-n stele...

Numărul zodiei mele.

Două sute optzeci şi unu.
Până-n celulă, la mine,
alte două sute optzeci,
de lanţuri, de cuşti, de jivine,
zăngăne, hăpăie, urlă ca mine, –
alte două sute optzeci
de bestii, cu gheare haine,
zgârie pietrele reci,
gâtuie viaţa, ca mine,
rup hălci din aduceri aminte,
muşcă, prin somn, o ţâţă fierbinte,
se izbesc de pereţi ca nişte lilieci,
sau doar putrezesc înainte,
ca nişte morminte,
alţi două sute optzeci...

Două sute optzeci şi unu.
Numărul cu care mă târâi
prin sângele cuştii, şi latru, şi mârâi...
Două sute optzeci şi unu.
Numărul cu care râd ca nebunu',
scriu coapse şi sexe pe zid,
şi-n fiece clipă ucid...

SCRISOAREA TATII

Fiule, fiule, lungă e calea...
Ca-n basm până' la tine sunt mări şi ţări,
trenuri, păduri, jandarmi şi ocări,
şi stele ce nu ne ştiu jalea.

Dorul de tine mi-e aşa, ca o furcă
proptită cu dinţii în beregată.
Din fundul Aiudului, ochii tăi urcă
pe cer, ca doi luceferi de piatră.

Mănânc: eşti în lingura mea. Fac un pas:
şchioapeţi alături în fiare.
Aprind o văpaie la iconostas:
cad lacrimile tale din lumânare.

Prin somn, vine lanţul tău, blestematul,
Cu mari zornăieli să mă scoale.
— Lanţule, lanţule, lasă-mi băiatul,
ferecă-mi mie gleznele goale.

Cum să-ţi strămut în carnea mea chinul?
Cum să-ţi beau, fiule, osânda toată?
Plecat peste neagra-i fântână sărată,
seca-i-aş, goli-i-aş veninul...

Uneori noaptea, maică-ta vine,
cu paşi de iarbă din ţintirim:
— Ia-ţi plânsul, bătrânule, şi haide cu mine,
temniţa-n lacrimi adânci s-o topim...

CURGERE

Pe sub timpul de cremene seacă,
curg ca o gârlă împuţită şi rea.
Sălcii bătrâne s-apleacă,
– nopţile – pe curgerea mea.

Mă sfâşii în stâncile lunilor,
ca vântul de munţii cumpliţi.
Năpârcilor, zilelor, anilor, căpcăunilor,
mă sugeţi, mă beţi, mă goliţi...

Nu-mi mai umblă prin inimă nimeni,
în somn nici un pas nu mai ninge,
Rar, în zeama neagră de chimen,
lacrima mea se-aprinde, se stinge.

Ah, hoitul meu iară şi iară
se face moloz pe podele...
Mereu fluviul temniţei mi-l ia şi mi-l cară
departe, în iad sau în stele.

Curge gunoiul meu, curge-ntruna...
Vin scâncete lungi din basme, din ieri.
Hoţii, la gratii, poftind muieri,
încalecă luna.

HALUCINAŢII

Seara,
când vântul se-ntoarce acasă,
ca un cocon, ca un boier,
în trăsura lui somnoroasă,
l-aştept după drevele mele de fier,
şi-acolo sus, lângă cer,
îl despoi de giubeaua lui de mătasă.

Cheia trosneşte în broasca amară,
mă subţiez printre gratii, afară.
Hoţii vin în cer după mine,
cu mâinile pe carabine.
Atunci mă reped să-l omor
pe Jupânul Luceafăr, pe-acest domnişor
cu juvaere păgâne:
— Dă-mi colierul, Jupâne,
brăţările dă-mi, şi agatele,
şi inelele tale, spurcatele...
Punga ta grea de rubine,
zvârle-o, s-o am pentru mine,
şi-aruncă aur la toţi
ceilalţi treizeci de hoţi...

Şi noaptea,
când arde văzduhul sălbatic,
tâlhărescul meu şuier adună
toate celulele cu somn de jăratic.

— Hai, spărgători, împreună,
hai, derbedei, hai, golani:
porţile raiului bătute-s cu bani,
şi dac-om intra pe ferestre în lună,
în beciul ei de mărgean,
ne-om îmbăta cu trăscău şi alean.

Iar dincolo, în funduri de somn şi de veac,
hoţilor, ne-aşteaptă-n iatac,
ne-aşteaptă-o muiere, pe fiecare,
cu pântec de miere şi de uitare,
şi cu sărutul adânc, ca un lac.

IN MEMORIAM

Pe deţinutul sinucis ieri dimineaţă
toţi îl răsfaţă.
Toţi i-ar da o ţigare,
Don-Prim nu-l mai înjură în treacăt,
şi nu mai trebuie lacăt,
nici lanţ de picioare.

O soră sau cumnată
l-a îmbrăcat în cămaşă curată;
şi însuşi Septembrie-i pune
pe piept calda lui moliciune,
ca şi cum ar picura o fântână
de borangic şi de lână.

Acum are tâmple cereşti,
pline de-o mare dulceaţă,
parcă nu pleacă din viaţă,
parcă intră-n poveşti...

Azi, porţile temniţei larg s-au deschis
pentru deţinutul sinucis:
începând de la orele zece
e liber să plece.
E liber? Paznicii se-ncruntară:
Putem să-l lăsăm pe poartă afară?
Cum, nimeni nu se mai teme
că osânda şi-a sfârşit prea devreme?

Vieţaşilor nu le vine să creadă,
toţi se reped la gratii să vadă
cum gardienii din poartă
nu-l îmbrâncesc şi nu-l ceartă,
ci se descoperă mut
că trece un deţinut...

Temniţa auie: Pleacă, pleacă...

Iisuse, Tu ai trimis
cotiuga asta săracă
să ia pe cel sinucis?
Ai loc şi pentru noi, condamnaţii?
Pentru noi, ticăloşii, scuipaţii,
gunoaiele, lepădăturile,
se mai îndură Scripturile?
În basmul unde-Ţi lunecă paşii
e voie şi pentru noi, puşcăriaşii?

Deschizi rare uşile stelelor Tale
la pramatii, la haimanale?
Sau şi acolo, la Tine,
sunt lanţuri, gardieni şi suspine?
Poate şi-acolo, pentru furi şi mişei,
ai gratii, lacăte, chei,
şi poate, şi-acolo-n celule albastre,
câte-un nemernic din turmele noastre
supără iarăşi pe bunul Tată
şi, în osânda lui blestemată,
se sinucide încă o dată...

CÂNTEC DE HOŢ

„Fă-mi, Doamne, fereastra uşă, lanţurile nuieluşă...”
Bocet de temniţă

Prinde, Doamne, vremea-n palmă
şi n-o mai lăsa să doarmă,
dă-o-n brânci de-a berbeleacul,
că-mi sunt nopţile cât veacul,
zilele duşmanele
sunt cât bărăganele,
clipele hainele
sunt ca mărăcinele...

Fă-mi, Doamne, fereastra uşă,
cătuşele nuieluşă,
drevele sfori de mătase
şi cheile chiparoase.
Lanţurile arde-le
ca flacăra joardele;
gratiile când le-ating,
fă-le aţe de păing;
cheile, neunsele,
să zboare ca frunzele.

Temniţa face-o-ai, face,
cât un ou, cât o găoace;
nici de-a lungul, nici de-a latul

să nu-ncapă-n ea oftatul.

Poarta mare cu zăvoare
fă-o drum, fă-o cărare,
lacătele de ocale:
bulgări de zăpadă moale,
să vină din cer o ploaie
lacătele să le-nmoaie;
să răsară soarele
să-ndoaie zăvoarele;
lacrimile-amarele
să topească fiarele,
şi jalea ca meliţa
să melişe temniţa.

FOAMETE

Foametea zgâlţâie temniţa
ca un crivăţ de mare turbare.
Vieţaşii cad din picioare,
sunt numai jind, numai gură,
foame şi ură.

Ciuciţi, pe brânci, într-o rână,
ar mesteca mărăcini şi ţărână.
Ochii se-mplântă-n uşa duşmană
ca nişte cuţite-ntr-o rană:
poate tot va să vie
fiertura cu duh de leşie.

Din zori la amiază,
fiara lihnită stă trează,
şi când, fumegând, nemernica zeamă
cu abur de mlaştină-i cheamă,
blidele tremură-n mâini
şi toată haita de câini
îmbrâncindu-se, gata să cadă,
se-aruncă, gemând, peste pradă...

Orice suspin, orice vorbă
e mămăligă şi ciorbă;
ciozvârte de pâine ies de pe buze
şi crapă în aer ca nişte obuze.
Peste zoaie, peste gunoaie,
strigoii strâmbi se-ncovoaie:
pentru o umbră de praz,

gheara se repede-n grumaz;
pentru un putregai de cotor,
pumnul face omor...

În supa turbată,
holbată veşnic în beregată,
pofte crâncene coc...
Ca un trăsnet de foc,
pântecariţa rupe din şale
despică, suge, jumoale.
Măcel par latrinele şi zahanale.
În duhori ticăloase, pe vine,
gându-nfulecă hartane haine,
sfârtecă, 'nghite, sfâşie
hălci nălucite de carne vie...

Noaptea-n celule de fier, tâlhăreşte,
Foamea scrâşneşte, pândeşte,
pe carabină, la drumul mare,
şi cere Mâncare!

Zilnic, sub pietrele reci,
pe masa de tablă din beci,
alt stârv, ca un vultur năprasnic,
se pregăteşte de-un straniu praznic:
cu pliscul, cu gheara, stă parcă s-apuce,
taine şi bezne să-mbuce.

Aşa, încleştat şi fugit de osândă,
hoitul din pivniţă rânjeşte la pândă,
sălbatic, cu dinţii, cu mâinile bete,
muşcă din moarte cu sete...

CIMITIR DE DEŢINUŢI

Alături de temniţă, pe-o rână, pe-o coastă,
cimitirul nostru adastă.
Tace. Aşteaptă sicrie sărace
cu număr de smoală scris pe capace.

Cimitir fără iarbă – doar humă –
ocolit ca o molimă neagră de ciumă.
Morminte fără poveste,
unde nu-ngenunchează neveste,
unde mame nu plâng,
unde nu cad lacrimi de ţânc...

Crucile, strâmbe şi şchioape,
vrură să fugă, să scape,
dar numai o clipă rebele –
parc-ar fi fost somate de sentinele:
au stat pe loc. S-au supus.
Au ridicat mâinile-n sus.

Uite, gardienii le-au pus în fiare
pentru încercare de evadare...

Cât îi ziua de lungă,
vântul le numără-n dungă:
Cinci... zece... treizeci... toate la fel,

toţi deţinuţii prezenţi la apel,
toţi aliniaţi pe-un singur tăpşan,
ca la inspecţia domnului prim-gardian.

Cât îi seară şi umbră,
frunzele toamnei tot umblă,
tremură-n cerc, cad pe morminte,
scrise cu sânge fierbinte,
ca nişte flori roşii, amare:
matricole de-ncarcerare.

Cât îi noapte înaltă,
cimitirul cu taine tresaltă.
Cât îi lună pe coame,
crucilor parcă li-e foame:
din gropi, din nămol, osândiţii,
uscaţii, flămânzii, lihniţii,
cu braţele-ntinse spre lună
îi cer pâinea caldă şi bună.
Cât bat stelele-n osânde,
crucile-s haite flămânde...

Şi gropile-şi spun între ele în şoapte:
— Hei, mâine ori poimâine noapte,
poate-o scrâşni sub noroi
şi 632,
sau 807.

MOLIMA

Dintr-un păduche, dintr-un grăunte,
ne-a crescut pân' la piept, pân' la frunte,
şi-acum spumegă, muge şi tună,
ca o vâltoare nebună...

Prinşi în şuvoiul molimei sure,
supţi ca de-un lacom nămol,
luptăm cu-ndârjire să nu ne fure
vâlvoiul fluviu de vitriol.

Ieri noapte, as-noapte
torentu-a cărat dintre noi trupuri coapte,
răscoapte, răsfierte în smoală,
în venin şi în boală.

Torentul încă mai cară
pe unii până diseară:
pe mine, pe tine, pe el...
Măcel fără sânge şi fără oţel.

Spaima ne-a umflat coastele,
ne-a dilatat piepturile,
ne-a lungit braţele,
ne-a ascuţit unghiile,
a pus în noi aprigă vlagă,

şi noi, slăbănogii, uscaţii,
ne-agăţăm cu-o gheară de spaţii,
cu alta, de-o umbră beteagă...

Mâinile noastre se prind
de gratii, de uşi, de pereţi,
de răgăliile putredei vieţi,
de-un fir de păianjen stingher,
de-o stea ce tremură-n cer...

Ne-am vrea prin găuri, afund, ca sobolii
să nu ne ajungă puhoaiele bolii.
Ne-am vrea ca ploşniţele pitite-n zid,
să nu ne smulgă înecul torid.

Privim încleştaţi în pândă grozavă
cum gâlgâie năprasnica lavă,
plină de hoituri albastre,
prin faţa celulelor noastre.

Crunt paznic cu paşii-n pâslari,
străbătând coridoarele
moartea-şi târăşte picioarele
pe săli, pe subt spaimele mari.
Din străchini, din vânăta zeamă,
morţii se strâmbă şi cheamă.
O lingură sorbim, de cenuşă,
şi molima râcâie-afară, la uşă.

Muşcăm din coaja uscată,
şi hoituri ne-apucă de beregată.

O duşcă sălcie de apă,
şi leşurile au răsfiert în ulcior, ca-ntr-o groapă...

Tutunul miroase
a cadavre cleioase.
Palmele noastre duhnesc
a stârv omenesc.

Din perne, din pături, din paie,
urcă un duhnet ca o vâlvătaie
şi temniţa pute, prin ziduri bătrâne,
a morţii de ieri şi-a morţii de mâine...

Şi, când zgâlţâiţi de vedenii, cădem
în somn ca-ntr-o mlaştină grea de blestem,
din duşumele începe să crească,
întâi cât o boabă de linte,
apoi cât o fiară drăcească
monstru de fontă fierbinte,
roşu, sălbatic, aprins, suind pe perete-nainte
crâncen, teribil duşman,
trecând prin tavan,
ne-ncăpând nicăieri
– nici în văzduh, nici în iad, nici în cer –
fără leac, fără timp, fără loc,
uriaşul Păduche de foc...

PLIMBARE ÎN CERC

Din moartea noastră-nchisă în milenii
ne scot în curtea hâdă gardienii.
Cu ochii goi şi stinşi de suferinţă
ne învârtim într-o circumferinţă.

Călcăm absenţi, – mecanice cadenţe –
făcând maneju-acestei penitenţe,
reglementar, sub cerul ca o zdreanţă
păşim toţi, unul după altul la distanţă.

Cu mâini de mort, cu feţe de mumie,
strigoi în uniformă pământie,
în geometria cercului tăcerii,
tăcem, cum ne ordonă temnicerii.

Ce veşted pare-n ziua incoloră
văzduhul jumătăţilor de oră,
ce sec e basmul lumii şi ce slut e
când paşii dau ocol în trei minute.

Cum universu-ntreg încape-n bliduri,
în micul nostru cosmos dintre ziduri
şi cum măsura vremii n-o mai bate
decât în rostul pâinii-nfulecate...

Azi nu ne pasă dacă mai tresaltă
destinul nostru searbăd ca o baltă,
cum nu ne pasă dacă-i luni sau miercuri,
domesticiţi geometricelor cercuri.

Ieri, ne sugeau aducerile-aminte;
azi nu ne pasă de ce-a fost 'nainte...
Cu ochii grei şi supţi de suferinţă,
ne-mpleticim într-o circumferinţă.

PENITENCIAR

Ciorba pute-a mormânt. Uneori, un chip de madonă
pluteşte în zeama din blid.
Gardienii bombănesc, înjură, ordonă,
creşte umbra Domnului „Prim" proiectată pe zid.

Speriaţi de tăceri, trec sfioşi condamnaţii,
ochii aleargă pe jos după mucuri fumate
şi după-o coajă uscată de libertate.
Paşii lor nu se aud, calcă prin spaţii.

Lin traversează nemărginirea,
şchioapătă-ncet, urmăriţi de gardianul sever
parcă de glezne trag amintirea,
sau, poate, eternitatea de fier...

La 5, mămăliga. La 6, ca-ntotdeauna,
închiderea. Lacătul. După zăbrele,
hoţii sparg case de bani, sus, în stele,
pumnii toţi asasinează luna...

Târziu, tâmpla unuia – numai jind, numai dor –
stă de vorbă cu Dumnezeu, sus, la gratii...
În visul osândiţilor e joi, şi e vorbitor,
şi vin cu ţigări nevestele şi-odraslele tatii...

Stigmate

CÂNTEC DE DRAGOSTE

Ţie

Toamnele – berze şi raţe –
pleacă şi vin în agată...
Nimeni, nimic, niciodată
nu mi te smulge din braţe.

Lumea cu paşii în ceaţă,
ore şi evuri de sânge,
nimeni, nimic, nu te frânge,
veşnica mea dimineaţă.

Cosmosul lacom de stele,
valsul zăpezilor dulce,
nimeni, nimic nu te smulge
eternităţilor mele.

Cade vecia-n funinge,
moartea în lanţuri legată –
nimeni, nimic, niciodată,
Soarele meu, nu te stinge...

CLIŞEU

Spre zări de mari virginităţi
îşi umflă viaţa-aripile.
Tu, vântule,-n nisip i le
dărâmi: ridicule bucăţi.

Spre poluri, albe pânze merg,
dispreţuind falezele,
dar spintecând amiezele
se sparg, naiv, de-un iceberg.

Cum ard cu flăcările de duh sfânt
credinţele, revoltele!
Ce hâde sunt recoltele:
gunoaie, zdrenţe şi pământ...

Ah, suliţa de cavaler
vor frânge-o toate morile –
şi-n vânt spânzurătorile
cresc pentru cei căzuţi din cer.

CÂNTEC

De-o sută de ani, un munte năprasnic
pe pieptul meu îşi surpă granitul.
De-o sută de ani, în fiece noapte
trecutul mi-mplântă în umeri cuţitul.

De-o sută de-ani, lipitorile roşii
îmi sug, îmi golesc sângele tot:
sunt amintirile, sunt amintirile,
nu mai pot, nu mai pot.

Ca o lintiţă-aprinsă mi-acoperă trupul,
ca un vărsat, ca o ciumă...
Vino, tu, călăreţ al tăcerii,
pe şeaua ta ia-mă şi du-mă.

Să fie-armăsarul tău alb, fără pată,
şi dulci copitele lui ca zăpada...
pe undeva trece, foşnind, cavalcada,
pădurile lacrimi să ne trimeată.

CLIPEI

lui Şerban

Nu, clipă, nu-mi ajunge setea toată
în mâini să-ţi ţin şi să-ţi cuprind tot darul
Subţire ţi-e, dar fără fund, paharul,
şi n-am să pot să ţi-l golesc vreodată.

Cu câte mâini să te cuprind mai bine?
Să mi te beau cu câte guri lihnite?
Copac de-aş fi, mi-aş implânta în tine
flămânde rădăcini nepotolite.

Eşti numai ramuri ce se frâng de poame,
eşti numai lacrimi sau eşti numai miere.
Nu aştri vreau. De tine mi-este foame.
Te vreau pe tine strânsă în panere.

Cum scârţâie Vecia din surcele,
cum gemi de fructe, pământeană clipă!
Ce rece-i turnul sprijinit pe stele,
cât de fierbinte sângele tău ţipă!

Nu vreau catapeteasma, nici cetatea,
suite de mistrii muiate-n rană…
Mi-eşti mult prea sfântă, clipă pământeană,
de dragul tău jertfesc eternitatea.

CAVALCADĂ

Te-am potcovit cu văzduh, tinereţe,
ca pe un mânz din poveste, sălbatic,
şi te-am hrănit cu căldări de jăratic,
aripi să-ţi ardă la şold, pădureţe.

Şi m-ai purtat peste evuri şi fluvii,
când sub galopuri striveai uragane.
Tunetul lung al teribilei goane
trântea la pământ cu fruntea heruvii.

Cum şchioapătă azi copita, cum plânge,
trec eu, strigoiul, pe-o umbră călare.
Un pieptene-azvârlu: hai, disperare,
munţii ridică-ţi cu vârfuri de sânge.

Leapăd o perie neagră şi deasă:
zbârleşte-ţi, durere, pădurile cumplite.
O lacrimă-arunc: tu, râu de pucioasă,
umflă-te, umflă-te, lumea de-o-nghite...

ANTEU

Nu-mi spăl obrajii-n aurori regale,
cu mustul fericirii nu mă-mbăt,
şi nu-ngheţ calme piscuri minerale
sub gloria seninului omăt.

Prind pe furtuni ventuza mea haină,
îmi frig, în lavă, talpa până' la os;
din suferinţă beau cinzeaca plină,
trăscău amar, fierbinte, veninos.

Prin crâncena durere sunt mai tare,
mai pur mă-nalţ cu orice vijelie,
pun gura mea pe răni şi sug vigoare,
şi Dumnezeu sunt prin melancolie...

Iar dacă uriaşa-mi vâlvătaie
mi-o simt, cumva, că tremură, şi dacă
văd aripa-mi, o clipă, că se-ndoaie
şi marele meu clocot parcă seacă,

atunci mă rup cu ghearele, cu dinţii,
cumplit izbesc călcâiul meu zeiesc
de lutu-nsângerat al suferinţii,
şi înc-o dată aripi noi îmi cresc.

CA BOZIA...

Ca bozia de pe maidan, semeaţă,
lupt îndărătnic, fără cer şi ploaie.
Cu brânciuri printre hârburi şi gunoaie
fac loc pentru nemernica mea viaţă.

Şi ca urzica sunt. Mă-ndes cu fierea,
cu ticăloasa mea amărăciune.
Ce dulci mi-s ţepii când le ştiu puterea,
ce tare-s în superba-mi spurcăciune!

Călcat sub tălpi, mai iute dau seminţe,
mai viu duhnesc când mi se smulge-o foaie...
Cresc, vrăjmăşit, mai dârz din umilinţe –
ca bozia răzbat printre gunoaie.

Şi ca urzica ies prin garduri sparte,
întărâtat de-o duşmănie sfântă...
Zdrobit când voi cădea în marea trântă,
îmi voi înfige ţepii chiar şi-n moarte!

TIFLE

„Je pisse vers les étoiles,
Avec l'assentiment de grands héliotropes"...
Rimbaud

Ştiu, veacul meu m-a dat pe uşă-afară
şi continentul m-a scuipat în spaţii,
fiu deşucheat, zănatic pierde-vară,
pramatia supremelor dizgraţii.

Nu-i ştreang să vrea, nici rug să se-ncumete
să-mi cureţe mormanul de păcate.
Fosforescent de splendide stigmate,
mă strâmb la harta putredei planete.

Orgolios în răni incandescente,
ard, decăzut din timp şi orizonturi.
Dărâm Olimp şi rai cu simple ghionturi,
cu phalusul sparg zei şi monumente.

Gonit de ev, scot limba peste leaturi,
gonit de cer, scuip astrele opace;
dar numai sânge pun în bobârnace
şi lacrimi fierb în tifle şi-n scuipaturi.

Rimbaud, te aprobau heliotropii
când stele tu spurcai şi cer albastru...
Eu, cocoţat deasupra Europii,
trist urinez pe propriu-mi dezastru.

APRILIE

Ce taur tânăr soarele-n amiază,
cum îi palpită nările-nroşite!
Prin aer parcă fuge şi nechează
un joc de mânji cu aur la copite.

Şi-a dezgolit grădina, femeieşte,
un pântec vegetal care tresare.
Azurul pur ca un himen plesneşte
în cosmica, vibrânda deflorare.

Iar noaptea se aud sunând în astre
galopuri mari şi aspre, ca prin stepe...
Inima mea, mai ai trăsuri albastre?
Mai creşti şi astăzi herghelii sirepe?

Aprilie, zadarnic mai împrouri
porţile mele sparte şi oloage.
Dau foc la grajdul putred cu mârţoage
şi-arunc în flăcări resturi de landouri...

CALFĂ LA DIAVOL

Calfă la diavol, ucenic la tâlhari
de-aş fi fost, în zănoagele crunte,
încă n-aş trece cu răni aşa mari,
cu semn de osândă pe frunte.

Gloata cu ură în juru-mi se strânge,
mă biciuie şuierături:
— De unde vii, spune, mânjit de sânge,
din ce turbate păduri?

Hai, ticălosule, spune: poate
argat ai fost la strigoi?
Poate-ai ucis la răspântii spurcate?
Eşti plin de sânge şi de noroi...

Alţii-mi văd rana care zvâcneşte,
pipăie pieptul meu ars de fier.
— De unde vii? Cine ţi-a rupt carnea-n cleşte?
În ce drăcesc atelier?

Trec printre ei, înalt şi străin,
îmi curg boabe roşii pe faţă.
— De nicăieri eu nu vin,
Vin numai din viaţă.

RUGUL SPRE STELE

Voi zice-ntr-o zi: — Veniţi, haite haìne,
toţi cei cu răni sub clavicula stângă.
Smintiţilor, magilor, veniţi după mine,
într-o zănoagă adâncă...

Şi-acolo, în fundul râpei posace,
cu dezmăţatele gloate
un rug de găteje voi face,
înalt ca un turn de cetate.

Voi spune-apoi: — Dezlegaţi-vă rănile slute,
să curgă pe vreascuri, cişmele.
Sângele nostru să întărâte,
viu ca petrolul, rugul spre stele...

Şi haita şi-o smulge cârpele sfinte,
şi rănile-or gâlgâi prin cămaşă.
Rugul, zbârlindu-şi chica fierbinte,
va-ntrece pădurea trufaşă.

Şi-oi spune iar: — Prea slab focul arde.
Până la astre sunt spaţii cumplite.
Mai trebuie sânge, bietelor hoarde,
vârâţi în rană cuţite...

Şi haita-o s-asmută vâlvoarea grozavă
mai sus de munţii semeţi,

sus, până' la zborul de şoimi şi ereţi,
rotitor pe sub slavă.

Plângând, am să strig: — Ah, gloată nătângă,
mai trebuie sânge, mai trebuie fiere.
Rugul mai cere, mai cere încă,
inimile noastre le cere...

Şi gloata nebună din piepturi îşi scoate
ruptele inimi, pe rug să le pună.
Atunci, focul nostru năprasnic va bate
cu fulgere cerul, ca o furtună.

Sălbatic, pe boltă vor arde cicloane...

Jos, scrumul cărnii pe rug se va strânge,
dar, sus, peste noi, hrănite cu sânge,
stelele vor fi milioane...

LUPOAICA

Singur strigam. Nimic împrejur.
Cetăţi se surpau. Cădeau foişoarele.
Se-ascundeau în pământ, de mine, izvoarele,
munţii fugeau în azur.

Am căzut în genunchi: — O, Părinte!
Sus, gheţuri crunte, de nepătruns.
Mi-am pogorât privirea fierbinte:
— Omule, frate!... Nici un răspuns.

Cu straşnic glas am făcut rugăciune:
— Dragoste, dragoste, nici tu nu m-auzi?
Geamătul meu, ca o sălbăticiune,
s-a pierdut prin codrii ursuzi.

Şi-am urlat în tăcere de cremene,
strivit de singurătăţi:
— Cui mă lăsaţi, Doamne, Dragoste, Semene,
Şi voi, ape, munţi şi cetăţi?

Nimic. Numai pietre-ascultau, încleştate.
Şi, deodată-a ţâşnit din ruine
o lupoaică zbârlită, cu ceaţă pe spate
şi s-a târât lângă mine.

Mirosea a păduri, a sânge, a stele,
ochii ei groaznici devorau totul,
dar s-a lungit lângă gleznele mele,
punându-şi în palma mea botul.

Şi nu ştiu cum mâinile mele neghioabe
au prins să dezmierde lighioana culcată.
— Cui mă lăsaţi? am gemut înc-o dată...
Atunci, ridicându-se-ncet de pe labe,

fiara-a a crescut mai înaltă, mai vie,
şi m-au fript ochii ciudatei jivine:
— Zadarnic mai chemi. Mi te-au lăsat mie.
Sunt Deznădejdea. Rămân cu tine.

LA JUDECATA DIN URMĂ

Gonit prin smârcuri imunde
asemeni unei bestii turbate,
cu tâmple găurite, cu orbite afunde,
cu muşcături de vânturi pe spate,

rupt ca un steag, sfărâmat ca o stemă,
sfâşiat de bice ca furul –
aşa voi sosi la Judecata Supremă,
sângele meu să-Ţi mânjească azurul.

Clar vei luci sub zăpezi boreale,
vânăt de răni Ţi-oi veni dinainte.
Rece vei sta în gerul gloriei Tale,
eu, ca durerea, fi-voi fierbinte.

Privirea Ta va fi spadă-ngheţată,
când glasul Tău din genună va creşte:
— Omule, haide, vorbeşte,
e marea ta Judecată...

Atunci voi cădea pe-naltele trepte,
pe buze c-un zâmbet de sânge, inert:
— Pentru toate rănile mele nedrepte,
eu, Doamne, Te iert...

STIGMATE

De sute de ori ai murit pentru mine,
pe cruce, sub gloanţe, în spânzurători.
Mai noi înviau gunoaiele mele,
de câte ori veneai ca să mori.

Te-ai frânt pentru mine zadarnic,
sângele Tău n-a putut să mă spele.
Întreagă fântâna Viteesbei
n-a folosit leprei mele.

Ca să mă scufund în mocirle,
Te ridicai din morminte...
Te făceai cântec, lumină şi pâine,
ca să-Ţi ies fiară-nainte.

Şi-ai suit Dragostea: rug până-n stele.
— Vindecă-te-n marile-i flăcări, mi-ai spus.
I-am stins vâlvătaia sub talpă
şi-am vânturat cenuşa-n apus.

Mi-ai întins fructul, am căutat viermii,
zboruri mi-ai dat, am cerut gheare,
şi Ţi-am vărsat paharul cu zâmbet,
ca să mi-l umplu cu lacrimi de sare.

Divin Inginer, ai zidit peste mine
Nemărginirea, ca o arcadă:
— Iată Eternitatea, a ta e...

Şi-am ales clipa schiloadă.

MAI

Rupând zăgazu-acestor aurori,
minunile, o, Doamne, ale Tale
se-aprind: incandescenţe vegetale,
se umflă: inundaţii de culori.

Furtuni de flori şi tunet de păstăi.
Incendii de parfum ne devorează.
În flăcări verzi salcâmii explodează,
se sparge liliacu-n vâlvătăi.

Sub marele, supremul Tău viol,
cedează, se descheie inerţia,
şi pietrele-şi dau Ţie fecioria,
cu muierească lene de trup gol...

Un semn Tu faci, şi bălegarul slut
miroase-a rai. Zâmbeşti peste coline,
şi mlaştinile urcă-n cer, la Tine...

Şi numai sufletele oamenilor put.

MÂNDRIE

Nu cu brăţări la glezne goale, Viaţă,
nici dănţuind din pântec mi te-am vrut,
Rotundu-ţi şold să-l lunec sub sărut
nu mi l-ai dat, nici aspra ta dulceaţă.

Din unduire şi din moliciune
nu te-am dorit făcută, ci din bloc
de silex şi din fier trecut prin foc,
ne-nduplecată, dură spurcăciune...

Şi te-am vrut rea şi aprigă şi tare,
potrivnică în drumul meu viteaz.
Pumnu-n obraji şi braţul pe grumaz
ţi le-am simţit, în loc de dezmierdare.

Căzut, n-am zăbovit în praf. Ca fiara,
ţâşnit-am mai turbat ca-n alte dăţi.
Dureri n-am milogit, nici voluptăţi:
ţi le-am prădat cu dinţii şi cu gheara.

Căci lacrimi ori surâsuri, în panere,
nu te-am rugat să mi le cari în dar,
ci smulsu-ţi-le-am crunt ca un tâlhar,
întărâtat la jaf şi despuiere.

Decât ibovnică, te-am vrut duşmană
în încleştarea luptei, piept la piept,
crescuţi năprasnici faţă-n faţă, drept,
cu-ntreg cuţitul răsucit în rană.

Tu m-ai urât şi te-am urât de-asemeni,
fără să ierte unul pe cel'lalt.
Împreunarea noastră în asfalt
a fost, şi-n tuci, şi-n fulgere de cremeni.

Şi dacă-n urma trântei îndrăzneţe
beteag m-aleg şi sfâşiat şi rupt,
sunt mândru baremi c-am putut să lupt,
decât să-ţi ling călcâiele semeţe.

PASĂRE STRANIE

În grea colivie
creşte o pasăre stranie.
Uliu să fie? Vultur să fie?
Ce năzdrăvană dihanie?

Oarbă e pasărea fără noroc,
oarbă, şi toate le ştie,
vede prin piatră şi prin Vecie
şi prin zăvoare de foc.

Surdă e pasărea, surdă,
şi-aude prin fier
secolii lumii cum zburdă,
cum se deschid uşile-n cer.

Întunecată e, cenuşie,
cu sure pene bastarde,
dar, uneori, arde, arde...
Toate le vede, toate le ştie.

N-aude, n-a-vede, pasăre stranie,
atotştiitoare, atotvăzătoare,
pasărea mea de pierzanie,
pasărea mea de scăpare...

Fugară din marea Tărie,
hotarul tău nu-i de-aici.
Singură mi-ai venit în robie,
şi vrei zborul iar să-ţi ridici.

În Ţara ta boceai după mine.
În cuşca mea, zbuciumată te frângi.
Dacă-ţi dau drumul te-ntorci la mine,
dacă te-nchid, plângi, plângi.

Şi cântecul tău e numai jelanie,
jind după raiuri pierdute cândva –
pasăre, pasăre stranie,
pasărea mea, osânda mea, sfinţenia mea.

REAZIM

Când, zdruncinat de-o nouă vijelie,
îmi scapă de sub talpă viaţa-ntreagă,
când nici granitul nu mi-e temelie
şi nici de astre să m-agăţ n-am vlagă, –
ah, morţii mei amari de sub noroi,
mă sprijin pe voi.

Dacă mă clatin, dacă mă-ncovoaie,
mi-ntorc spre voi auzul, în pământ.
Şi dacă gheare-n flăcări mă jupoaie,
însângerat, în morţii mei mi-mplânt
flămânde rădăcini şi sug
vigoare, sevă tare, din belşug.

Fântâni îmi sunteţi, şi grădini, de unde
scot miere, ca albina, şi scântei.
Mă sui pe voi în înfloriri rotunde
cum suie viţa pe aracii ei,
şi-n cele patru vânturi ticăloase
îmi sparg ciorchinii rănii tămâioase.

La plânsul meu, la orice sfâşiere,
din pietre şi din arbori scorojiţi
ies ochii voştri ca să-mi dea putere.

În mine ca un sânge clocotiţi,
iar eu, călcând pe moarte şi pe ceaţă,
din morţi trag forţă pentru viaţă...

Pliscuri mă muşcă, corbi îmi dau târcoale,
dar ce robust prin morţii mei mă ştiu!
Peste dureri merg ca pe stârvuri goale,
şi numai lângă morţii mei sunt viu,
incandescent pe temelii de stei,
pe stânca mea, pe forţa mea, pe morţii mei!

PER ASPERA

Poate-n străfunduri fierb noroaie încă,
dar apele sunt noi şi-mpărăteşti:
tu, suferinţă, mi le limpezeşti
şi-mi faci vâltoarea pură şi adâncă.

Monstru de lavă, dragoste şi ură,
eu mă dizolv în marea-ţi claritate.
Titan de pofte şi impietate,
prin tine mă fac lacrimă, din zgură.

Topit oglinzii tale încleştate,
simt cum îmi cade carnea tot mai mult
în oceanul tău fără tumult,
sub transparenţe de eternitate.

Precum un clopot scufundat în mare,
mi-ascult pierind în tine greul lut,
cu sunet stins, tot mai afund, mai mut,
în limpezimea ta absorbitoare.

Fără de freamăt, fără îndârjire,
rămân pe fundul tău aurifer,
şi apele-ţi se fac deasupra-mi cer,
în verdea lor fecundă împlinire.

Sus, în văzduh, prin munţii să tresalte,
mileniul se mută-ncet din loc,
şi-ncep să văd cu stranii ochi de foc
prin strălucirea rănilor înalte.

Şi limba mea, cu nelumeşti silabe,
vorbeşte-n grai de lacrimi aurit
cu veşnicii ce ard necontenit
şi cu furtuni ce încă dorm pe labe...

CÂNTEC SIMPLU

Mi-au fost pomii plini de fructe.
Ce-am cules? Cu ce-am rămas?
Palid, trec la mare ceas
pe fragile viaducte.

De-au fost strânse în panere
sau uitate viermelui,
miezul lor tot nu-l avui,
numai abur şi părere...

În fântâni cu fund de-aramă
las un rai întreg răsfrânt.
Cu ce plec? În ce veşmânt?
numai zdrenţe, numai scamă.

Jos, pe alţii îi aşteaptă
noi grădini şi noi fântâni.
Ce-am cules? Ce duc în mâni?
Tot mai gol, mai sui o treaptă.

Sus, din pragul meu de sânge,
palma încă tot ar vrea
să mai ia un rod în ea...
Cine-o stinge? Cine-o frânge?

Apoi, tâmplele-mpăcate
intră-n fumul tot mai des...
Ce rămase? Ce-am cules?

Pentru alţii, toate, toate...

CE DRAGI ÎMI SUNTEŢI

Ce drag mi-eşti, aprigule ţărm de piatră,
când spargi talazul, când l-arunci pe spate.
Ce dragi îmi sunteţi, gresii încleştate:
vânturi vă mârâie, furtuni vă latră,
ci toate, toate
se trag înapoi,
rupte de voi.

Ce dragi îmi sunteţi, pădurilor,
zmeoaicelor, răsuciturilor,
vâlvoaielor şi neînfrântelor
de trăsnetul tuturor trântelor.

Dragi îmi sunteţi, pădurilor.
Cade o creangă? Creşte-o tulpină.
Crapă un trunchi? Ies o sută,
mai crâncene în rădăcină,
mai gata de luptă,
mereu începută,
neîntreruptă...

Şi voi, dragi îmi sunteţi, torente de munte,
ce nu ştiţi oprelişti vreodată,
şi voi, râpe crunte,
semeţe în pândă holbată,
şi pe voi vă iubesc, mărăcini,

cu ţepile voastre posace,
ţepeni, puternici, haini,
numai fiere şi ace.

Dragi, dragi îmi sunteţi, puhoiule,
stânco, spinule, pomule...
Ci mult mai drag decât toate,
tu îmi eşti, omule.

Mult mai drag îmi eşti, omule,
decât pădurile, râpele, cremenea.
Nu-i una ţie asemenea,
nu-i una ca tine de tare,
în sfâşiere şi-n disperare...
Nici una nu ştie, ca tine,
că moartea vine.
Nici una nu poartă, ca tine,
cumplitul ei sâmbur aprins
în marele-ţi suflet ne-nvins.

Pietre, păduri şi genuni n-o aşteaptă
în neştiinţa lor înţeleaptă.
Numai tu, numai tu, cel mai tare
în calma ta sângerare,
numai tu, numai tu porţi
gândul teribilei morţi...

De-a pururi în tine rămasă,
te frige cu miez de pucioasă.
O simţi, dogorind, ne-ncetat,
în pieptul tău fulgerat.

Îi duci, împăcat, în tot locul,
veninul şi focul.

O ştii, o auzi: e în tine,
Te suge. Te seacă. Te bea...

Şi totuşi, amarele-ţi tâmple senine
încă le reazimi de-o stea.
Şi totuşi, omule, dragule, sfântule,
încă zâmbeşti, încă mai cânţi,
şi rănile tale cu cântul le ungi,
şi cu mierea aştrilor frânţi.

Tu, numai tu, eşti cel tare.
Stânca, pădurea, genuna,
ca tine nu e nici una...

Numai tu, numai tu, cel mai tare,
creşti moartea în tine întruna,
numai tu, cel mai tare,
zâmbind, duci sub tâmplă grozava dogoare –
şi-n sfâşietoarea ta împăcare,
singur, pe drumu-ţi fierbinte,
viteazule,
o porţi înainte...

NU-S FLUVII SUB ZĂRI

Nu-s fluvii sub zări ca fluviile mele
de vitriol şi de fiere umflate,
nici flăcări nu sunt, cu limbi mai spurcate
de cum deznădejdile mele.

Cum nu-Ţi sar, Doamne, stăvilarele-n cer,
digurile Tale cum de nu crapă?
Sufletul meu nu poate să-ncapă
nicăieri, nicăieri...

Aş arde pământul, aş seca mările,
dac-aş putea, dac-aş putea
să-mi vărs peste lume vipia rea:
îndoiala şi disperările.

N-ar bate grindeni, n-ar frige dogoare
ca sufletul meu, peste crestele lumii.
Prăpădul înecului, molima ciumii
n-ar fi mai pustiitoare...

Ci toate, toate, fluvii-otrăvite,
lave năprasnice le fierb în mine...

Fericit eşti Tu, Doamne, în stalactite,
trimite-mi şi mie gheţuri senine.

UNUL, UNDEVA, ODATĂ

Unul, undeva, odată,
mi-a zâmbit peste morminte:
— Ţine spada mea fierbinte
şi pe tâmple zarea toată.

Altul sta la o răspânte,
numai râs pe buze slute:
— Mi-aţi trecut prin faţă sute,
toţi cu spadele ne-nfrânte.

Unu-n cârji şi-n grea tristeţe
mă privea cum trec 'nainte.
A oftat fără cuvinte
şi-a plâns mult, proptit în beţe.

Altu-n ochiul unei funii
m-aştepta, mâncat de vrăbii:
— Toţi ne-am dus încinşi cu săbii,
treci şi tu ca noi, nebunii...

GAROAFE

Pentru dragostea mea mă plec pe grădină...
Numai garoafe mâna mea frânge.
Rezistă uşor, parcă nu vor să vină,
parcă au lacrimi, parcă suspină,
parcă sunt numai rană şi sânge.

Dar, poate, nu smulg tulpini astă-sară,
poate culeg mâinile celui de ieri,
care, la fel, pe grădini se plecară,
rupând flori de sânge cu rană amară
pentru iubirea lui mare de ieri...

Şi tu, cel de mâine, tu, poate, vei frânge
nu lujere moi, ci mâna de-acum
cu care-am cules garoafe de sânge...
Şi tu, cel de mâine, flori roşii vei strânge
pentru iubirea ta mare de fum,
pentru iubirea de fum...

ŞTIU DE CE TOAMNA...

Ştiu de ce toamna a sânge miroase:
Ea s-a plecat peste mine
şi mâinile ei, lunecându-mi pe oase,
pline de sânge s-au retras, pline.

Ştiu de ce apele verzi au atâtea inele:
pe fundul lor zac leşuri umflate,
speranţele şi-au legat de gât pietre grele
şi s-au înecat, toate.

Ştiu de ce luna pare o rană:
prea mult s-a uitat la inima asta.
Ştiu că fiece stea are lacrimi pe geană,
dacă îmi pipăie coasta.

Peste tot, toate, totdeauna, mi-arată
– toamna când sângeră, steaua când plânge –
că viaţa aceasta, încă o dată,
e numai lacrimi şi sânge.

REMINISCENŢĂ

Inimă, inimă, mai ai izvoare?
Din stâncile tale uscate
undă clară nu mai tresare?
Nu mai curg nestemate?

Ah, dacă pumnii mi-aş umple
cu tânără apă prioră,
zâmbet mi-ar curge pe tâmple,
mi-aş spăla faţa cu auroră.

Lăut în fântâna rotundă,
treanţa mi-aş arunca în ţărână,
Făt-Frumos aş creşte din undă
şi din răni lepădate-n fântână.

Mi-aş fluiera zăvozii să vină,
să-mi rupă-ndoiala cu dinţii.
Cum i-aş tăia şapte limbi de jivină
scorpiei suferinţii!

Dar nu. Stâncile tale se bat în capete,
inimă, inimă cu pietre aride.
Nu-mi dai să beau. Setea-ncepe să scapete,
şi tâmpla se-nchide.

AVEM ÎN NOI

Avem în noi, adânc în noi,
pe crengi deschise-n infinit,
răni noi ce încă n-au rodit,
ca nişte muguri trişti şi goi.

Abia simţim că s-au ivit
şi aşteptăm c-un jind ciudat
să spargă-n fruct înveninat,
ca să ne doară mai cumplit.

Flămânzi pândim cu lacom dor
culesul ramurilor, când,
amare coşuri încărcând,
vom sângera de pârga lor...

Şi-avem în noi răni vechi şi reci,
ce-ar vrea s-apună-n piept, tihnit,
noi le-asmuţim necontenit,
nu le lăsăm să moară-n veci.

Le scormonim, le cerem iar
recolta lor, veninul tot,
înfricoşaţi că-n vechiul ciot
s-ar stinge darul lor amar...

Din umbra rănilor de ieri,
din răni ce-n muguri încă zac,
înfrângeri scoatem ca un leac,
şi noi fertile învieri.

HIENA

Zilnic, noi leşuri, zilnic, morminte
şi noi dărâmări se adună în mine,
mormane adânci de moloz şi ruine,
spinări de cenuşă fierbinte...

Cum de mă-ncap atâtea dezastre?
Cum poate lutul să le mai poarte?
Nu-s nici pe fundul mărilor moarte
mai largi cimitire albastre.

Ar trebui să aud cum se urcă,
din fund, numai vaiet amar de prăpăd.
Funinginea mea s-ar cădea să o văd
cum toate le-ntunecă, toate le spurcă...

S-ar cuveni, năpădit de cenuşă,
să urlu, sub moartea mereu începută...
Ascunsul meu tunet, surparea mea mută
le-ascult încleştat într-o mare cătuşă.

Dar, noaptea, ca hiena eu scormon în mine,
– poete nemernic, hrănit cu morminte –
şi, lacom, din stârvuri şi gropniţe sfinte
rup halcă cu halcă,
          şi mă simt bine...

CAVALCADĂ

În tunet lung de mare trapăt,
pe armăsari de-aramă grea,
gonind să-nvingă până la capăt,
înalţi, cu pumnul pe prăsea,
atâţia trec şi râd că şchioapăt
în urma lor, pe gloaba mea,
în urma lor, pe gloaba mea.

Galopul lor înghite poşte,
potcoava sparge cremenea,
ori scoală smârcul să mă-mproşte
cu smoala-i putredă şi rea,
că m-au lăsat cu zeci de poşte
în urma lor, pe gloaba mea,
în urma lor, pe gloaba mea.

Nu-i poticneşte-n drum nici sete,
nici răni nu-şi spală la cişmea,
nici munţii nu le stau perete...
Eu cad în fiece vâlcea,
las zdrenţe-n fiece scaiete,
julit, mă urc pe gloaba mea
şi plec din nou pe gloaba mea.

Dar cum fug cetele buimace
spre nicăieri, spre nimenea,

se-nfundă goana în băltoace
şi pică unul, frânt din şea...
Pe lângă şanţu-n care zace,
eu trec la pas, pe gloaba mea,
în urma lor, pe gloaba mea.

Apoi, pe rând încep să cadă,
le sună zaua-a tinichea...
Eu n-am nici zale, n-am nici spadă,
dar cred într-un crâmpei de stea –
şi-n timp ce corbii vin să-i roadă,
leg altă rană c-o basma,
şi trec încet pe gloaba mea,
'naintea lor, pe gloaba mea.

NE VOM ÎNTOARCE ÎNTR-O ZI

Ne vom întoarce într-o zi,
ne vom întoarce neapărat.
Vor fi apusuri aurii,
cum au mai fost când am plecat.

Ne vom întoarce neapărat,
cum apele se-ntorc din nori,
sau cum se-ntoarce, tremurat,
pierdutul cântec, pe viori.

Ne vom întoarce într-o zi...
şi cei de azi cu paşii grei
nu ne-or vedea, nu ne-or simţi
cum vom pătrunde-ncet în ei.

Ne vom întoarce ca un fum,
uşori, ţinându-ne de mâni,
toţi cei de ieri în cei de-acum,
cum trec fântânile-n fântâni.

Cei vechi ne-om strecura, tiptil,
în toate dragostele noi
şi-n cântecul pe care şi-l
vor spune alţii, după noi.

În zâmbetul ce va miji
şi-n orice geamăt viitor,
tot noi vom sta, tot noi vom fi,
ca o sămânţă-n taina lor.

Noi, cei pierduţi, re-ntorşi din zări,
cu vechiul nostru duh fecund,
ne-napoiem şi-n disperări,
şi-n răni ce-n piepturi se ascund.

Şi-n lacrimi ori în mângâieri,
tot noi vom curge, zi de zi,
în tot ce mâine, ca şi ieri,
va sângera sau va iubi.

ÎNALTULE, NEÎMPĂCATULE

— Unde pleci iară, tristule,
înaltule, însângeratule?
Căile ţării de-a lungul, de-a latul le
cutreieri, neîmpăcatule...
Unde te duci, unde te duci
cu paşii năluci,
cu ochii adânci, tâmplele-n vânt,
mâinile lungi ca de sfânt?

— Mă duc să vorbesc pietrei mute
şi apei limbute,
vântului, lunii mirate
şi umbrelor nedescuiate
şi tainelor neîncepute
şi stelelor reci, nepătrunselor,
şi ierbii, şi frunzelor;
lumii, văzduhului, le-oi cuvânta
despre inima ta...

Tristule, 'naltule, neîmpăcatule,
inima mea, inima mea
cine s-o ştie, cine s-o vrea?
Frunzelor dese
ce să le pese?
Iarba zăludă
cum să te-audă?
Piatra şi luna

n-au vreme, nici una.
Nici umbra, nici taina, nici apa
n-or să-şi ridice pleoapa.
Nici vântul, nici stelele multe
n-or să te-asculte.

— Ba, de-oi vorbi despre inima ta,
frunzele toate s-or legăna,
vântul cu fruntea în palmă va sta.
Apele-or da în răscoale
cu clocotul inimii tale;
vechile gresii s-or strânge,
cu inima ta se vor frânge,
şi iarba va fi lacrimi şi sânge.
Văzduhul întreg va tuna,
ca inima ta;
Umbrele, nedescuiatele,
şi-or smulge lăcatele;
Tainele, măiestrele,
Şi-or deschide ferestrele;
din reci foişoare
stelele au să coboare,
şi lumea toată va fremăta
de inima ta...

— Du-te, du-te, neîmpăcatule,
dar nu mai spune la nimenea
că duci în tine inima mea.
Du-te şi glăsuie vântului
că inima asta e-a lui;
spune stâncii de stei

că e inima ei;
spune că e inima lor
umbrelor, tainelor, apelor,
şi spune lumii întregi
că inima ei o dezlegi...

Căile, bate-le, bate-le,
du-te, aleargă mereu,
înaltule, neîmpăcatule,
cântec al meu.

OGLINDA

Greu osânditul meu chip,
ce hârb de oglindă mi te răsfrânge...
Un obraz râde, celălalt plânge,
azur e unul, celălalt sânge.

O, dacă zâmbeşte, ca-n basm, jumătatea
de chip, în lumina cioplită,
oglinda e pură ca eternitatea,
ca fundul mării palpită,

atunci sunt văzduh şi bazalt,
m-ating de astre cu fruntea
şi cred în mine şi calc înalt
cu toată vlaga, pe toată puntea.

Dar când obrazul meu strâmb se arată,
pocit de nelinişti, de lacrimi leoarcă,
oglinda se face mocirlă toată,
şi sângeră, parcă.

Nu mai am zări, nu mai simt temelie,
ce pipăi se mută şi fuge,
năluca mea fără cer se subţie
şi smârcul oglinzii mă suge...

Şi iată se-ntoarnă cealaltă faţă:
oglinda fulgeră, mă-nalţ puternic
ca să-mi văd iarăşi obrazul de ceaţă
în fierea oglinzii, mai slut, mai nemernic.

Şi aşa, între zâmbet şi sânge,
credinţă îmi scald şi-ndoială,
chip blestemat ce surâde şi plânge
în cioburi de aur şi smoală.

CÂNTEC DIN ANCORĂ

Cât vă urăsc, odgoanele mele.
Cum pute cloaca lagunii...
Mi-au putrezit şi catarguri, şi vele,
se urcă mucegaiul pe funii.

Ptiu, scuip pe tine, cârmă beteagă,
de somn puhăvită şi lene.
Mi-e silă de ţărmul care mă leagă
în mlaştini ca nişte gangrene.

Crunt mă scârbesc aşteptările mute
în lâncedul golf leşiatic.
Urăsc resemnările, urăsc sălbatic
fericirile dulci şi stătute...

Rupe-te, ancoră! Vreau vânturi potrivnice,
vreau ape năprasnice, valuri cu creştete.
Sculaţi-vă, pânze bicisnice,
nemernică proră, trezeşte-te!

Umflaţi-vă, mărilor, muşcaţi din mine,
dă-mi libertatea, adormitule ţărm...

Decât somnul putred în funii, mai bine
de stânci şi gheţari să mă sfărm!

CIRCUIT

De iadul rănilor fecunde,
de dulcele, grozavul rug,
ascunde-m-aş, nu m-aş ascunde,
fugire-aş şi n-aş vrea să fug.

Veninul tainelor l-aş stoarce,
aş vrea să-l sec şi să nu-l sec.
Întoarce-m-aş, nu m-aş întoarce,
plecare-aş şi n-aş vrea să plec.

Vreau veşnicii să mă răzbune,
când moartea-mi dă mereu ocol.
M-ascund în clipă de genune,
de groaza clipei fug în gol.

De umbre şi năluci mă leapăd,
apoi le cer îngenuncheat
şi muşc, cu foame, de la capăt,
din ce-am urât şi-am blestemat.

NOIEMBRIE

Noiembrie, ne-asemănăm în toate:
ne despoiem, ne scuturăm de noi...
De-acum, mai multe bălţi, mai mult noroi,
în loc de scumpe zdrenţe-nsângerate.

Noiembrie, acest sfârşit nu doare
cât doare lungul jind nepotolit
după minunea rănilor amare
ce crăngile de ieri ni le-a sfinţit.

Cum străluceam, odată, laolaltă,
de sângele ce gâlgâia din foi!
Era în noi o sfâşiere, 'naltă
şi aurul atâtor frângeri moi...

Nu mai trezi nici răni, nici rămăşiţe,
nici inima să nu o mai atingi.
Şi taci. Pe străzi, ca nişte şcolăriţe,
se joacă amintirile, cu mingi...

VICTORII NEGRE

În orice zi, la orice pas,
murim puţin, murim mai mult.
Cu cât părem mai viu tumult,
cu-atât apunem ceas cu ceas.

Ne credem stânci, ne vrem granit,
nu ştim ce viermi profunzi ne rod.
În viaţa ca un rumen rod
stă miezul morţii, viermuit...

Ca nişte fluvii clocotim,
înspumegaţi, triumfători –
nu bănuim că sub vâltori
nu-nfrângem viaţa, ci murim.

Cu pieptu-n platoşă-ncleştat,
cu pumnii pururi pe hanger,
pe dinăuntru, pe sub fier,
murim adânc, ne-nduplecat.

Aprindem frunţi de heruvim,
şi moartea coace-n umbra lor.
Murim când fremătăm de zbor,
când mângâiem un crin, murim.

Şi-n dragostea ca un şuvoi
când ne sfinţim şi vis şi lut,
cu fiecare sfânt sărut
mai cade-un strop de moarte-n noi.

Se duc furtunile şi vin,
ori fierb revoltele în glas,
în orice zi, în orice ceas,
murim mai mult, murim puţin...

Dar noi, în inimi dac-am strâns
izbânda unei zile vii,
zâmbim c-am mai învins o zi,
în loc să izbucnim în plâns.

CE TARE SUNT, DOAMNE

Ce tare sunt, Doamne, ce tare!
Nu m-ai cruţat niciodată.
Ai pus îndoieli să mă bată,
mă-nşfacă neliniştea-n gheare,
mă muşcă sila de beregată.
Dar din pieire şi disperare
zvâcnesc de fiece dată.

Tare sunt, Doamne, tare.

M-afund dintr-o baltă-n cealaltă,
dar fierea lor nu mă-ngroapă.
Din fiece ruptă otreapă
urc iar pe catarg pânza 'naltă.
Mai tare-s când prora mea crapă,
mai pur când veninul mă sapă,
mai albă fruntea mea saltă
din fiece baltă.

Tare sunt, tare...

Ar trebui să urlu sub lavă,
să pier în nemernicie.
Şi, totuşi, viaţa mea ştie

să rabde mocirla grozavă;
nimeni ca mine nu-nvie
din scârbă, din viermi, din otravă,
nimeni nu trece asemenea mie
prin iad şi prin slavă.

Tare sunt, Doamne. Nu mă-nspăimântă
nici biciul, nici moartea, nici hăul.
Rănile mele sunt ca trăscăul,
mă-mbată, mă înfierbântă...
Sânger, şi carnea mea cântă,
vin urile ca fierăstrăul,
şi ziua mea creşte din trântă,
fierbinte şi sfântă...

Tare sunt, Doamne, tare.

OSÂNDĂ

La început a fost Somnul.

Dar Tu, Hainul, Tu, Domnul,
mi-ai dăruit Dimineţile.
De-atunci, întorc întrebările pe toate feţile,
fug după taine, le pipăi chinul.
Tu, Domnul, Şi Tu, Hainul,
mi-ai furat somnul şi ceaţa,
şi-n schimb mi-ai dat Dimineaţa,
spinii, veninul...

La început a fost Cuvântul,
la dreapta Ta ca să stea.
La început a fost Cuvântul.
Dar Tu mi-ai dat mie fântâna lui rea,
şi Cuvântul a fost pierzania mea.
De atunci, aş tot bea,
nu mă mai satură nici o cişmea,
nu-mi mai tihneşte pământul,
mă spânzur de fiece stea
şi ne-ncetat îmi scormon mormântul
c-un vârf otrăvit de nuia.

La început a fost Cuvântul,
osânda mea, pierzania mea...
Doamne, de când mi l-ai dat,
mă perpelesc pe sute de plite,

mă tai în nelinişti ca în cuţite,
mă urc pe cruce necontenit.

Sunt, Doamne, ca Tine, nefericit.

Apa mea s-a schimbat în dogoare,
inima mea s-a umplut de jivine,
ziua mea s-a făcut gheare,
dragostea mea, mărăcine.

Sânger, Doamne, seamăn cu tine.
Cum Îţi urăsc mila şi darul,
cum Îţi blestem otrava, pojarul,
şi crucea şi cuiele toate,
Sfinţeniile Tale însângerate!

Ia-Ţi înapoi grozava urgie,
mă lepăd de stemele Tale.
Nu vreau să fiu asemenea Ţie,
nu vreau azurul să mă-nvenine,
nu mai vreau să mă răstignesc lângă Tine.

De-ajuns de când sânger –
nu mai pot să fiu Înger!
Ia-Ţi înapoi Dimineaţa,
dă-mi la loc somnul şi ceaţa,
ia-Ţi înapoi darul sfânt,
îngrozitorul Cuvânt,
stigmatul de aur şi fiere...

Dă-mi, Doamne, Marea Tăcere.

RENUNŢĂRI

Ah, renunţările dintâi,
cât de amare ne-au părut!
Acum ne-ntoarcem spre trecut
cu ochi uscaţi ca de momâi.

Ieri am gemut în nopţi adânci
pe visul tânăr doborât...
Azi ne mirăm c-am plâns atât
pentru nălucile de-atunci.

Surparea primelor lumini
de ne-a durut ca un blestem,
cu-ncetul ne-am deprins s-avem
în piept mormane de ruini.

Cu răni închise-n noi, treptat,
cu pânze smulse ne-ntrerupt,
ne-am tot desprins şi ne-am tot rupt
de-un ţărm mereu mai scufundat...

Azi suntem numai mari grămezi
de părăsiri şi sfâşieri,
dar naufragiul de ieri
ni l-au tot nins, prin timp, zăpezi.

Obişnuiţi să bem venin
şi să jertfim în orice zi,
zvâcnim şi-acum de nostalgii,
dar lacrimile nu mai vin..

Şi dacă-nfrângeri vechi nu mai
ne dor cernind şi-acest apus,
noi ne-amintim că-n ele-am pus
un strop de sânge şi de rai...

Din ce în ce, cu umăr frânt,
cu zâmbet tot mai obosit,
lăsăm în vreme ce-am iubit
şi plânsul care ne-a fost sfânt.

Tot renunţând la câte-un vis,
tot părăsind ţel după ţel,
ne rupem ultimul inel
de cel din urmă paradis.

CĂLĂTORII

Sumatra, Java, Mozambic,
ce lung vagabondaj marin
visat în jilţ, lângă cămin,
cu prora-nfiptă în nimic...

Plutind pe-un ocean ascuns,
de câte ori n-am cucerit
minuni spre care n-am pornit
şi ţări la care n-am ajuns.

La un tribord incandescent
ne-am tot întors şi ne-am tot dus,
cu astre pe catarguri sus,
cu frunţile pe firmament...

N-am navigat decât în vis,
n-am ancorat decâ în dor,
şi, uite, ce spărturi ne dor
şi pânzele ce rupte ni-s!

Şi tot din jilţ ne-am pus armuri
ce n-aŭ lucit decât în duh,
şi-ncinşi cu săbii de văzduh,
ne-am dus aprinşi de aventuri.

Printre fantome şi păreri,
superbe lupte-am dat în jeţ,
spărgând cu umărul semeţ
cetăţi ce n-au fost nicăieri...

Înfrânţi, şi n-am căzut deloc,
zdrobiţi, şi-o luptă n-am pierdut,
nicicând n-am sângerat în lut,
şi suntem numai răni de foc...

Cu vele smulse ne-am retras
în golful rănilor de-acum,
şi, totuşi, ce suav parfum,
în sânge încă ne-a rămas!

Şi astăzi chiar mai dorm în gând
vechi lupte sau călătorii,
mai dulci în umbre şi-n stafii
cu cât nu le-am trăit nicicând.

În piept cu spectrele lor seci,
– Suez, Azore, Mozambic –
murim cu-acest sublim nimic
în faţa sobei noastre reci...

SUFLETE, ÎŢI DAU TÂRCOALE

Când cu-aceeaşi întrebare,
suflete, îţi dau târcoale,
cheia lacătelor tale
n-o găsesc în buzunare.
Ce blesteme ori scumpeturi
le-ai plătit în ladă, vrafuri?
Parcă prăzi ar fi şi jafuri,
încuiate în sipeturi.

Tot aştept să fac să sară
lacătele-ncremenite.
Cu-ntrebări şi cu ispite
ciocănesc pe dinafară.
Lampa mea de foc îngheaţă
încercând să te străbată.
Fruntea pare şi mai beată
când te pipăie prin ceaţă.

Sparge-mi-te-aş, şi n-am vlagă,
scotoci-te-aş, şi n-am cheie.
Nici c-un vârf de curcubeie
nu-ţi pot smulge taina-ntreagă...

Dar tu, uneori, în treacăt,
tragi zăvoarele amare,
ca să văd ce-ncrâncenare
şi ce munţi se zbat sub lacăt.

Singur laşi câte-o minune
să ţâşnească-afar' din ladă:
vreo aripă de zăpadă,
sau vrun plisc de spurcăciune.

Câte-o lacrimă afundă
ca prăpastia grozavă,
câte-un vis care inundă
lumea, până sus în slavă.

Câte-un fluviu de ură,
câte-un smârc de mişelie,
câte-un dor de veşnicie
ars în steaua cea mai pură.
Vrun cocor sau vreo năpârcă.
Vrun urcuş, vreo-ngenunchere,
sau vrun crunt văzduh de fiere
cu tot zbuciumul în cârcă...

Fulgere şi uragane,
sfâşieri de sânge leoarcă,
tu le scoţi din ladă, parcă
rotunjite sub ciocane.
Cine raiul vru să-l mute
şi prăpădul tot, în tine?
Dau ocol şi nu văd bine,
toate lacătele-s mute.

— Taci. În lada-mi ferecată
doarme Dumnezeu, sub cheie.
Numai El îţi dă crâmpeie,
când se scoală, câteodată...

PE UNDE-AU CĂLCAT CUVINTELE MELE

Pe unde-au călcat cuvintele mele
s-au făcut pietre şi trunchiuri de brad.
Nu le clinti: sunt aspre şi grele,
nu, nu le smulge: au rădăcini până-n iad.

Fost-a ca vorbele mele să fie
gresii amare şi crăngi cu zimţi.
Ah, lume, frunzişul meu te sfâşie,
pietrele mele te rup în dinţi...

Mi-am pus în ele chin, disperare
şi toată năpasta şi sângele tot
şi toată drăceasca mea răzbunare,
din iadul meu când o scot.

Au să rămână grozave, de pomină,
bolovani îndârjiţi, turbate păduri,
cetini cu izul ca ţuica de comină,
stânci încruntate de uri...

Pe unde-au călcat cuvintele mele
sunt numai pietre şi brazi şi poteci.
Frânge-te, vântule, când curgi peste ele,
umple-te, lună, de sânge, când treci.

NOSTALGIE

Din jindul meu de acum
de tot ce mă frige şi seacă,
de tot ce nu mă împacă,
de anii aceştia de fier şi bitum
pe care nu pot să-i sugrum,
de toată neliniştea care suspină
şi mă-ntărâtă şi mă-nvenină,
tu, Doamne,
tu eşti de vină...

Tu eşti de vină.
Mi-ai deschis, altădată,
Veciile tale de nestemată;
Ţi-am muşcat din genune
ca din piersici, ca din căpşune;
mi-ai spus: bea lumină,
şi-am băut, simplu, ca o jivină,
şi-am mângâiat stelele Tale
pe coapsele lor virginale...

Ştiu, Teribilul Înger
a ferecat poarta cu drugi.
N-o mai urnesc nici cu rugi,
nici cu plânsete, nici cu topoare.

Şi uşa asta mă doare...
Priveşte-mă, Tată:
arăt în sute de feluri,
numai feţe de sânge şi piatră.
Viaţa mea toată
se zbate-n ciment şi-n oţeluri;
în vise, în ţeluri,
stă o gangrenă ciudată,
şi-n inima mea blestemată
sunt numai măceluri,
pe mâini măceluri,
pe glezne măceluri.
Reaua Ta Uşă semeaţă
rămâne de gheaţă.

Cum tânjesc, cum mă chinuie
amintirea de ceaţă
a Porţii închise pe viaţă!...

Lumina de azi ca veninu-e,
pâinea de azi ca veninu-e,
şi, uite, mă-nhaţă
ca nişte căţele, ca nişte dulăi,
îngerii vineţi ai Tăi.
Am învăţat lacrima, am învăţat zgura,
am învăţat cântecul, am învăţat ura
şi dorul plecării departe
şi spaima de moarte.
Ci, peste toate tresaltă,
grozavă, înaltă,
cu turnuri amare,
cât o biserică grea de funingine,
marea pecingine:

Deznădejdea cea Mare.
Îmi trec prin suflet funiculare,
trenuri gonesc prin artere,
încarc pacheboturi cu fiere,
rănile mele au sute de volţi,
pun foamei mele gheare şi colţi,
torn urletul meu în tipare –
şi pururi mă uit către bolţi,
spre Uşa cu drugi şi zăvoare...

Doamne,
în somnul meu treaz,
deschid fereastra spre Veşnicie,
m-agăţ cu unghiile ca de pervaz,
şi gem: vreau simpla mea Bucurie,
vreau Fericirile goale
de după zăvoarele Tale!

Ah, cum aş sparge cu dinamită
Uşa Ta plumbuită!

Din aprigu-i jind,
pe ruguri de lacrimi m-aprind,
scot din baroase şi nicovale
trepte de aur şi catedrale,
leg aripi în nituri, necontenit,
să zbor iar în Cerul ce m-a gonit,
cu taurii ling zarea prin scocuri,
aţâţ poeme ca nişte focuri
sau, răzbunându-mi Raiul apus,
arunc cu grenade-n Iisus...

POETUL CĂTRE MOARTE

Mergi după mine ca un câine,
m-ajungi şi-n somn cu pasul mut.
Ca mucegaiu-mi creşti în pâine
şi-n vin mâloasă ca un lut.

Să mi te frâng, n-am pumni; să mi te
alung, n-am glas; să uit, n-am leac.
Din clipa mea tu faci cuţite,
eu ştreang din umbra ta îmi fac.

Încerc să te scufund în sânge,
în fum, în ceaţă, în trăscău,
dar ca un ulcer copt mă-mpunge,
înfipt în piept, strigoiul tău.

Nu mi te sting în nici o cupă,
cu lacrimi nu mi te dărâm,
nici dragostea nu mi te-astupă
sub alba-i floare de salcâm.

Nici pofta, crâncena, grozava,
cu lava ei nu te-a ucis,
nici flautul nu-ţi moaie-otrava
năpârcii tale, dându-i vis.

În pas, în zâmbet, în cuvinte
îmi stai oricând şi orişicum.
Culcuşul meu e iad fierbinte
de când tot vreau să te sugrum.

Muşcat de nagoda ta, Moarte,
mă sparg aici în pietre vii
şi, sus, pe rocile din carte,
te sfarm sub stânci de Veşnicii!

IDENTITĂŢI

La fel de buni, la fel de răi,
luptăm la fel, cădem la fel.
Sfinţim în piept câte-un inel
sau coacem poftele-n păstăi.

Goniţi din rai de îngeri crunţi,
de jindul stinsului tărâm
vrem zboruri noi, dar pogorâm
c-un rest de-azur fetid pe frunţi.

La fel de răi, la fel de buni,
în câte-un colţ de cenotaf
pitim şi-o umbră de seraf,
şi-un pumn de grindeni şi furtuni.

La fel de buni, la fel de răi,
ne-am tatuat o stea pe braţ
şi-am fiert în cel mai negru zaţ
nemernicii şi vâlvătăi.

Tu, suflet, unde ne anini?
Tu, sânge, unde ne tot cari?
De-am prins la diavol muguri mari,
în cer zac încă rădăcini.

Ca fierea-i vinul nostru strâmb,
ca mierea-i ura strânsă-n stupi.
Ce dulci sunt dârzii colţi de lupi,
ce grea sfinţenia de plumb!

Turnăm în irişi profanări
şi, zilnic, pângărim zăpezi,
dar vine-o lacrimă şi vezi,
se aureşte totu-n zări...

Făcând din viaţă un măcel,
din moarte ne gătim cununi.
la fel de răi, la fel de buni,
luptăm la fel, cădem la fel.

SIMPLICITAS

De-am şti ce eşti în miez, Vremelnicie,
la umbra ta ne-am îngrozi întruna,
când, putred, chiar trecutul se subţie
şi când respiră lângă noi genuna.

De-am şti ce eşti, am auzi cum praful
coboară-n toate febrele diurne
şi-am pipăi cu spaimă cenotaful
mereu sporit în noi cu alte urne.

De-am şti ce eşti, ne-am perpeli-n jăratic...
Dar pe blagoslovite crengi senine
dorm roade sfinte, coapte-n somn molatic:
uitările şi tainele virgine.

O, neştiinţă, cum ne aperi mersul!
Ce deznădejdi ne spulberi din găoace...
Ascunzi sub chei de aur Universul,
Şi spinul nu e, rana nu mai coace.

Şi tu, uitare binecuvântată,
ce vraci te-a fiert în iarba lui păgână?
Cumplit ne-ar frânge clipele pe roată,
de nu le-ai stinge-n dulcea ta fântână.

Din mila cui stăm orbi spre soare-apune,
şi surzi la îndoieli înveninate?
Ce duh ne-a dat suprema-nţelepciune
de-a nu şti toate, de-a uita de toate?

Cei care-nving nu-ncearcă să măsoare
vecia-n lacrimi, fumul în balanţă,
nu sparg văzduhul, nu clintesc vreo clanţă
şi nu descuie nici o întrebare.

Pe frunţi zădărnicia nu le pune
nici cuiele, nici ghimpii, nici scaieţii...

Smintiţi, pier doar heruvii şi poeţii:
Ei ard pe rug în trista lor minune.

VULTURI

Am descuiat întrebările,
le-am deschis coliviile.
Vulturii lor umplu zările,
foarfecă toate stihiile.

Cum se înalță, cum zboară
haitele văzduhului, bete!
Se izbesc de planete,
turbate coboară.

Scormonitoare, scăpate din cuşcă,
nu au odihnă gonacele mele.
Din coama pădurilor muşcă,
ciugule carne de stele...

— Tu, vultur cu zbor de oglindă,
coboară, coboară şi-mi spune:
ce vuiet prin lume colindă?
E geamăt? E cântec? E rugăciune?

Şi ca un nufăr uriaş se desface
pasărea albă şi vine alene.
Stă lângă mine şi tace, şi tace
cu pliscul ascuns între pene.

— Tu, pajură-albastră şi lină,
vino din cer şi-mi răspunde:
şi-acolo fierb lacrimi afunde?
şi-acolo inimi suspină?

Şi pajura-albastră coboară,
clopot de-azur în răstoace.
Stă lângă mine şi tace, şi tace,
şi se mâhneşte, amară...

— Şi tu, acvilă neagră şi cruntă,
ce-aduci în grozavul tău plisc?
Ce creangă ciudată de nuntă?
Din ce păduri? Din ce pisc?

Şi acvila neagră roteşte,
şi-n mână îmi lasă din cioc
o ramură tristă de foc
şi mă priveşte, şi mă priveşte...

Mugurii grei par boabe de sânge,
şi creanga ca rana se face...

Din zări, toată haita de vulturi se strânge
şi tace cu mine, şi tace.

O APĂ, UN FOC SAU O STÂNCĂ

O apă, un foc sau o stâncă,
– la care hotar, nu ştiu încă –
dar parcă mi-aşteaptă cărarea,
nu ştiu, dar le simt nerăbdarea.

Un munte, un foc sau o apă
mă vor să sfârşesc, ca să-nceapă.
Mă cer să le-nfrunt întru totul,
cu braţul, cu pieptul, cu-notul.

Un pisc, un puhoi, o dogoare
– nu ştiu, dar năluca lor doare –
s-aţin să-mi înfulece lutul,
nu ştiu, sau să-mi dea începutul.

Nu ştiu, poate rocile grele,
scrâşnind, mă vor rupe-n măsele,
sau poate voi sta fără braţe
în valul ce vrea să mă-nhaţe...

Nu ştiu, dar simt fruntea mea sfântă
cum suie să-nfrângă în trântă
şi iadul, şi apa, şi piatra...
Nu ştiu, dar de luptă sunt gata.

Nu ştiu, dar în mine simt sute
de gheare cum cresc să m-ajute
să-mi caţăr pe stânci temelia...

Nu ştiu, dar îmi simt veşnicia.

CIOTUL

Ce aspră înviere mă străpunge?
Cutremurat, văd sute de spărturi,
pe crengi crezute putrede şi ciunge,
cum zemuiesc în muguri mari şi puri.

Eram cenuşa mea, şi uscăciunea
dormea în mine ca un sterp gunoi.
O, somnul meu, cum s-a-ntâmplat minunea
din cioturi vechi să fulger mlade noi?

Nu mai muşcau din crengi nici adiere,
nici freamăt, şi prin moarte rădăcini
nu mai urca fierbinte sfâşiere,
de nu în roade, cel puţin în spini.

Suc nu ţâşnea din plesnituri fecunde,
nici nu mustea vreo lacrimă de clei –
doar rumeguş în scorburi seci, de unde
fugea năpârca, cu prăsila ei...

Şi-acum, din putregaiuri şi tărâţă
ţes muguri calzi ca sângele curat.
Îi pipăi: nu lumina îi aţâţă,
veninul proaspăt i-a întărâtat.

Uimit, privesc invazia de joarde,
butucii explodând în vii lăstari...
Trezirea mea mă doare şi mă arde,
dar cum palpit în mugurii amari!

Chiar dacă-n ei nici un surâs n-or strânge,
bătrânul ciot deschide sfinte vrăni.
Vibrând prin tot frunzişul meu de sânge,
mă sparg spre viaţă şi trăiesc prin răni.

ZAIAFET

— Hei, logofete, ce zgomot e-afară?
Ce zarvă din somn mă deşteaptă?
— Caleaşca, boierule, a tras la scară,
şi zaiafetul te-aşteaptă.

— Robilor, slugilor, ce fel de rădvan e?
Parcă-i de fum şi de ceaţă...
— Fii gata, fii gata, cocoane,
ca aburu-s caii din faţă.

— Ce slut surugiu! Fruntea verde,
ca scorbura ochii, mi-e teamă...
— Boierule, surugiul te cheamă,
şi biciu-i prin stele se pierde.

— Şi unde mi-e drumul, voi slugi năuce?
Eu nu mai ştiu de poftire...
— Stăpâne, stăpâne, uitaşi că eşti mire?
La nuntă, la nuntă te duce.

— Ce nuntă e asta, măi logofete?
Nu-mi amintesc de mireasă.
— Cocoane, cocoane, şed nunii la masă,
nuntaşii s-au strâns cete-cete.

— Vătafe, vătafe, o teamă cruntă
de jupâniţa mea mă pătrunde...
— Boierule, braţele ei sunt afunde,
şi-adânc e culcuşul de nuntă.

— Ce daruri să-i duc? Ce scumpeturi?
Găteală, conduri, juvaiere?
— Cocoane, mireasa brăţări nu cere,
doar lacrimi vrea, în sipeturi.

Doar lacrimi adânci, lacrimi roşii,
şi sânge, ca sângele lunii...
— Haide, boierule, cântă cocoşii,
şi-aşteaptă nuntaşii şi nunii.

RĂDĂCINILE

As-noapte, când oarbe dormeau vizuinile,
am stat printre arbori lungit pe brânci,
şi-n timp ce dormeau somn greu vizuinile,
am ascultat cum vorbeau rădăcinile,
jos, despre morţii din bezne adânci.

Una grăia: Eu cresc din obrazul
unui viteaz plin de glorii în lupte...
Acum îi sug braţele, pieptul, obrazul,
ne-nfrânt fu, năprasnic şi aprig viteazul,
ce dulci îi sunt pleoapele supte!

Alta spunea: Cumplit sorb din buzele
celei mai dragi şi mai albe iubite.
O, câţi i-au băut – ca mine, azi – buzele,
câţi i-au cules şi zăpada, şi spuzele, –
ce zdravăn îi muşc din orbite!

Şi-a treia şoptea: Eu cresc dintr-o frunte,
fruntea poetului mort mi-este hrană.
Urc frunze şi crengi din amara lui frunte,
dar crengile mele pot veacul să-nfrunte
cu flacăra lor pământeană...

TRISTEŢE

— Ciumatule, umfla-te-ar spânzurătorile,
spăimântătoare molimă-aduci...
Ne seci fântânile, ne prăpădeşti florile,
zâmbetul gurii-l usuci.

Ce răspândeşti, diavole, ucigă-te toaca,
fălcariţă, lepră, pelagră?
În calea ta luna s-a făcut neagră
şi-a-nvineţit promoroaca.

Ne spurci cu toate pucioasele,
ne-ntuneci cu toate cucutele...
Ce iad viermănos ţi-ascund oasele
şi tainele tale, zăcutele?

La ticăloasa ta trecere,
cântul se schimbă-n oftaturi
şi-o boleşniţă fără ţară şi leaturi
viaţa stă să ne-o secere...

— Eu sunt ciumatul, eu sunt leprosul,
în roşu veşmânt de pierzanie.
Aduc o molimă stranie,
n-o poartă carnea, nici osul.

Doar sufletul parcă se spintecă...
Să fie lepră? Să fie ciumă?
Tăciuni descântaţi nu-l afumă,
nici o molitvă nu-l vindecă.

Inima zace greu bântuită
şi se usucă-ntru toate...
Poate-i lingoare, poate bubat e,
poate-i tristeţe cumplită.

Amarnice jinduri şi frângeri
îmi seacă şi-mi ronţăie coasta...

De lungă boleşniţa asta
m-am molipsit de la îngeri.

NOAPTE DE DRAGOSTE

În noaptea asta păgână
luna e-un pântec de aur;
câte-un luceafăr, viril ca un taur,
străpunge orice fântână.

Vântul aduce pofte campestre
şi caută culcuşuri de mire.
Pietrele uşi deschid şi ferestre:
intră, intră, iubire!...

Frunzele ard ca diamantele,
sărutu̦ri de flăcări le dau ocoluri;
ierbile, florile, plantele,
toate sunt numai violuri.

Bivolii-n bălţi par negre mormane
de iad, care fumegă-ntruna.
Aspre nechezuri lungi de cârlane
biciuie, biciuie luna.

Vulturi uriaşi de aramă,
suind peste vârfuri de corn,
sus, printre zodii, dragostea-şi cheamă,
ciocnindu-şi aripa de Capricorn...

Noaptea respiră fără sfială
din toată carnea ei pârguită.
Pe iazuri, rămase în pielea goală,
nuferi cu sâni de zăpadă palpită.

Din stele cad şoapte învăpăiate
şi clipele par nesătule.
Taci. Duhul-ce-Mare, cu candide scule,
agrest şi silvestru străbate,

împrăştiindu-şi peste morminte
şi-n tainele-n somn dezvelite
sămânţa de aur fierbinte
a Dragostei lui infinite...

Fără sfârşituri, fără-nceputuri,
braţe se-ntind, coapse dulci se descheie.
Înalţi, pe sub raiul acestor săruturi
noi curgem pe Calea Lactee.

CRUNT M-AM ÎNVIERŞUNAT

Crunt m-am învierşunat să bat Cuvântul
pe nicovale, sub grozav baros.
Nu ştiu dacă din el pumnal am scos,
sau doar scântei, să mi le stingă vântul.

De-aş şti că mi-am călit oţel tăios,
mi-aş încrusta pe lamă legământul,
să mi-l înfig până-n mâner în Sfântul
crescut în mine ca un chiparos.

L-aş implânta şi-n iadul meu nemernic,
să nu mai fiu nici diavol şi nici înger,
ci numai Om, fierbinte şi puternic.

Nu vreau azururi şi nu vreau pucioasă,
vreau doar să lupt, să freamăt şi să sânger,
vreau viaţa mea de om, vijelioasă...

IMPURITATE

În trei eleşteie de lacrimi,
în trei de sânge zbătut,
în trei de leşie şi fiere,
am fiert, m-am scăldat, m-am lăut.

Şi dac-am trecut şi prin flăcări,
şi prin oţel, şi prin bice,
s-ar cuveni, mai pur ca izvorul,
să leg rod senin, clare spice.

Ar trebui, înalt, să răsară,
din inimă, ca o tulpină,
un cântec cu ochii albaştri,
cu limpezi obraji de lumină...

Dar nu. Cele nouă mari lacuri
nu m-au spălat de funinge.
Încă, încă fumeg sălbatic,
adâncul meu nu se stinge.

Nu-mi creşte din piept spic de aur,
ci neagră, turbată recoltă.
Cântecul meu are tâmple de ceaţă
şi pumni încleştaţi de revoltă.

N-am ars pân' la măduvă, poate.
Poate-mi rămase afară
vrun vârf de călcâi, vrun petec de umăr,
nefierte în scalda amară...

Doamne, nu-s aur, nici stalactită...
Să-Ţi cer altă mare-mbăiere?
Poate mai trebuie ghioluri de lacrimi,
poate mai trebuie fiere...

APUN SPERANŢELE

Apun speranţele,
rămân tăunii.
Greu trag balanţele
deşertăciunii.

Nu are lacăte
zădărnicia...
Inimă, -mpacă-te
cu Veşnicia.

Umbra genunii e
în toate undele.
De nici o funie
nu legi secundele.

Pentru nătângele
trânte cu clipele
mi-am vărsat sângele,
mi-am ars aripele.

Am smuls minuscule
glorii diurne...
Acum crepuscule
adun în urne.

Strâng doar gunoaiele
clipei sătule.
Vântule,-ndoaie-le
şi du-le, du-le...

La marea graniţă
ce-mi stă -nainte
aduc o baniţă
de zdrenţe sfinte.

O, biete carcere,
terestre ceasuri!
Plec fără-ntoarcere,
fără popasuri,
fără de insule,
fără sosire...
Suflete, stinsule,
eşti fum subţire.

Basme zadarnice,
raiul momelilor...

Toarnă-mi, paharnice,
fierea-ndoielilor.

TIMPULUI

Timpule, demon eşti sau geniu?
Năprasnic frate cu genuna,
când ceasu-i geamăn cu mileniu'
şi clipa e cu veacul una...

Dormind adânc lungit pe gheare
şi netrezindu-te vreodată,
tărâţa noastră curgătoare
ne-o rozi în somnul tău de piatră.

U-hu, N-aude şi N-a-vede,
din rumeguşurile noastre
îţi umfli cremenele bete
şi-ţi creşti spinările albastre.

U-hu, N-a-vede şi N-aude,
prin somnul tău ce nu tresaltă,
ca pe sub stânci de sânge ude,
cu morţii curgem laolaltă.

Măi, pocitanie de gheaţă,
slut dumnezeu de sloiuri crunte,
tu nu te-asculţi cum rumegi ceaţă,
nu ştii că ronţăi aripi ciunte.

Noi te hrănim cu vis bezmetec
şi cu cenuşă ne-ntreruptă,
mereu zvârlindu-ţi câte-un petec
din zdrenţuita noastră luptă...

Tu: bloc etern cu geru-n spate,
şi noi: fierbinţi ciozvârte-amare.
Noi: treze zbateri sfâşiate,
tu: adormită nepăsare...

Ah, unde-i năzdrăvana ghioacă
să te prefacă-n cioburi sparte,
să fim, cum eşti, de promoroacă,
iar tu, ca noi, să curgi spre moarte?

VIN AMINTIRILE

Ascunde-te, viaţă: încep să vină
amintirile, amintirile toate.
Vin ca nişte păduri mâniate,
smulse din lanţuri, din rădăcină.

Vin amintirile ca nişte grindeni,
vin amintirile ca nişte măciuci...
Suflete, eşti încolţit pretutindeni,
n-ai unde să te mai duci.

Cum vin sălbatice, cum dau năvală
să te despice, să te răstoarne!
Vin ca o ciurdă de bivoli de smoală,
cu zdrenţele tale în coarne.

Vin amintirile: turbată cireadă,
parcă se surpă nemărginirile...
Ascunde-te, viaţă, să nu te vadă,
vin amintirile... vin amintirile...

EV MEDIU

Alţii pleacă în cruciadă,
în platoşă scumpă de cruciat.
Eu numai sângele meu l-am vărsat
pe propria-mi spadă.

Mercenar cu simbrie de stele,
m-am bătut pentru zări deşucheate.
Lunii şi tainelor mele
le-am spart centurile de castitate.

Lumea gonea împrejur, scut de scut,
către triumfuri, către înfrângeri.
Eu numai schismele ei le-am umplut
cu gloata mea şchioapă de îngeri.

Şi dacă n-am fâlfâit nici un petic
pe nici un straşnic Ierusalim,
pe sute de ruguri am ars, anonim,
întru vis şi-ntru viaţă eretic.

NEÎMPLINIRI

Poate acelaşi vierme roade
orice zbor diurn,
nu ne lasă nici un turn,
sapă sub arcade.

Poate viermele mănâncă,
poate singuri noi
ne schimbăm în muşuroi
orice vârf de stâncă.

Singuri noi ne spargem, poate,
turlele subţiri,
căci nimic n-are-mpliniri,
cioturi parcă-s toate.

Singuri frângem albatrozul
sfintei aventuri...
Din atâtea-arhitecturi,
ne e drag molozul.

Luptele rămân pe sferturi,
visul: jumătăţi –
cu ciozvârte şi bucăţi
presărăm deşerturi.

Zilnic ridicăm răscoale
din oceane, dar
un ciudat reflux amar
lasă pietre goale.

Şi credinţa, şi speranţa
vin şi se retrag.
Astăzi implântăm un steag,
mâine-i smulgem zdreanţa.

Ah, în fericiri stau prinse
ancore de-un ceas...
Nici un pisc nu ne-a rămas
dintre cele-atinse;

c-o bolnavă voluptate,
facem rumeguş
din orice sublim urcuş
spre eternitate.

Mori de vânt cu aripi stranii
de melancolii,
măcinăm, din noi, felii:
sufletele, anii.

Alte noi tristeţi şi alte
noi păreri de rău
rod cu dinţi de ferăstrău
frunţile înalte.

Şi când urcă-n piept încrederi,
îndoiala grea
creşte-n jur asemenea
unei negre iederi.

CÂNTEC PENTRU ODRASLĂ

Fii, odrasla tatii, gata
calea să-ţi despici.
Ai să-ţi umpli cu urzici
şi furtuni lopata.

Un teribil basm te-nvaţă
tatăl tău acum:
Scorpia de sulf şi fum
e cumplita viaţă.

Sfânta-Vineri te adastă
cu zăvozi de fier
şi cu pari ce-n vârfuri cer
zilnic altă ţeastă...

Lumea – crâncenul Setilă –
te pândeşte-n prag...
Pentru plodul tatii drag
haitele n-au milă.

Tu, în trânta ce te-aşteaptă,
zale să nu-mbraci,
ci jivina s-o înşfaci
într-o luptă dreaptă.

Nu se simte prin armură
viul ei pârjol;
tu să lupţi cu pieptul gol
şi cu fruntea pură.

Rabdă-i colţii ei vremelnici,
gheara ei s-o-nduri;
crinii tăi, din muşcături,
urcă feciorelnici.

Plodul tatii, ai să sângeri,
dar simţi-vei cum
un fecund ciudat parfum
creşte din înfrângeri.

Plânsul o să te ridice,
mai înalt, din glod;
biruinţele n-au rod,
lacrima dă spice...

Vei bea fiere din ulcele
şi venin din căni,
dar vei triumfa prin răni,
forţa ta e-n ele.

Tare fii prin suferinţă,
tare prin căderi –
ia din proaspete dureri
proaspătă credinţă.

Şi când Lumea, care-adună
sânge pe prăsea,
n-o să-ţi ierte nici o stea,
nici un pas prin lună,

tu, cu zâmbete de milă
pentru ura ei,
iartă-i, iartă-i pumnii grei,
biata mea copilă.

CÂNTEC DE IUNIE

O, iunie, zeu tânăr de aramă
cu umeri de văzduh fosforescent,
puternicule iunie, smulge-mă, ia-mă
din temelia mea de ciment.

Stau încleştat în teribile gresii,
în lespezi aspre de-ndoieli şi dezgust...
cu flăcări biciuie-mă, trimite-ţi cireşii
să-mi verse-n adâncuri roşul lor must.

Haide, înfierbântatule iunie,
sparge odată blocul meu dur
şi-n mine smuceşte, smuceşte de funie
clopotul tău înalt de azur.

DE-A CURMEZIŞUL

Strâmbi de-ncăierări haine
cu vâltoarea, cu pietrişul,
toţi butucii dârji din mine
Lumii-i stau de-a curmezişul.

Ne-mpăcatele-i puhoaie
se izbesc de ei la colţuri
şi mi-i smulg şi mi-i îndoaie,
dar în loc ies alte cioturi.

Crunt, străfundul meu tot scoate
noi frânturi de stăvilare,
buturugi înverşunate,
rădăcini ca nişte gheare.

O amară-mpotrivire
cade iar şi iar se scoală,
apărându-mi cu-ndârjire
sfântul meu adânc de smoală.

Pentru-o clipă de mă sfarmă
Lumea-n clocot, mi-i totuna:
inima nu vrea să doarmă
şi se luptă cu furtuna.

ALGE

Nostalgii ascuţite ca nişte săbii
zadarnic sub coaste uscate mă-nţeapă.
Nu mai trimit nicăierea corăbii,
atolii, de mult, leşinară sub apă.

Duceţi-vă dracului, prore, busole,
fiorduri smintite, talazuri cu toane.
În marea mea doarme, sub grave cupole,
putreziciunea cu sfinte icoane.

Distrug orice velă cu simple ghionturi,
cuvine-se-o tiflă fregatei stupide...
Din orizonturi în orizonturi,
plutesc numai alge, cleioase, fetide.

Dar algele mele te-nhaţă, Tristeţe,
te-ncolăcesc, te cuprind ca-n belciuge,
te trag jos, în somnul lor, hrăpăreţe,
şi-adâncul meu lacom te suge.

EVADĂRI

Vechi dor de raiul stins să fie?
Sau groaza de neant
cu dalta ei de diamant
sculptează-n veşnicie?

Că vreau în cioburi de safire
să fur văzduhu-ntreg
şi orice hârb de vis îl leg
de-un sfârc de nemurire.

În tot ce mâna mea atinge
să scoată sunet plin,
stă spaima morţii ca un spin
şi setea de-a o-nvinge.

Să fug din clipa mea măruntă,
ce magic zbor să-nvăţ?
De umbra trecerii m-agăţ
c-o lăcomie cruntă.

În mare cântec şi-n granituri
acelaşi jind mi-am pus:
să smulg din tragicul apus
eterne răsărituri.

Ca să-mi fac veacuri din secundă,
cu buzele-mi fierbinţi
le suflu pietrelor dorinţi
în carnea lor profundă.

Las taina-acestor oseminte
şi fruntea mea în stei,
să ducă piatra-n vecii ei
ce duc eu în morminte.

Şi ca să-mi fac din ceas milenii,
iau vorba de grumaz
şi-i pun pripoane de topaz,
legând-o de vedenii.

Şi-această inimă năucă
pe care viermii-o cer
o trec cuvintelor de fier,
peste mormânt s-o ducă.

TREI POTECI S-AU CĂŢĂRAT PE MUNTE

Trei poteci s-au căţărat pe munte,
printre muchii aprige şi jnepi.
Trei poteci s-au căţărat să-nfrunte
şisturile, cremenele crunte,
sau să piară ele-n colţi şi-n ţepi.

Una-şi opintea spre vârf atacul,
hălci muşcând din straşnicele stânci.
Dar pe când se-ncăiera cu veacul,
a căzut în râpi de-a berbeleacul,
parcă i-ar fi dat granitul brânci.

Alta, peste roci pornind în salturi,
blestemând, s-a poticnit de-un tău,
şi-n genunchi, pe margini de bazalturi,
a rămas scrâşnind către înalturi,
numai ură şi păreri de rău.

Cea de-a treia piscul îl atinse,
spânzurată-n groază şi tăceri:
Piscul da în goluri necuprinse,
în zădărniciile ne-nvinse,
către nimeni, către nicăieri...

Şi poteca-a pogorât din munte,
îndărăt, cu spatele spre bolţi...

Trei poteci s-au căţărat să-nfrunte
şisturile, cremenile crunte,
sau să piară ele-n jnepi şi-n colţi.

CE STRAŞNIC DULĂU STĂ DE PAZĂ

Ce straşnic dulău stă de pază!
Tu l-ai pus oare, Părinte?
Părul zbârlit scânteiază,
colţii de fier, ochiul fierbinte,
parcă-i un diavol, parcă-i o piază...
Straşnic dulău stă de pază.

De veacuri stă crâncenul câne.
Cum să mai treacă drumeţii?
Ca-n piatră, ca-n stâncă rămâne,
păzind întrebările vieţii
şi tainele Tale, Stăpâne...
De veacuri stă crâncenul câne.

Ce fiară eşti, mai căpcăune?
De câte ori ies din ceaţă,
măselele tale nebune
ca pe-un ucigaş mă înhaţă.
Gâtul ţi-aş frânge, şbilţul ţi-aş pune –
ce fiară eşti, măi căpcăune!

Năprasnic Stăpân ai, jivino,
Spre El nici un pas nu mă lasă,
nu-mi spune o dată hai, vino,
muşcă din taina zemoasă
şi marea ta sete alin-o...

Năprasnic Stăpân ai, jivino!

NEÎMBLÂNZITELE

Văzduhul, pădurile, munţii, oceanele
cumplit ne urăsc, duşmănos se răzbună:
nu, nu ne iartă furnalul, ciocanele,
catargele, joagărul, zborul spre lună.

Visăm să-mblânzim infinitu-n cuptoare,
genuna-n motoare şi vremea-n cisterne,
dar forţele oarbe şi ne-ndurătoare
conspiră-n adâncuri răscoale eterne.

Talazul se-ndoaie, oţelul dă jerbe,
ci inima lor nesupusă rămâne.
Sub roata de fontă un sânge crunt fierbe
şi sus, peste turnuri, alt sânge păgâne e.

Ce-nfrânge barosul răzbună-ndoiala,
de sub târnăcop ies nelinişti turbate,
şi taina-cea-mare, sfidând nicovala,
pe-ascuns ne împlântă cuţitul în spate.

Văzduhul, oceanele, munţii, tăriile
rânjind ne pândesc cu vechi uri fără nume,
şi-n cârcă zvârlindu-ne zădărniciile,
tiptil vin ca umbrele să ne sugrume.

FOTOGRAFII

Cum ne cătăm, cu câtă foame,
prin vechi fotografii!
Acolo anii noştri vii
i-am zăvorât în rame.

Acolo,-n neclintiri supreme,
eterni şi-ncrezători,
parcă domnim biruitori
peste destin şi vreme...

Flămânzi să ne-ntregim din resturi,
să re-nviem din jaf,
furăm cartoanelor din praf
fantome, linii, gesturi.

Aici, copii cu spăngi de şiţă,
pluteam aerian;
aici duceam într-un ghiozdan
doi ochi de şcolăriţă.

Pe-un petec de hârtie veche,
tot noi, adolescenţi,
râdeam cu ochi incandescenţi
şi şapca pe-o ureche.

Privim în pozele mărunte
surâsul plin de rai...
Ah, cărei clipe îi zâmbeai,
tu, clara noastră frunte?

Privim şi mâna ce tresare
din umbrele de ieri...
Tu, mână, cui voiai să-i ceri
alinturi sau iertare?

Ce-nalţi păream în cadra lină!
Poate visam în ea
sau poate dragostea creştea
din noi ca o lumină.

Iubiri, excursii, fleacuri sfinte,
victorii mici de fum
le-am ancorat într-un album,
să calce pe morminte.

Cu câte disperări deşarte
în chipuri vechi am pus
ani tineri fără de apus
şi vieţi fără de moarte!

Cu degete înfrigurate,
plecaţi pe biete foi,
noi mângâiem aceşti strigoi
crezuţi eternitate.

Şi-n ora hâdă, când scaieţii
ne-aşteaptă-n ţintirim,
cu hârcile de-acum zâmbim
nălucii tinereţii.

IUBIRI

pentru Flora

Tu, fată fulguind încet
din clasele de curs primar,
ningând ca un cireş amar
pe tema scrisă în caiet,

şi-acum mai vii din anii puri,
şi-acum mi-aduci un freamăt lin?
Şi tu, vedetă blondă, din
întâiul film de aventuri;

tu, acrobată la trapez
din vechiul circ provincial,
pe care, palpitând în stal,
abia-ndrăzneam să te visez;

tu, şorţ sever de pension,
ce-mi recitai din Lamartine,
şi tu, plutind în magazin,
modistă albă cu breton;

tu, doamnă-n ochi c-un ocean
atât de larg fosforescent,
că navigam spre-un continent
de-azur şi basm, ca Magellan;

şi tu, femeie de văpsea,
cu care-am plâns într-un amurg,
într-o mansardă de foburg,
cu droturi rupte-n canapea;

şi tu, chip trist şi-nlăcrimat
de-arhanghel palid şi înalt,
pe care, poate, pentru alt
suav surâs te-am sfărâmat;

şi voi, uitate, mici iubiri
de-o zi, de-o lună sau de-un ceas –
ce nume-aveaţi? ce ochi? ce glas?
ce zâmbet de năluci subţiri?

Ileana, Mona, Beatrice,
Maria, Laura sau cum?
Pe nume, poate, creşte fum,
dar pe fantome numai vis.

De staţi subt bulgări anonimi
sau sus pe fruntea mea inel,
vă poartă leşul meu în el
cum poartă smârcul albăstrimi.

Şi dacă zilnic alt gunoi
adun în trup, şi alt mormânt,
prin voi eu pur rămân şi sfânt
şi încă luminez de voi.

NU ŞTIM CUM O SĂ FIE CLIPA-ACEEA

Nu ştiu cum o să fie clipa-aceea...
Vor trece peste lume crunte roţi
ca tunetul cu greii lui saboţi
sau poate-o arde-n cer Casiopeea
şi umbre dulci, tiptil ca nişte hoţi,
şi-or furişa în taine-albastre cheia...
Nu ştim cum o să fie clipa-aceea,
dar vom pleca pe rând toţi, toţi.

Nu ştim cum va fi clipa. Poate unii
s-or agăţa de prag cu braţ flămând,
alţii vor vrea să plece mai curând;
unii-n genunchi, iar alţii ca gorunii,
înalţi şi drepţi sub fulger sângerând,
dar beţi de ţuica tare a furtunii.
Nu ştim cum va fi clipa pentru unii,
dar vom pleca pe rând, pe rând...

Şi de-om pleca şi cei ce n-or s-adune
pe tâmple nici un spin aurifer,
şi cei ce-am strâns din lupte şi din fier
o zdreanţă sfântă ca o rugăciune,
cu toţi vom şti la porţile de ger
ca-n lăcrimarea clipei care-apune
palpită veşnicii care nu pier...

Toţi vom pleca, dar nimeni nu va spune
că nu-şi avu în lut un strop de cer.

Şi toţi vom duce-n noi câte-o minune.

ACOLO, ÎN URMĂ

Basmule, basmule, cum să-ţi dau viaţă?
Numai în tine amarul drumeţ,
dacă-şi întoarnă privirea semeaţă,
stâncă se face şi-ngheţ.
Basmule, basmule, cum să-ţi dau viaţă,
cum să-ţi dau sângele, inima mea?
Aici nimeni nu vrea
să facă din mine cremene grea –
nimeni nu vrea.

Mereu întorc mâini slăbănoage
să-mi pipăie umbrele moi.
Toate cărările parcă m-ar trage
să mă uit peste ele -napoi,
ca nişte câini ce de haine m-ar trage
pe urmele vechi de strigoi.

Ochii mei pleacă şi pleacă
spre ce-am sfâşiat îndărăt.
O voce de ceaţă mă-neacă:
— Vezi? Sângele tău ţi-l arăt,
cu sângele tău te îmbăt...

Totul mă soarbe-ndărăt
şi nimeni nu vine să mă prefacă
în piatră de ger, în omăt.

Unde ţi-e, basmule, blestemul dulce
care supune în sloi?
Nu mă pot rupe, nu mă pot smulge,
mereu mă uit înapoi.
Acolo, acolo în urmă,
fruntea mea scurmă.
Acolo, în urmă,
inima mea – stol de vulturi – se-nvârte
peste fiece pârte,
peste sfinte ciozvârte.
Acolo, în urmă,
ard ca un munte, ca o pădure,
incendiu cu flăcări cumplite...

Şi nimeni nu vrea să se-ndure
să-mi deie somnul pietrei vrăjite.

Fie-vă milă, cremene dure,
descuie-te, stâncă, şi mă înghite.

CÂNTEC PENTRU ÎNAINTE

Omule, ochii -nainte,
fulgeră, taie cu ei!
În urmă-i robie şi sunt morminte
şi mlaştini de clei.

Rupe-ţi frânghia şi lanţul, şi du-te,
calcă pe hoituri şi treci!
Un vânt ca piperul de iute
te-ngroapă, de stai pe poteci,

Cine în urmă şovăie, lesne
s-afundă-ntr-un smârc mohorât.
Smoala îl soarbe întâi pân' la glezne,
apoi pân-la gât.

Hai, omule, ochii-nainte,
avântă-ţi piciorul viteaz,
nu-ntoarce faţa: vântul fierbinte
ţi-ar smulge fâşii din obraz.

Doar cel nemernic, bicisnic şi slugă
rămână să geamă în loc,
să-l bea amintiri şi să-l sugă
trecutul în ghiolu-i de foc.

Tu, omule, mergi înainte,
pleacă, nu sta. Pe slabi şi mişei
lasă-i în iadul aducerii-aminte,
să muşte strigoii din ei...

EU SUNT CA PĂDURILE

Sufletul meu, eu sunt ca pădurile.
Mă-ncaier cu grindina, mă apăr cu joardele.
Las să mă spintece trăsnetul, bardele,
aprig şi mut le adun izbiturile.

Eu sunt, viaţa mea, ca pădurile, naltele.
Rabd să mă sfârtece, rabd orice smulgere.
Jertfesc generaţii de trunchiuri, dar altele
mai dur mi le urc pentru vânturi şi fulgere.

Primesc şi-nălţările, primesc şi surpările,
că lupt cu mândrie, că-ndur cu smerenie.
Din geamăt fac orgă şi freamăt ca mările,
din orice înfrângere nouă dârzenie.

Şi dacă hăţişul mi-l spurcă jivinele
sau cad până jos sub topoare nemernice,
îmi simt dedesubt cum tresar, mai puternice,
cu-mpotriviri de oţel, rădăcinile...

ŞCOALĂ

Măi, filosofia noastră
e ca iarba încâlcită.
Tot pândim de la fereastră
dacă cosmosul palpită.

Cu compasuri şi lunete,
fruntea-ncearcă să măsoare
câte unghiuri şi catete
geometria lumii are.

Cântărind şi timp, şi spaţii,
noi dăm clipelor carate,
schimbând viaţa-n ecuaţii,
ceru-n rădăcini pătrate.

Măi, dar toată buruiana
şi lăcusta văd mai bine
vieţii cum să-i afle vrana,
cărei taine să se-nchine.

Şi-acest biet gândac de treabă,
înţelept fără să ştie,
metafizica n-o-ntreabă
cum să treacă-n veşnicie.

În smerita-i dimineaţă,
pentru toate i-a dat cheie
dascălul care-l învaţă
fără hartă şi condeie.

L-a-nvăţat ce nu e-n carte:
cum să bea lumina pură
şi cum lin să intre-n moarte
ca-ntr-o floare de răsură.

Scuturându-şi umbra-albastră
pe catedre şi pupitre,
el ia taina lui şi-a noastră
ca polenul pe elitre.

Numai noi, de prin formule,
scoatem zilnic o năpârcă
şi tot ducem, nesătule,
îndoielile în cârcă.

Numai noi, cu microscopul,
punem moartea la examen
şi uităm să bem din stropul
fericirii de-a fi oameni.

POEŢI, CĂLIMARA-I BOLNAVĂ

Poeţi călimara-i bolnavă.
Clocotul omului cine să-l pună?
Peniţa-i o fată suavă,
speriată de raza de lună.
Condeiul: un domn de ispravă...
Nu, nimeni n-adună
clocotul omului, smoala-i grozavă
când fierbe, când geme, când tună.

Clocotul omului cine să-l spună?
Trebuie sânge, trebuie lavă,
se cade-n cerneală furtună...

Dar călimara-i bolnavă...

Poeţi, dulcile voastre plaivase
se-mpleticesc prin mătase,
încurcă morişti de şindrilă,
ciripesc ca lăstunii,
leşină pe-o spadă fragilă
sau gâdilă fesele lunii.

Poeţi, de condeiul vostru mi-e silă.

Ah, pentru marele clocot al frunţii
aş chema, domnişorilor, munţii,
munţii i-aş chema şi i-aş pune
să urce sălbatici, să tune,
să se izbească de boltă
ca fruntea omului, plini de revoltă.

Pentru neliniştile şi ne-mpăcările
omului plin de blesteme
aş chema, coconaşilor, mările,
mările-n fierberi supreme,
să se zvârcolească-n poeme.

Pentru urletul poftei, aş strânge
haite de lupi şi dihănii –
şi pentru sfinţenia rănii,
catapetesme de sânge...

Pentru spaimele omului, toate,
hergheliile nopţii le-aş scoate;
pentru urile lui şi mâniile,
molima, focul, urgiile;
pentru înfrângerea lui şi tristeţile,
râpele, pâclele, ceţile;
pentru dragostea lui, aş supune
stelele, seara, în rugăciune,
şi pentru lacrima lui,
clopotul pur al văzduhului...

Aşa, domnişorilor, galeşi poeţi,
la dracu' poemul plin de bureţi.

Clocotul omului nimeni nu-l cântă,
exploziile lui înspăimântă,
peniţa n-aude îngerul, fiara...

Haide, vărsaţi călimara,
scuipaţi în cerneala care se zvântă
şi nu mai puneţi brăţări şi cercei
acestui netrebnic condei...

Aşa, coconaşilor mei.

BĂLĂRIILE

— Duhnind, prin frunze cu sfială
eu sui din bulgării amari.
Am fost odată catedrală
sau, poate, ocnă de tâlhari.

— Eu simt şi azi cum mă străbate
prin foi de tunet, un tumult.
Am fost, pe vremuri, o cetate
sau un măcel cu sânge mult.

— Mi-e frunza aspră şi ca huma-i,
dar rădăcinile-s fierbinţi.
Am fost cândva un bâlci sau numai
un rug în flăcări pentru sfinţi.

— Şi eu mă leagăn noaptea toată,
otravă poate, poate vis…
Am fost doi ochi de prunc, odată,
sau doar un braţ care-a ucis.

SCRÂNCIOBUL

Hei, scrânciobul din bâlciul năzdrăvan
şi-ntâiul cer al zborurilor noastre!
Văzduhu-l cumpăram c-un gologan
ca pe un pumn de agrişe albastre.

C-un ban plăteam şi aripă, şi zbor,
zvârliţi în cer pe-o scândură subţire.
O duşcă de azur ameţitor,
şi lumea se făcea nemărginire.

În vârful ghetii-un smoc de infinit,
în pumni un sfârc de veşnicie pură,
în nări parfumul zării, aurit,
şi piersica genunilor în gură.

— Plata, copii! Şi pentru-un biet creiţar
vagabondam cu scrânciobu-n minune.
Fă-ţi vânt în cer, plăpândule ştrengar,
tu, scrânciobule, du-ne-n soare, du-ne!

De-atunci strivim năluci la orice pas
şi şchiopătăm peste momâi postume;
dar, vezi, un scrânciob încă ne-a rămas,
ca să ne smulgă-amarei noastre hume.

Stai, unde-i bâlciul? Nu-ntreba nimic.
Ştrengarul unde-i? Nu-l trezi din ceaţă.
Sui, domnule, aici, să te ridic
cu scrânciobul, o clipă, peste viaţă.

Sui, domnule, aici şi haide, bea,
din zbor, văzduh, genune, veşnicie...
Te las să rupi o coacăză de stea,
te las să furi azur în pălărie.

Sui, domnule, să simţi pentru-un minut
pe umeri aripi de lumină moale.
Ai timp destul să te re-ntorci în lut,
ai timp să cazi din zborul dumitale...

Şi plata, domnule... Dar nu un gologan,
un strop de sânge scrânciobul îţi cere,
că fiecare zbor nepământean
îl cumperi doar cu sânge şi cu fiere.

ASFINŢIT

Nu mă mâhneşte asfinţitul
la neagră margine de şes,
Pe mine, lacomul, lihnitul,
mă doare doar ce n-am cules.

Mă frige doar grozava foame,
ca un gâtlej uscat de lup,
că las pe crengi atâtea poame
din care n-am ştiut să rup.

Furând din deget verigheta
unui luceafăr somnoros,
mi-am umplut toată eprubeta
cu întrebări fără folos.

Dar nici miresme, nici esenţe
n-am strâns în bietu-mi alambic.
Flămând, prin maldăre de zdrenţe,
pe coate-ncerc să mă ridic.

Crunt, în genunchi, scrutând trecutul,
îmi şuier pofta printre dinţi.
Ieri pe năluci mi-am pus sărutul,
azi vreau să-nfulec hălci fierbinţi.

Le-aş smulge carnea pân-la oase
acelor ani rămaşi-napoi,
pe care n-avui mâini vânjoase
să-i prind de gât şi să-i despoi.

Azi n-aş mai jefui comete,
fantome n-aş mai sta să prad,
ci vieţii i-aş muşca cu sete
felii de flăcări şi de iad.

De n-aş putea să-i rup din faguri,
măcar oţet să-mi dea din plin;
de nu mi-a pus azur pe steaguri,
îi vreau cuţitul, cel puţin.

S-o simt zvâcnind, s-o simt sălbatic,
chiar numai ghimpi urzicători,
nu fum subţire, leşiatic,
ci fruct de sânge şi dogori.

În urma mea te-aud cum picuri,
cişmea din care n-am băut...
Dar poate azi tot dragi nimicuri
aş pescui de la-nceput.

Tot ştime-aş aduna cu plasa,
tot spectre m-aş trudi să fur...
Alţii nuntesc Cenuşăreasa,
eu duc pierdutul ei condur.

CÂNTĂ-MI, MĂI VÂNTULE

Cu foi de cimbru şi drăgaică
leg altă urmă de cuţit.
Cântă-mi, măi vântule, măi taică,
Să plec cu umărul sfinţit.

O stea cu coadă veninoasă
mă-mpunge-n piept ca un berbec.
Nu e nimic că sânger, lasă...
Zi-mi, taică vântule, să plec.

Din suflet zboară iar o şipcă,
iar cad şi iarăşi mă ridic.
Zi-mi, taică, vântule, din scripcă,
nu e nimic, nu e nimic.

Cântă-mi, măi vântule, zi-mi, taică,
din diblă veche, din cimpoi...
Pădurea-n lanţ ca o ursoaică
joacă şi mormăie-napoi.

CÂNTEC DE PE SCHELE

Adu-mi şine groase şi traverse,
piatră, fontă, var fosforescent.
Tone-ntregi de munte să se verse
în huiduma asta de ciment.

Dă-mi şi grinzi mai trainice ca veacul,
evuri din mistrie să ridic.
Poate că m-ajută – calfă – dracul,
poate vrun arhanghel ucenic.

Că, zidind, aud zvâcnind betonul
şi bătând artere în pereţi,
iar când intră nitul şi pironul,
parcă intră-n carnea unei vieţi.

Piatra ţipă? Drugii-ncep să strige?
Plânge, oare, fierul zvârcolit?
Nici o coapsă, nici un sân n-ar frige
cum mă frige blocul de granit.

Sânge simt sub degetele mele...
— Cine urlă, mă, acolo-n zid?
Nu-mi răspunde nimeni. Cânt pe schele
şi bat iarăşi un piron torid.

Şi, deodată,-n timp ce schela suie,
văd că nu-s eu straşnicul zidar:
îngerul de-alături bate cuie,
diavolul din spate toarnă var.

Şovăi, mâna cade, dar mistria,
dusă dârz de-un fulger ne-ntrerupt,
grămădeşte toată veşnicia
peste-adâncul plâns de dedesubt.

Şi când sus, pe turlă, pun piciorul,
stinse-n pietre, vaietele pier...
Îngerul şi demonu-şi iau zborul
şi mă uită răstignit pe cer.

NU-MI PUN CREDINŢA

Nu-mi pun credinţa-n vârful unei lancii,
nici în tăişul cruntului hanger;
ci-mi simt înfipţi colţarii şi bocancii
în stânca solitudinii de fier.

Nu-mi aflu leac în mierea din stupină,
dar vindecări prin scorburi îmi adun
din stupi de vitriol şi de chinină,
din cuibul rău de viespe şi tăun.

Şi tare nu sunt când înving vreodată,
ci când, înfrânt, într-un bârlog pe brânci,
îmi ling, ca urşii, gheara sfâşiată
şi mă-ntărât pentru noi plumbi adânci.

PLECI, TRUP AL MEU

Pleci, trup al meu. Mă laşi. Te rupi de mine,
amare tâmple albe, ochi fierbinţi,
obraji care-aţi visat pe mâini senine,
pumni încleştaţi în ură şi-n dorinţi,

voi, lacrimi, date-n pârg ca nişte spice,
– recoltă pură-a trecerii prin spini –
voi, umeri, arşi de aripi şi de bice,
tu, frunte, ce te-nalţi şi te închini;

pleci, sânge-al meu vărsat să mă sfinţească,
tu, carne dezmăţată în păcat,
tu, piept de om, tu, coastă îngerească,
tu, braţ, care-ai lovit sau ai iertat...

Pleci, trup al meu. Pleci, darnică fântână,
te rupi de mine şi mă laşi în gol –
te smulgi ca o corabie bătrână
ce uită-n urmă ultimul atol,

ducând în sparte lăzi, printre otgoane,
aromele bananelor de ieri
şi umbrele atâtor vechi cicloane
în vela smulsă către nicăieri...

ÎMPĂCARE

Doamne, mi-ai dat zaţul
putrezit în ceaşcă.
N-am oprit cu braţul
verdea Ta caleaşcă.

N-am întins capcane
pasării măiestre,
N-am pus fanioane
pe-nălţimi alpestre.

Dacă cu zăvozii
mă alungi din straturi,
cu pelin şi bozii
când şi când mă saturi.

Peste alţii dacă
flori de vişin plouă,
raiul Tău mă-mpacă
c-o măceaşă – două…

Mai întâi dai vreo rană,
vrun dezgust, vreo silă.
Nu stă de pomană
biata mea argilă.

Uite-o: se descuie,
darul Tău să-i vină –
pietre, ghimpi şi cuie,
azimă la cină.

Primesc tot: ţăpuşă,
lanţuri ce usucă...
Mi-am pus după uşă
vechea mea măciucă.

Nu mă mai încaier
nici măcar c-o rază;
nu mai frâng în aer
àripi de spetează.

Chiar revolta cade
lângă şold, învinsă –
ciobul unei spade
într-o teacă stinsă.

Numai împăcarea,
fără-mpotrivire,
creşte cât e zarea,
ca o mânăstire.

Eu cobor întruna
treaptă după treaptă,
ea mai suie una,
tot mai înţeleaptă.

ALCHIMIE

Purtând pe tâmple uscăciunea,
cu stinşi obraji, cu ochiul dur,
de ani, noi distilăm minunea
în reci capsule de azur.

De ani, eretice cohorte
de bieţi sminitiţi, ne-ncovoiem
pe nemurirea din retorte,
amestecată cu blestem.

Ne-am istovit, cu mâini rănite
de alchimia altei vieţi,
să facem timpul stalactite
şi sufletul senin îngheţ.

Afară-s flăcări de potire
şi vifor alb de piersici gravi.
Noi, aplecaţi pe nemurire,
părem strigoi de sfinţi schilavi.

Vibrează-n cer castitatea
atâtor calde ore vii.
Alambicând eternitatea,
noi gâtuim mereu o zi.

Punând neantu-n comprimate,
ne-am oţetit: şi răi, şi sterpi.
Pentru milenii fabricate,
făcurăm clipa viespi şi şerpi.

Ne-am scorojit ca nişte îngeri,
uitând, nepământeni şi trişti,
lumescul geamăt din înfrângeri,
umanul pas peste restrişti.

Am pus, la geamul vieţii, storuri,
călţi groşi la înfundate uşi,
şi-am tras păianjeni peste doruri,
bătând în inimă ţăruşi.

Amari şi seci, momâi de paie,
turnând var stins pe trandafiri,
am prins pe pleoape mucegaie
de dorul sterpei nemuriri.

Visând eterne vieţi deşarte,
n-am vieţuit măcar în vis...
Tot apărându-ne de moarte,
de spaima ei ne-am sinucis.

NU CER PREA MULT

Nu cer prea mult. Dar nu ştiu cine
mi-a pus în piept albine stranii,
să-mi scoată mir din mărăcine,
din bălării împărtăşanii.

Minunea mea se-ntâmplă, vie,
din mofturi mici şi biete fleacuri:
un colţ de-al meu e-o-mpărăţie,
o zi de-a mea răsfrânge veacuri.

De nu strâng mările în braţe,
prin câte-o baltă tot deretec,
şi gheara mea tot stă să-nhaţe
din orice taină câte-un petec.

Şi, dacă,-ncălecat pe-o rază,
ea nu mă urcă-n cer, încalte
de-o şchioapă-n aer tot cutează
peste coteţe să mă salte.

UMBRA

Treceam prin pădure. Dormeau laolaltă
butuci, ierburi negre şi trunchiuri de plută.
Venea după mine o umbră înaltă,
precum o huidumă din viaţa cealaltă,
înaltă, şi tristă, şi strâmbă, şi slută.

Eram doar cu umbra. Treceam prin pădure.
Dormeau arbori negri şi muţi ca tăciunii.
Şi, uite, din scorburi ţâşniră, uşure,
trei ciute mai limpezi, mai albe, mai pure
ca spuma torentelor sub focul lunii.

Cu spaimă fugiră ciudatele ciute...
Pe umăr simţii două mâini reci şi grele,
şi-o voce amară: — Priveşte-le. Du-te.
Erau fericirile tale pierdute –
cândva, n-avuşi arc şi n-ai tras după ele.

Cu greu urnii paşii. Şi-n seara grozavă
intrai într-un smârc, sub un pâlc de răchite.
În zdrenţe, plângând lacrimi verzi de otravă,
ah, cum se zbăteau peste balta bolnavă
şi păru-şi rupeau cu lungi mâini chinuite...

Ce jale în sălcii şi ce sfâşiere!
Şi iarăşi pe umeri m-atinse străinul:
— Priveşte-le! Pleacă! Nimic nu le cere.
Erau renunţările tale de fiere,
mai verzi ca un stârv şi mai verzi ca veninul.

Şi şoapta s-a stins. Dar din arbori căzură
răi ulii flămânzi năvălind peste mine
şi-mi smulseră ochii în pliscuri de zgură
şi inima-afară mi-au scos-o cu ură,
turbaţi, plini de sânge pe gheare haìne.

Şi-n timp ce zburau, zise vocea din spate:
— Ah, ulii pierduţi pe sub zarea căciulii,
părerile tale de rău erau, frate...
Şi umbra pieri... Şi muream întru toate,
în timp ce deasupra-mi, pe crengi blestemate,
ţipând, îşi sfârşeau cina crâncenă ulii.

MINUNI

Adesea ochii de minuni se-ncarcă...
Ce caste par şi ce nepământene!
Azi le vedem în ziua lor, dar parcă
din alte vieţi ne-ar fi rămas sub gene.

Azi, noi le pipăim întâiaşi dată,
şi parcă umbra lor – de câte veacuri? –
dormea pe fundul ochilor, uitată,
cum doarme umbra stelelor în lacuri.

Le-am mai sorbit vreodată din arome?
Ne-au mai zâmbit sub mâini? Şi când? Şi unde?
Sau urcă – feciorelnice fantome –
din iezărele sângelui, afunde?

Poate-abia azi în frăgezimi s-or naşte,
întâia oară cu himene pure...
Ci sufletul tresare: le cunoaşte,
le regăseşte, le-a zărit aiure...

Le-om fi pierdut cândva, prin vremi, şi ele
s-au rătăcit de trupurile noastre;
acum ne-au re-ntâlnit sub alte stele
şi-n noi se-ntorc cu paşi de taine-albastre.

Frânţi de-ndoieli, nu ştim de sunt vedenii,
minuni lumeşti sau retrăiri celeste...
Nu ştim de-au stat în Cer în vechi milenii
sau vin din somn, din vise, din poveste.

Nu ştim: cresc noi, în prima lor candoare?
Învie doar sub caldă mângâiere?
Nicicând culese, – abia pâlpâitoare,
de mult, pe-un colţ de Rai sau de părere...

Şi dacă-s doar năluci de Rai, Părinte,
Tu ni le-arunci fierbinţi în amintire,
ca să ne doară ori ca să ne-alinte,
o clipă, greaua noastră ispăşire...

BILANŢ

Mi-am pus în cufere
rănile, spadele.
De-au fost să sufere,
rugină, roade-le.
De-au fost să biruie,
praful le-acoperă.
Viermii-şi înşiruie
senina operă.

Să-mi fac bilanţurile?
Le-ncurc ca ghemele.
Îmi uit şi lanţurile,
îmi uit şi stemele,
şi-naltul scripete
prins de-o stea tainică...
Toate-au fost sclipete,
zburdă netrainică.

Toate şi-amestică
zgura uşarnică...
Moartea domestică
e slugă harnică.
Strânge zănatecă,
fără să pregete...
Cu fumul poate că
m-aleg pe degete.

Uitarea-i molie
în lâna zilelor,
şi ca sobolii e,
ca dinţii pilelor:
ronţăie, ciuruie.
Frunte, supune-te...
În urmă, uruie
surparea-n tunete.

Dar nu mă zguduie
viaţa ce scapătă;
limba nu suduie,
pasul nu şchioapătă.
Nu mă mai sperie
hârbul carafelor,
biata puzderie
a cenotafelor.

Smulg orice ghimpe de
căinţă tulbure,
senin şi limpede
trec peste pulbere.
Pe urâţenia
prafului, lutului
aştern sfinţenia
Neînceputului.

BUTUCII

În mândre resemnări fără veninuri,
butucii trişti prinosu-şi închinară.
Grea, jertfa lor de sânge arde-n linuri,
împărătească, tânără, amară.

Şi-au împlinit şi rostul, şi minunea,
şi-acum, senini şi gravi în toamna sură,
butucii îşi aşteaptă-ngropăciunea
sub lapoviţa rece şi impură.

Puţin le pasă dac-o să-i astupe
mocirlele cu vinete gangrene
Ei şi-au lăsat să sângere în cupe
ofranda împlinirii pământene.

Chiar dac-o fi vecia s-o înşele
cu clipa lor de sfântă dăruire,
tot ce-a fost cer în boabele lor grele
va scânteia în vinul din potire...

CE MARE EŞTI, SUFLETE

Ce mare eşti, suflete, şi cum te umfli...
Cum creşti, cum prăpădeşti depărtări...
Fluviu de-ai fi, ai sări dintre ţărmuri,
munte de-ai fi, te-ai strivi între zări,
pădure de-ai fi, te-ai smulge din lanţuri
peste mări, peste ţări.

Ce mare eşti, suflete, şi cum te umfli...
Rupe-te, ancoră, crapă-te, bloc,
îngenunchează, tu, moarte,
daţi-vă, voi, continente, deoparte,
şi voi, ere de foc,
ca nişte uşi sparte
faceţi-i loc!

Ce mare eşti, suflete, şi cum te umfli,
cum spulberi cu mari târnăcoape
trupul ce nu te încape!
Sub grelele tale ciocane,
ca nişte bătrâne coloane,
ca nişte surpate arcade,
carnea se sfarmă şi cade...

Ce mare eşti, suflete, şi cum o spulberi,
ce crâncen eşti, suflete-al meu...
Te-ascult duduind peste mine,

cu pas de cumplit Dumnezeu,
cu tălpi de milenii senine,
deasupra molozului meu...

Ce mare eşti, suflete, şi cum te umfli!

CUM MAREA

Cum marea linge-o insulă pierdută
cu verzi, fosforescente fluxuri moi
şi, după ce cu alge o sărută,
în sarea ei se trage înapoi,

aşa se scoală inima fierbinte
să strângă-n braţe umbrele de ieri...
O clipă, muşcă ţărmul cu morminte,
smulgând năluca lui în mângâieri.

O clipă, cu miresme tari se-ncarcă
şi inima se trage-n adâncimi,
mai mătăsoasă, mai amară parcă,
mai pură în saline albăstrimi.

O clipă, a muşcat din amintire
şi parcă mai adâncă s-a făcut
şi mai înaltă-i grava ei foşnire,
sfinţită cu arome de trecut.

CUM DE MAI LUMINEZI CÂTEODATĂ

Cum de mai luminezi câteodată?
De unde frăgezimi mai arăţi,
omule, sfântule, rupt în bucăţi
pe cruce, în furcă, pe roată?

Omule, sfântule, eşti numai o rană,
cum mai zâmbeşti, cum mai visezi?
Cum de mai creşti tulpini de zăpezi
din sfâşierea ta pământeană?

Vântu-ţi zbiceşte rănile goale
cu jordii subţiri de piper,
dar, uite, trec păsări de cer
prin crengile dragostei tale.

Zi de zi te scufunzi în bălţi verzi,
zi de zi alte uri te-nvenină,
şi, totuşi, mai calci cu tâmpla-n lumină
şi încă ierţi şi dezmierzi...

PĂRERI DE RĂU

„Nu câte-au fost îmi vin în minte,
ci câte-ar fi putut să fie..."
O. Goga

Lungi arătări pe catalige,
păreri de rău vin peste noi
şi gheara lor ca de strigoi
în beregată mi se-nfige.

Ieri, singuri lepădam în ladă
frânturi de aripi şi de zbor,
nebănuind că umbra lor
o să ne-nhaţe ca pe-o pradă.

Ce mari sunt azi, când cresc postume!
Ieri, le zvârleam c-un gest neghiob,
aici un petec, colo-un ciob,
şi-acuma vin să ne sugrume...

Dar şi mai crunt, de beregată
părerile de rău ne prind,
nu pentru ce-am zdrobit zâmbind,
ci pentru ce n-a fost vreodată.

Sub dragi nimicuri uriaşe
stăm gâtuiţi de mâini de fier,

dar ne-mplinirile de ieri
par încă şi mai ucigaşe.

Vechi umbre azi se fac torente,
vechi jinduri joagăre azi sunt...
Ce-a fost cândva un hârb mărunt
se umflă-n nopţi incandescente.

Ne perpelim – ţipari de plite –
fripţi de fierbinţi căinţe toţi,
sau zvârcoliţi ca nişte hoţi
în ştreangul celor ne-mplinite.

OM DE ZĂPADĂ

Când şi când îmi clădesc un om de zăpadă,
numai ger, numai schije de gheaţă,
senin şi puternic să şadă
cu toată vifornița-n faţă.

Îl fac din omăt ca din piatră,
ţeapăn şi rece şi tare...
Îl mârâie vântul şi-l latră
în dârza lui încleştare.

Cu cât muşcă geru-n zăpadă,
cu cât dă îngheţul târcoale,
el creşte din ţăndări de spadă,
din fulgere clare de zale.

Ce pur e în recile-i scuturi,
cu candide braţe în cruce...
Sub frigul cu straşnice cnuturi
mai alb ca argintul străluce.

Când şi când îmi clădesc un om de zăpadă.
Nu-i nimic dacă soarele-n marte
cu pliscuri de păsări de pradă
îi ciugule zalele sparte.

Nu-i nimic dacă piere-n dogoare
ce viscolul ferecă-n ţinte.
Zâmbesc când statuia mea moare
sub cruda lumină fierbinte.

Zâmbesc, sprijinit în lopată,
şi-aştept noi omături să cadă,
să-mi fac chip cioplit înc-o dată...

Când şi când, urc un om de zăpadă.

IANUS

Într-un iubit şi cald dezmăţ,
mereu mă-ntorc, de-a pururi plec,
mă rup de toate şi m-agăţ
de orice vrej oricât de sec.

Din toate, lacom, vreau să gust,
de toate-n silă mă desprind,
sătul şi putred de dezgust,
mereu setos şi plin de jind.

Din ce m-a fost scârbit, iar storc
un suc adânc, un farmec greu.
De-a pururi plec, din nou mă-ntorc,
acelaşi şi-ntr-alt fel, mereu.

Mă regăsesc în orice strop
şi nu mă mai cunosc nicicum;
m-aud căzând sub târnăcop
şi mă clădesc la loc din fum.

Vreau sfâşierea să-mi amân
şi-n ea cu grabă singur trec...

De-a pururi sfânt, mereu păgân –
mereu mă-ntorc, de-a pururi plec.

FUM

Care-s eu, Doamne, adevăratul?
Eu cel de astăzi, de ieri sau de mâine?
De vreau să-nfulec din azi ca din pâine,
rămân amăgitul şi-nfometatul.

Poate sunt cel ce, din ieri, sorb tăunii
şi spinii şi cerul şi mierea, pe rând?
Sau cel care-amenint spre mâine cu pumnii,
scrâşnind, blestemând şi sperând?

Ah, cum l-aş cuprinde în braţe, Părinte,
pe azi să-l alint, să-l dezmierd...
Îl simt doar că nu e, c-a fost şi că-l pierd,
când ieri creşte-nalt din morminte.

Ieri: îi ling criptele,-i mângâi fantomele,
dar nu pot să-i muşc nici un petec de viaţă...
Doamne, în mâine pitit-ai aromele?
De crengile lui adevărul se-agaţă?

Încerc să mă leg de astăzi cu funii,
ci sforile mele-s păreri;
încerc să-nchid palma pe mâine, pe ieri,
îmi scapă din pumn ca razele lunii.

Nu sunt nicăieri: nici aici, nici în urmă
şi nici, ca o pândă, -nainte...
M-aud doar cum lunec din umbră în umbră,
curgând printre mâinile-Ţi sfinte.

Spune-mi: de ce să m-atârn? de ce aburi?
de mâine, de ieri sau de-acum?
Niciunde, nicicând, nu prind cheaguri,
mereu mă fac fum, mă fac fum...

În darn, ca un câine cu limba afară,
turbat, timpul vine să mă sfâşie...
O, Doamne, dulăul Tău crunt o să sară,
orbit, peste mine, în veşnicie.

UNEI PIETRE

Tu, piatră, tu-mi faci semn, ascunsă-n iarbă?
De ce zvâcneşti? De ce ţi-s ochii uzi?
Cum mă priveşti din nemurirea-ţi oarbă
şi cum m-asculţi, părând că m-auzi!

Cu ce mistere aspre vii spre mine,
de mă opreşti din drumul meu de lut?
Furtuni te-au smuls din grave roci alpine,
să plângi pe vrun mormânt necunoscut?

Sau te-au adus torentele nebune
şi-ţi grămădiră-n piept tumultul lor?
Vrei să-mi şopteşti un basm, o rugăciune,
ori vrun străvechi blestem necruţător?

Mă chemi c-un semn de stranie dojană,
ascet de silex, schivnic de bazalt...
Te-ntreb: oftezi; te pipăi: pari o rană
şi parcă-mi laşi pe mână sânge cald...

Lin te cuprind cu braţul meu molatic,
şi-n carnea ta se zbate-un oceàn...
Gemi, fierbi, te rogi? Sau numai taci, sălbatic,
de dincolo de clipă şi de an?

Pe coapsa ta pun tâmpla, cu smerenii,
şi nepătrunse flăcări mă pătrund:
un cosmos arde-n tine, de milenii,
incandescent mişcându-se-n afund.

Cum te-nţeleg azi, piatră ne-nţeleasă!
Ce uriaşă-i viaţa ta de foc
şi ce năprasnic lumea ta m-apasă
cu infinituri strânse într-un bloc!

Umil mă-nchin minunii tale crunte,
îngenunchez ca-n faţa unui schit
şi las să-mi curgă mirul tău pe frunte,
în marea taină care m-a primit...

FĂ-TE, INIMĂ, CA TĂUL

Fă-te, inimă, ca tăul
cu inel de stânci semeţe.
Nici cucuta, nici dudăul
ţărmul tău să nu-l răsfeţe.

Undele-ţi domoale pururi,
cu lucire încleştată,
să nu fiarbă sub azururi,
sub furtuni să nu se zbată.

Nici cutremurul amiezii
şi nici stelele să nu-ţi sfarme
pânda-nchisă-ntre ardezii,
somnul tău care nu doarme.

Cerul sus, jos putregaiul,
iadul strâns din adâncime
îngâna-ţi-l-ar cu raiul,
smoală stinsă-n limpezime.

Inimă, ca tăul fă-te...
Apa ta făr' de răscoale
în oglinda-i să n-arăte
decât vârful stâncii goale.

Fundul tău, dospit de sare,
să nu-ţi gâlgâie de lavă,
dar să simţi că-n el tresare
umbra pajurii din slavă.

FERICIT CEL CE NU-NCEARCĂ

Fericit cel ce nu-ncearcă
peste pisc suiri celeste,
nici, cu-arìpi de sânge leoarcă,
nu se surpă de pe creste.

Fericit cel care-n sfârcuri
de nuiele nu culege
de sub lintiţa din smârcuri
umbra stelelor betege.

Fericit când simte-un vrej de
nepăsare-n el cum urcă
şi nu-l spurcă deznădejde,
nici speranţele nu-l spurcă.

Ci cu pas egal învaţă
drumuri fără lunecuşuri,
ţinând cumpăna de gheaţă
între-nfrângeri şi urcuşuri.

Dar tu, hoit, al meu, tot şchioapeţi
pe-o nemernică ursită;
nici cântar de-argint nu capeţi
şi nici pas de stalactită.

În descumpăniri nătânge
tot te-nalţi şi te tot mistui:
când urcuşul ţi-i de sânge,
râpa ta ca ametistu-i.

CELUI DE-ATUNCI

Tu ai avut ochi adânci şi fierbinţi,
ca mările unde fâlfâie vela?
De ce mă-nşeli, domnule, de ce mă minţi?
Nu-i cu putinţă să fii acela...

Din coapsa ta a crescut un copac,
până-n cer, în comete nebune?
Domnule, tu să fi fost? În ce ev? În ce veac?
Cu ce fel de frunte ai mers prin minune?

Umerii tăi au cărat mari păduri?
Gleznele tale-au suit metereze?
Poate mă minţi c-ai avut ochii puri...
Când a ştiut tâmpla ta să viseze?

Cine mi-a spus că pe aripi purtai
demonii toţi şi heruvii?
Grumajii tăi se-atingeau, sus, de rai,
pieptul tău spumegase de fluvii?

Tu ai iubit, luminând veşnicii?
Tu ai urât, prăbuşind firmamente?
Cum să mai ştiu de mai eşti printre vii:
zac între noi continente...

Cum să mai ştiu c-ai fi tu cel de-atunci?
Doar de-aş atinge rănile sfinte –
dar şi în ele-ai vârât câlţi adânci
şi le-ai astupat sub veşminte.

Aş vrea să-ţi mai pipăi coiful postum
şi vechea sandală semeaţă...
Ah, domnule, mâinile mele de fum
trec prin strigoiul tău ca prin ceaţă.

Mă umplu pe degete de putreziciuni –
ia-ţi stârvul de-aici, viermii ia-ţi-i...
Nu, tu n-ai clocotit de furtuni,
nu tu ai aprins constelaţii.

Altul a fost. Tu numai îi duci
leşul pe braţele tale.
De-o mie de ani, eşti numai năluci,
de-o mie de ani, spectre goale.

De-o mie de ani eşti scrum şi gunoi,
nu-ţi mai cunosc nici fruntea, nici coasta...

Du-te, ia-ţi viermii, ia-ţi vechiul strigoi,
şi lasă-mi doar lacrima asta.

ÎNTOARCEREA LUI ULISE

În fruntea mesei stau cu mirt pe tâmple,
dar dorm de mult sub zidurile Troii...
Mesenii râd şi cupa mea se umple –
voi beţi cu morţii şi cinstiţi strigoii.
Eu am rămas sub zidurile Troii..

Eu am rămas sub zidurile Troii
şi cu tovarăşii mei morţi în fundul mării...
Se rumenesc berbecii graşi şi boii,
zadarnic, în miresmele frigării.
Eu dorm de mult sub zidurile Troii
ori putrezesc sub alge cu vâslaşii,
întors acasă cum se-ntorc strigoii
acelora ce nu mai vin cu paşii...
Eu am rămas sub zidurile Troii.

Mă pipăiţi pe umeri, pe veşminte,
încredinţaţi că am venit-napoi,
ci eu sunt numai sute de morminte
în leşul care umblă printre voi.
Îmi povestiţi de temple cu pilaştri,
despre noi zei ce-n lipsa mea crescură –
eu vă băsmesc de morţii mei albaştri,
rămaşi sub Troia sau prin mări de zgură,
şi moarte, nu cuvinte, am pe gură.
În cinstea mea poftiţi aezi la cină,

ca să mă cânte ca pe toţi eroii,
dar numai umbra mea cu vin închină;
eu dorm de mult sub zidurile Troii.
Ciocniţi la masă numai cu strigoii...
Uleiuri cu miros adânc de floare
sângele Troii de pe hoit nu-mi spală,
că dincolo de orice scăldătoare
port morţii scumpi pe mine, tencuială.

Eu am rămas sub zidurile Troii...
Iar când pe sânii dulci ai Penelopii
pun fruntea, în afund culcuş fierbinte,
eu sânger încă-n luptă cu ciclopii
sau rătăcesc pe mări de oseminte.
Cu dornice săruturi ne-ntrerupte,
muierea îmi dezmiardă la-ntâmplare,
pe piept, pe braţe, rănile din lupte,
crezând că urma lor nu mă mai doare.

Ci eu sunt tot o rană nevăzută,
şi răni mi-s ochii, crâncenii şi goii...
Femeia mea sau morţii mă sărută,
veniţi în pat de sub cenuşa Troii?

Mă pierd, din nou, în valuri, cu năierii,
din nou mă bat în scuturi cu strigoii.
Alunec dintre coapsele muierii
şi mă-ngrop iar sub zidurile Troii.

Eu am rămas sub zidurile Troii.

ÎN TIMPUL SOMNULUI

În timpul somnului mă vizitează
munţii sălbatici pe care nu-i ştiu;
fiorduri unde n-am navigat scânteiază
şi vin să mă vadă noaptea târziu,
şi vaste grădini pe care nu le-am cules niciodată
îmi zumzăie-n sânge ca nişte stupi:
— Ia-ne. Culege-ne. Strânge-ne. Iată,
poţi să ne smulgi, să ne rupi...

În timpul somnului, cu braţe rotunde,
m-alintă femei ne-ntâlnite nicicând;
cetăţi necucerite de mine niciunde
prin porţi mă primesc dănţuind, luminând,
şi lupte unde-am fost înfrânt totdeauna
pe tâmple îmi pun lauri vii:
— Ţine victoria, ţine cununa,
învingătorule de verzi stafii...

În timpul somnului, răni încă virgine
îmi sângeră-n piept presimţite abia;
lacrimi pe care nu le-am plâns cresc din mine
şi fierb în vâltoarea lor grea,
şi cruci pe care n-am fost pironit încă
din somn se ridică, subţiri:
— Pentru tine lucim sus pe stâncă,
te-aşteptăm pentru noi răstigniri...

MOR ÎNC-O DATĂ MORŢII

Mor înc-o dată morţii după moarte...

Uitarea-şi toarnă verdea ei lopată.
Mor înc-o dată morţii după moarte,
mor şi mormintele cu morţii lor odată
şi tot mai mult în bezne se coboară
cu morţii ce-au murit a doua oară.

Mor, după moarte, morţii înc-o dată.

Şi dacă încă mor şi după moarte,
a doua oară îi ucidem noi.
Noi sugrumăm şi lepădăm deoparte
atâţia morţi şi-atâtea urne sparte,
unde zvâcnea atâta sfânt gunoi...

Pe morţi noi îi ucidem după moarte:
încă fierbinţi, îi aruncăm din noi.
Dar câteodată morţii se răzbună
şi vin cu dulci şi stranii răzbunări:
dintr-un mormânt uitat, o mână bună,
în somn, pe frunţi, ne pune dezmierdări,
câte-un obraz de fum din lut se-adună
cătând pe gura noastră sărutări,
şi morţii blânzi ne-alintă împreună
pe noi, care-i ucidem sub uitări...

Ah, câteodată morţii se răzbună
cu dulci şi mătăsoase răzbunări.

DARUL CEL CRÂNCEN

Doamne, de pomină e darul Tău,
pe care-l numim viaţa noastră...
Jude năprasnic, amarnic birău,
pedeapsa n-ar da-o mai aspră.

Gâde de-ai fi şi tot n-ai putea
mai crunt să ne rupi în osândă;
lotru de-ai fi şi gheara Ta rea
nu s-ar răşchira mai flămândă.

Cine-a băsmit că din stelele-Ţi dulci
ne milui betegele treceri?
Tu nu ne-ai da aripi ca să ni le smulgi,
nici cer, ca să-l spurci şi să-l seceri.

O, de-ai sufla rai din rai peste noi,
tu nu ne-ai prăda pân' la oase
şi nu Ţi-ai lua duhul sfânt înapoi,
cu mâini de tâlhar, ticăloase.

N-ai face din darul Tău şbilţ de hingher,
nici uri, nici nelinişti, nici cuie.
Nu, trecerea asta grozavă prin fier
nu e pomana azurului. Nu e.

Nu, poticnela prin smârc şi urzici
nu e ofrandă divină...
Un sâmbur din Tine de-ai pune şi-aici,
Ţi-am semăna prin lumină.

De-am fi după chipul şi liniştea Ta,
ce limpezi şi -nalţi ne-am şti, Doamne!
Seninătăţile Tale ar sta
în noi ca nişte coloane.

Tu drept ca un turn eşti şi clar ca un zbor
şi pur ca îngheţul agatii.
Noi: tulburi şi strâmbi şi cu lanţ la picior,
ca nişte ulii-ntre gratii.

Tu eşti armonie şi reci simetrii;
noi: fluvii muşcând stăvilare.
Azurul Tău creşte heruvi şi vecii,
iar lutul nostru doar fiare.

Scârbiţi ne târâm şi de mlaştini sătui,
cu pumni de revoltă deşartă:
nu, smoala aceasta nu-i mila Ta, nu-i,
ea e de diavol răsfiartă.

Şi totuşi visăm şi sperăm şi iubim,
şi-n primăvara Ta goală,
în sânge ne fâlfâie-un alb serafim
şi-un piersic de aur se scoală.

Şi, uite, sperăm şi visăm şi iubim,
veninu-i parfum şi argint e,
şi viaţa pe care-o spurcăm şi-o sfinţim
e dar de la Tine, Părinte...

Addenda

CÂNTEC DE RÂND

Nu spinul depărtărilor mă-mpunge,
ci jindul bucuriilor mărunte,
la care orice pas străin ajunge
şi unde eu n-ajung pe nici o punte.

Ochii nu cer minunea să-i îmbete,
nici gura nu vrea şipote de stele,
ci doar răcoarea-ntinsă castei sete
de limpezile, simplele cişmele.

Şi-această poftă-a mea nu vrea atlasuri
cu ţări de foc şi munţi de voluptate,
ci doar un pumn de clipe sau de ceasuri
purtând mireasmă de eternitate.

Atât de lesne alte mâini înşfacă
ciorchinii fericirilor mustoase;
eu de-i ating, se fac de promoroacă
şi-a sânge tămâioasa lor miroase.

Când braţul nu cuprinde şi nu-nvinge,
Când fiece secundă-i ne-mplinire,
binecuvânt că peste mine ninge
sfinţenia tristeţilor, subţire.

Cât geamăt pun şi câtă stearpă trântă
pentru sărmane cioburi şi crâmpeie...
Deasupra mea păduri de fructe cântă,
prin iarbă sar fântâni de curcubeie.

Întind o mână – fuge-n aer rodul.
Apropii gura – piere apa-n tină...
Din orice zi eu trag tot gol năvodul
şi doldora-l scot alţii, de lumină.

CÂNTEC DE VENIN

Mai pune venin,
mai toarnă otravă,
tu, viaţă grozavă,
tu, crâncen destin.

N-am fiert îndeajuns
în smoala din butii;
cu fierea cucutii
destul nu m-am uns.

Mai trebuie dinţi
de viperă-n mine...
Uri încă virgine
m-aşteaptă, fierbinţi.

Cruci, încă mă vor
şi ruguri m-aşteaptă
să urc înc-o treaptă
pe flacăra lor.

Călit în pârjol
ca sabia goală
pe grea nicovală,
din foc să mă scol.

Mai tânăr pe rug,
mai viu de pe cruce,
putere mai dulce
din moarte să sug...

CIUDAT, MUNŢII ACEŞTIA

Ciudat, munţii aceştia n-au temelii pe pământ.
De-i clatin, de-i zgâlţâi, se frâng, se destramă.
Ciudat, nici pădurile-acestea n-au rădăcini în pământ...
În vânt se topesc când le mângâi pe coamă.

Nici rănile n-au rădăcină pe lume,
nici plânsul nu-nfige ancoră-n lut.
Culc tâmpla pe cântec, şi el tot de fum e,
prin lacrima-n palmă, fum s-a făcut.

Numai tu, singură tu, dragoste sfântă,
sub talpă îmi creşti ca o treaptă de stei.
Nu luneci, nu tremuri, ci sângeri ne-nfrântă,
mai tare ca munţii, mai-naltă ca ei.

CUI MI-A NĂSCOCIT TRISTEŢEA

Cui mi-a născocit tristeţea asta,
nu-i da, Doamne, ştreangul ticălos.
Cui mi-a-mpuns cu suliţa coasta,
fă-i un pat de frunze, răcoros.

Cine mi-a dat fiere cu găleata,
calce zarea ca un împărat.
Cine mi-a dat temniţa şi roata,
fie, Doamne, binecuvântat.

Însă cui a pus în mine silă
şi dezgust şi scârbă pentru tot,
sta-i-ar viermii-n hoit ca o prăsilă
şi cloci-i-ar vipera în ciot.

DE-AR MAI ŢÂŞNI ÎN DRUM FERICIREA

De-ar mai ţâşni în drum fericirea,
adânc aş târî-o în vizuină
şi mi-aş piti-o, zbârlit şi năprasnic,
ca o lihnită jivină.

Ca o pisică sălbatică puii,
mi-aş apăra-o cu dinţii, cu ghearele,
să nu-mi fure vântul din ea o fărâmă,
un strop să nu-mi ciugule soarele.

De-ar mai ţâşni în drum fericirea,
straşnice lanţuri i-aş pune
şi-aş ţine sub lacăte crâncene
cumplita-i minune.

Cu-o mie de ochi aş păzi-o,
cu-o mie de munţi şi păduri...
Cu-o mie de braţe-aş cuprinde-o
şi-aş bea-o cu-o mie de guri.

DEPĂRTARE

Frânţi de-ntrebări sau gârbovi de suspine,
– o, Tată, ce prin veacuri Te strecori -
nicicând nu vom urca până la Tine,
nici Tu până la noi n-o să cobori.

Departe arzi de luturile-amare,
dar umbrele-Ţi pe tâmple ni le laşi,
iar noi Te pipăim din depărtare,
de dincolo de frunte şi de paşi.

Nici stelele n-ajung de lut aproape,
nici brazii n-ating cerul nicăieri,
şi totuşi steaua-şi lasă umbra-n ape
şi brazii-şi uită umbrele pe cer.

DEŞERTĂCIUNI

De-am fiert speranţe şi furtuni,
de-am clocotit în fiecare,
m-aţi tâlhărit, deşertăciuni,
hoţitu-m-aţi la drumul mare.

Nicicând n-ar şti şi nicăieri
mai crânceni lotri să mă prade...
Furat de rodul meu de ieri,
azi mă cutremur când dau roade.

Şi totuşi singur vin spre voi,
– deşertăciunilor deşarte –
ca să v-aduc ofrande noi:
bucăţi din zilnica mea moarte.

Că dacă plâng, că dacă sper,
aceeaşi gheară mă culege.
Nici hârb de lut, nici ciob de cer
nu pot din ele să mă-nchege...

Şi numai pentru voi eu cresc
ce fierb în piept, ce ard sub gene,
hrănind cu sânge pământesc
nălucile nepământene.

Şi numai pentru voi eu mor
sub jaful care mă tot seacă,
pe fumul meu, cu ceaţa lor,
zădărniciile să treacă.

DIN CÂND ÎN CÂND

Din când în când, îmi frige-un jerăgai
adâncul cărnii mele-nveninate.
Şi-aş tot urca, pe brânci, pe coate,
bolovănişu-ntoarcerii în rai.

Poate-am uitat acolo, sus,
crâmpeie verzi din aripile mele,
de mi se face crâncen dor de stele
şi m-aş tot duce aprig drum nedus.

Poate-am lăsat, de mult, acolo-n cer,
cenuşa feţei mele de-altădată,
poate că însăşi vocea mea uitată,
în nopţi fierbinţi, mă cată din eter.

Ca de-o mireasmă stranie mă-mbăt
de glasul meu rămas în alte ere
şi prind, o clipă, straşnică putere
să urc, pieptiş, în ceruri, îndărăt.

O clipă sui şi iar, căzând, mă fac
rostogolire moale şi afundă...
A fulgerat urcuşul o secundă,
şi carnea mea mă surpă iar în veac.

Atât de dulce-am învăţat să cad
şi-atât de greu şi rar mă-ntorc în sfere,
că toată rădăcina mea în cer e,
dar rodul meu întreg se coace-n iad.

EVADATUL

De sute de zile,
de ani şi luni,
tânjea după zănoage şi coştile,
după genuni.
De ani şi luni,
turba de năprasnică foame:
să-i cadă pădurii pe coame,
să taie furtuni.

Duşmănos prizonier,
se frământa în cuşca lui de fier,
tot ţopăind pe gheare răşchirate,
cu ochiul crunt, cu pene răsculate.

Captive-ntre gratii severe,
păsări mâhnite priveau în tăcere
la aprigul lor camarad
de-osândă şi iad.
Priveau lunga lui frământare,
haìnele-i gheare,
ochiul ca un venin
al marelui chin.

Printre rigide zăbrele
copiii-ntindeau dumicate.

În jur creşteau râsete grele,
aplauze mirate,
glume, ocări.

El n-auzea. Incendiat de zări,
juca înainte,
năuc de mânie fierbinte,
sălbatic de ură,
zănatic de dor infinit
după cremenea dură,
după cer şi granit...

Şi, iată,
azi cuşca-a rămas descuiată.
Pieptul se scoală,
amiaza vâjâie goală,
şi vechiul proscris,
c-un ţipăt flămând de abis,
se-aruncă spre cer,
răzvrătit prizonier.

Urcă, se-mplântă,
lacom de trântă
cu vânturi de piatră, cu ceaţa,
cu veacul, cu viaţa.

Să urce, să urce... Îl cheamă
furtuni de aramă.
În fiece pană
ar vrea să simtă nervuri
ca nişte custuri;

să intre ca un cuţit,
înfipt ascuţit,
afund, mai afund,
în raiul rotund,
să fie de foc, de pârjol,
ca fulgerul gol,
şi sus să se spargă deodată –
explozie beată!

Dar zborul e-aici,
peste salcâmii pitici.
Şovăie moale,
împletind rotogoale
peste parc, peste arbuşti,
peste tristele cuşti.

În aer de plumb
se clatină strâmb.
De fiece pană
atârnă o rană.
Aripile-ncearcă să lupte
din petece rupte,
se-ncurcă, se-ndoaie
în galbenul vânt cu gunoaie.
Ghearele cată să prindă
năluci de oglindă.
În reci transparenţe
joacă fantome de munţi
şi zborul de cârpe şi zdrenţe
cade sub pomii mărunţi...

Bătrân evadat,
stupid, sleit şi ratat,
ridiculă fugă târzie...
Anii de stearpă robie
au stins în pene sărmane
marea lor vijelie,
sfintele lor uragane.
Zadarnic vrea visul s-aţâţe
aripi de tărâţe,
zboru-a rămas ca un ciob
numai în ochii de rob,
numai în pieptul păgân,
prea bătrân, prea bătrân...

Şi-acum, printre cuştile mute,
cu alţi captivi nesătui,
se-ntoarce pe-arìpi decăzute
singur, la temniţa lui.

Vechi prizonier,
intră-napoi între gratii de fier,
nerăzbunat şi bătrân...

Şi numai ochii rămân
duşmănoşi, veninoşi către boltă,
în inutilă revoltă.

IDENTITATE

Eşti, Doamne, bun, eu pământean şi rău,
şi-n dragoste nu-Ţi seamăn, nici în milă.
Dar, după răni, sunt chip din chipul Tău,
de par dospit din cer, nu din argilă.

Nu Ţi-am râvnit nici razele subţiri,
nici tălpile străpunse de piroane.
Dar Tu mă faci părtaş în răstigniri,
şi-Ţi tot îngân osânda din icoane.

Sfinţit pe cruci pe care nu m-am vrut
şi de-nvieri pe care nu le-aş cere,
nu ştiu: Tu te cobori la mine-n lut,
sau eu mă urc spre raiul Tău bând fiere?

Cu necerşită slavă mă încarci
şi-n cuie, când sfinţenia mă frânge,
oftând mă uit la rănile-mi prea largi
şi-Ţi cresc alături, sânge lângă sânge.

ÎNTOARCEREA DIN CRUCIADĂ

Întâiul cruciat

Trist geme cornul stinsei Cruciade.
Şi noi, betegi şi jalnici seniori,
ne poticnim sub platoşe schiloade,
în vechi armuri, cârpite strâmb cu sfori –
baroni şi prinţi care-au purtat în spade
Ierusalimul altor aurori.

Cu trupul supt de răni ce se usucă,
amari şi-nfrânţi ne-mpleticim în fier
câţi n-am murit sau câţi mai ştiu s-aducă
vreo ţandără de chivără din cer;
pe-o umbră de mârţoagă, o nălucă,
pe-un ciob de scut, un ciot de cavaler...

Când am plecat demult în Cruciadă,
– Mai ştii, Bertrand? – eram numai lumini.
Se îmbulzea tot burgul să ne vadă,
ne troienea sub roze şi sub crini,
iar noi, pe armăsarii de zăpadă,
ardeam printre vasali şi paladini.

Cetatea scânteia cu mii de feţe
şi ne-aşternea covor de borangic
sub strălucirea razelor semeţe

– îţi mai aduci aminte, Albéric? –
Cu fruntea-n cer, cu spada-n tinereţe,
încovoiam vecia ca pe-un spic.

Şi soarele bătea medalioane
pe scuturi şi pe suliţe-minuni.
Mulţimile vuiau şi, din balcoane,
madonele cu mâini de rugăciuni
ne surâdeau prin lacrimi ca-n icoane
ori ne-aruncau în uliţe cununi.

Şi-acum ne-napoiem o hâdă ceată,
pe piept cu câte-o urmă de blazon,
cu coiful spart, cu faţa sfâşiată,
sub zdreanţa unui rest de gonfalon,
strigoi de cruciaţi ce altădată
au fulgerat în zale de baron.

Şi cum povara-ntoarcerii ne frânge
pe cai ologi, în zale care curg,
convoiul de fantome parcă plânge
pornind încet spre vechiul nostru burg –
pe când, necucerit şi plin de sânge,
Ierusalimul scapără-n amurg.

O clipă numai porţile de-aramă,
sub care n-a fost dat să biruim,
se fac de foc şi-n urmă se destramă,
topindu-se în cerul lor sublim,
şi tot mai jalnic, cornu-nfrânt ne cheamă,
tot mai departe de Ierusalim.

Al doilea cruciat

De ce, Gottfried, de ce ne înspăimântă
o rană-n piept şi-un hârb de scut beteag,
cât încă-n noi Ierusalimul cântă
şi mai păstrăm prăjina unui steag,
sau când nobleţea-ntreagă stă, ne-nfrântă,
în sângele rămas pe zale cheag?

Şi dacă fu armura să se spargă,
tot mai suspini, nevolnic scutier?
Adună-mi trupu-n platoşa prea largă,
din spada mea dă-mi ciobul de mâner
şi fă-mi pentru întoarcere o targă
din crengi cereşti şi verzi de palmier.

Presară-mi-o cu crini şi roze toată,
de multa lor mireasmă să mă-mbăt
ca-n burgul fermecat de altădată
ce ne-ngropa sub floare de omăt...
Aşa – cules pe targă-nmiresmată –
purtaţi-mă spre ţară îndărăt.

Şi ce-i de-am fost învinşi sub metereze?
Pe trup aceste biete sfâşieri
o veşnicie n-or să sângereze...
Cândva uita-vom marile căderi
şi braţele s-or ridica mai treze,
sfinţite-n mirul rănilor de ieri.

Ne-ntoarcem frânţi sub platoşe schiloade
sau poticniţi în zdrenţe de furtuni.
Dar mâine-n burgul nostru cu arcade
fecioarele cu ochi de rugăciuni,
zâmbind în cinstea altor cruciade,
ne-or împleti mai fragede cununi.

Şi mâine burgul iar o să se scoale
în cântece de calfe şi fierari.
Zburând, vor dănţui pe nicovale
săbii mai lungi şi suliţe mai tari
şi s-or zbârli din fulgere noi zale
şi noi potcoave pentru armăsari.

Şi iarăşi, spintecând albastre spaţii,
peste doi ani sau peste încă trei,
cu lănciile sus, în constelaţii,
cu platoşele evului în şei,
ţi-or sta în faţa porţii cruciaţii,
Ierusalime care nu ne vrei.

Şi vom veni mai mulţi din Soare-Apune:
şi cei de ieri, şi cei ce azi încă nu-i ştim.
Pe vechile morminte or să tune
noi cavaleri cu chip de heruvim,
şi ei sau alţii tot te vor supune,
strălucitorule Ierusalim.

LABUNTUR ANNI

Aşa trec în fuga lor, Radule, Radule, anii...
Ca ieri, culegeam tot văzduhul pe spade fierbinţi
şi iată-ne-acum potoliţi întru răni şi strădanii,
uncheşi înţelepţi, pe obraji cu surâsuri cuminţi.

Ca ieri, muşcam lacomi din lume ca dintr-o gutuie;
ca ieri, pitulam curcubeie sub şepci de şcolar.
Acum, tot egal măsurăm şi ce e, şi ce nu e,
că zborul şi praful le-am pus pe-acelaşi cântar.

De mult am băgat şi suspinul şi lacrima-n ladă.
De mult nu mai frângem genunchii pe câte s-au dus,
şi când, la fereşti, umbre vechi încă vin să ne vadă
ne află zâmbind împăcaţi în solemnul apus.

Azi nu ne mândrim cu victorii cândva adunate,
ci doar cu durerea în care am fiert şi-am şezut.
Şi dacă azi inima noastră se-mpacă-ntru toate,
e numai că ştim că vieţii i-am dat tot ce-a vrut.

Şi dacă-nţelegem ce ieri n-am putut înţelege,
iertăm tot ce ieri n-a ştiut să ne ierte pre noi
şi-adânc mulţumim şi cununii de roze pribege,
şi cheagului negru de sânge rămas printre foi.

Nimic n-am păstrat pentru noi din prea dulcea risipă.
Ne-am dat, cum din prag dăm colindelor mere şi nuci.
Subţiri şi plutind şi albaştri, ca fumul din pipă,
aşa ne-nălţăm, potoliţi, peste sfinte năluci.

Trecutul nu vrem să-l mânjim cu venin de regrete,
nici gravul senin asfinţit nu-l pătăm cu mustrări.
Ajunge-un salut fluturat pe frânturi de comete
şi liniştea tâmplelor albe purtând împăcări.

Atât e de bine să uiţi şi răni vechi, şi strădanii,
uncheşi înţelepţi, altădată atât de fierbinţi...
Aşa trec în fuga lor, Radule, Radule, anii,
şi-i bine să strângem pe buze surâsuri cuminţi.

LACRIMI

Căzut din raiul său, pesemne,
un înger trist ni le-a adus,
lumina lor în noi să-nsemne
că-n lut mai doarme-un strop de sus.

Spălăm cu lacrimi răni şi spade,
sfinţim în lacrimi un sărut.
Din lacrimi ridicăm arcade
oriunde viaţa ne-a durut.

Zvârlim în lacrimi pietre grele
şi scoatem crini de aur grei.
Topim un pumn de spini în ele
şi facem scări de funigei.

Din lacrimi punem pod genunii,
din lacrimi înviem mereu,
şi, împletind din lacrimi funii,
ne priponim de Dumnezeu.

LIMPEZIME

În ceasul ruperii de toate,
nici un suspin de bun rămas.
Mâhniri de-ar tremura în glas,
iar m-ar lega de răni uitate.

Un plâns ar fi să mă întine.
Nu vreau părerile de rău,
cu dinţii lor de fierăstrău
să-mi roadă treptele senine.

Nu vreau trecutul să mă-nece,
prea cald, prea viu, prea dureros.
Visez pe culme punţi de os,
o gravă trecere şi rece.

Această rupere se cere
să fie-nalt şi cast omăt.
Nu, nici o ancoră-ndărăt,
pe umbre nici-o-ngenunchiere.

Eternitatea nu se cade
s-o spurc cu sânge trecător.
Sus, peste toate câte dor,
sunt stele reci ca nişte spade.

Nu te mai vreau, Ierusalime,
ţi-am dat tot ce-am avut mai bun.
Deasupra crucii din ajun,
îmi cer sublima limpezime.

MĂI, DIAVOLE

Măi, diavole, măi, de n-ar fi întrebările
care mă bântuie ca uraganele,
mai răsucite decât toate frigările,
mai adânci decât toate cazanele...

Măi, diavole, măi, de n-ar fi îndoielile
care-mi fierb carnea şi oasele
în toate leşiile, în toate coclelile,
în toate pucioasele...

Măi, diavole, măi, de n-ar fi dezgusturile
care mă-mbibă cu sutele,
cu toate veninurile, cu toate musturile
din toate cucutele...

Măi, diavole, măi, de-ar fi numai credinţele,
m-aş smulge din toate ţepuşile,
aş călca morţile cum calci velinţele
şi-aş învia de sub toate cenuşile.

NEASTÂMPĂR

Cine mi-a dat drăceşti lopeţi fierbinţi
şi cârmă ce n-ascultă de poruncă?
Visez întoarceri, ea în larg m-aruncă,
vrea val turbat, eu insule cuminţi.

Ce dezmăţate pânze cer plecări
şi niciodată verde-napoiere?
Mai mult mă rup de ţărmul care piere
de câte ori mi-e dor de ancorări.

Nu, răzvrătita vâslă nu vrea sus
polara stea ce mântuie şi-ndrumă,
ci numai cerbii mărilor de spumă
cu-ntregul vânt în coarne nesupus.

Nu, prora nu vrea somn lângă atol,
ci numai zvârcoliri pe noi oceane,
înfricoşată nu de uragane,
ci de lingoarea golfului domol.

Cum să-mblânzesc lopeţile de foc?
Cum să supun sălbaticele vele?
Le sudui sau mă rog plângând de ele,
astâmpăr n-au, smintitele, deloc.

Prin lacrimi doar, văd ca pe-un stins topaz
pierdutul port de care nu m-apropii
şi fug pe mări, cu-obrazul ars de stropii
de-a pururi ne-mpăcatului talaz.

NOI NU AM AVUT TINEREŢE

Noi nu am avut tinereţe
să spumege viaţa în cupe...
Priveam cum din crengi pădureţe
un fruct de otravă se rupe.

Nici lauri, nici mirt şi nici roze
n-au vrut pentru noi să zâmbească.
Tot cerul de-atunci de moloz e,
luceafărul tânăr, de iască.

Noi nu am avut heidelberguri
cu blondele iubiri diafane.
Pe clare şi verzi iceberguri,
în somn, n-am plutit pe-oceane.

Cu lavaliere boeme
n-am mers pe sub harfele lunii.
Pe noi nu ne-au nins crizanteme,
nici vişinii nopţii, nici prunii.

N-am tras nici o verde caretă,
n-am fost pe celeste terase.
Scriam doar pe inimi, cu cretă,
un spin... încă trei... încă şase.

Noi n-am cules aur din soare,
ci-n roşii amurguri zbătute
am strâns stropi de foc în ulcioare,
prelinşi de pe cruci nevăzute.

Cântam: era sânge poemul,
hoream: curgeau lacrimi pe feţe,
zâmbeam, şi-n surâs sta blestemul...
Noi nu am avut tinereţe.

Mereu şchiopătând prin dezastre,
mereu cu osânda pe frunte,
visam că tot spini sunt şi-n astre,
şi-n lună tot temniţe crunte.

Ce vânt secetos şi fierbinte
ne-a smuls orice aripi răzleţe?
Căzuţi în genunchi pe morminte,
noi nu am avut tinereţe.

Şi-adună azi zdrenţele anii
şi visul ciubotele sparte.
În pod auzim chiţoranii
cum petece rod mai departe.

Bătrâni, cu obrazul de ceaţă,
cu paşi năclăiţi în tristeţe,
prin moarte-am călcat, nu prin viaţă...

Noi nu am avut tinereţe.

OCTOMBRIE

Pe zarea toamnei sângeră sitari...
Mai sfâşiată, inimă, tresari.

Fereastra-ntinde braţe după ei...
Mai mult din răni vrei, omule, să bei.

N-au somn sub pietre morţii tot mai deşi...
Mai grea deasupra, burniţă, i-apeşi.

Nu e lumină lacrima, ci zaţ...
Mai negre crăngi duci, îngere, pe braţ.

Să zboare-n ceruri, frunzele-s prea seci...
Mai dureros, trecutule, mă-neci.

OFRANDE

Din luptele şi-nfrângerile noastre
aşternem trepte altor noi destine,
o seară de argint peste dezastre,
s-o urce paşii lumii care vine.

Din fiecare rană ce ne doare,
din orice răstignire mai adâncă
am pus armuri pe piepturi viitoare
şi-o spadă grea în mâini ce nu sunt încă.

Din mărăcini, din lacrimi şi din cuie
vor creşte mângâierile fraterne
pe care, mâine, alţii le-or aşterne
pe frunţile ce-n urma noastră suie.

Şi când, sub noaptea smârcului şi-a zloatei,
închidem luptă, lacrimă şi rană,
din viermuirea noastră subterană
noi creştem pâine pentru foamea gloatei.

PRAG

Ieri nu ştiam că zborul scund e
şi visul strâmt şi ceru-ngust;
dar nu revoltă-n piept se-ascunde,
ci, poate, cheaguri de dezgust.

Credeam că nu sunt mări să-ncapă
tumultul care-n noi fierbea
şi că nu-i lacrimă sub pleoapă
să nu cuprindă lumea-n ea.

Azi, poticniţi în àripi ciunte,
roşim de slăbiciunea lor
şi ni-i ruşine că pe frunte
am dus o umbră de cocor.

Şi-n pragul dintre vis şi moarte
nu duşmănim acest apus.
Numai de noi ni-i silă foarte
că prea uşor ne-am fost supus...

Nu-i ceas de scrâşnet, nici de ură,
ci împăcatul ceas de fum,
când fără de blestem pe gură,
stăm ascultând în noapte cum,

ca o mireasmă care doare,
tristeţea curge prin văzduh,
sau calcă-ncet, din floare-n floare,
din ram în ram, din duh în duh.

PUŢIN NE DAI

Puţin ne dai, un strop ne dai,
dar în fugara picătură
stă tot pierdutul nostru rai,
ca un surâs uitat pe gură.

De-un ciob ne legi, de-un hârb ne-agăţi,
dar în secunda care piere
tot mai zvâcnesc eternităţi,
să pună clipei mângâiere.

Un strop ne dai, de-un ciob ne legi,
dar în crâmpeiul ce se zbate
noi sângerăm de vieţi întregi
şi luminăm de lumi uitate.

RUG

Nici n-am ajuns pe trepte sus
în faţa Ta, puternic Jude,
nici în balanţă nu mi-ai pus
sminteala bietei mele trude,

şi totuşi mi-ai trimis din cer
osândă fără judecată,
când milă n-am venit să-Ţi cer,
nici ispăşire, nici răsplată.

Nu ştiu, pedeapsă e sau dar.
Poate e har, poate năpastă.
Port şi pecete de tâlhar,
şi sfântă-mpungere sub coastă.

Din fiere, pâine mi-ai făcut,
din sânge vin, din plâns lăută,
prin ruguri trec, nu calc pe lut,
nu sorb lumină, beau cucută.

Şi dacă glasul vreau să-mi dreg,
tăciuni îmi joacă pe cuvinte,
căci nu de umbre viaţa-mi leg,
ci viaţa-mi spânzur de morminte.

RUGĂ NEMERNICĂ

Nu mă-nvăţa să fug, Părinte,
de răni, de lacrimi de catran.
Ele dau freamăt mai fierbinte
acestui sânge pământean.

Nu fi nici paşilor mei paznic,
nici de năpârci nu mă păzi.
Numai veninul lor năprasnic
mă limpezeşte zi de zi.

Şi nu-mi trimite nici heruvii
să-mi deie zborul lor înalt,
când sunt făcut să fierb în fluvii
de cruntă lavă şi asfalt.

Doar om mă vreau, răsfiert în smoală,
în uragane şi-n căderi,
mai bun prin plânsul ce mă spală
şi tot mai om, prin sfâşieri.

Să nu-mi pui àripă de înger,
ci lasă-mi chipul meu de lut,
să iert, să cânt, să gem, să sânger,
în dorul raiului pierdut.

SEPTEMBRIE

— Plopi pe cerul cum e gheaţa
ca viorile tresar.
— Spune-mi bună dimineaţa,
inimă sculată iar.

Urcă soarele din brume,
strada-i numai mângâieri.
— Bună dimineaţa, lume
care m-ai lovit şi ieri.

Frunze mari pe ramuri ciunte
mă privesc cu ochi rotunzi.
— Bună dimineaţa, frunte
care spinii ţi-i ascunzi.

Razele-mi sărută faţa,
pleoapele uşor s-au strâns.
— Cântec, bună dimineaţa,
bună dimineaţa, plâns!

VEZI, ÎMBĂTRÂNIM

Vezi, îmbătrânim, îmbătrânim...
În zadar ne colbăiră anii,
căci cu fruntea de pereţi tot ne lovim,
ne julesc scaieţii, bolovanii.

Din ce-a fost n-am învăţat nimic.
Am rămas ca-n clasele uitate,
când aveam opt ani şi când, în spate,
ne-aducea gutui câte-un pitic.

Ca şi-atunci, naivi şi-ncrezători,
vrem să prindem luna-n chiparoase
şi ne urzicăm genunchii-n flori,
ne-nţepăm în stele veninoase.

Ne cioplim arìpi, stricăm păpuşi,
dăm cu tifla zărilor amare.
Ne jucăm de-a baba oarba, după uşi,
bâjbâim după-un crâmpei de soare.

Ca şi-atunci, mai batem ţurca-n aer,
călărim pe şubrede şindrile...
Nu, n-am învăţat nimic. Ca ieri,
viaţa noastră e un joc de bile.

Ne luăm cu visele la trântă,
ca să ne coboare în noroi...
Haimana, golan cu fruntea sfântă,
visule, de ce-ţi baţi joc de noi?

Am rămas ca-n clasele primare,
zurbagii şi şchiopătând pe străzi.
Nici din cărţi n-am scos vreo taină mare:
zvârle-le să putrezească-n lăzi.

Ne minţim cu câte-o stea beteagă
sau cu umbra unui înger mic...
Vezi, îmbătrânim, poete dragă –
din ce-a fost n-am învăţat nimic.

POSTFAȚĂ

Mărturisire autobiografică

Am împlinit 64 de ani. Din 1919 până în 1941 am fost în conflict cu lumea burgheză, care a degradat ruşinos viaţa creştină. Din 1941 până în 1964 am fost întemniţat, chinuit şi batjocorit, la început de dictatura antonesciană, apoi de cea comunistă. Din 1964 până astăzi sunt încarcerat în mine însumi, deoarece lumea mă ostracizează, mă umileşte şi mă desconsideră. Nu eu, ci Hristos este urât şi prigonit în mine.

Am stat aproximativ cinci ani în totală izolare, de unul singur în celulă, flămând şi gol. Am stat peste cinsprezece ani în camere comune, unele mai mici, altele mai mari, în care locuiam zi şi noapte, obligaţi să facem toate necesităţile în interiorul camerei.

Uneori eram înghesuiţi până la opt inşi într-o celulă de doi metri pătraţi, încât dormeam câte doi, trei sau patru pe un pat şi ne frecam sufletele şi trupurile, clipă de clipă, unii de alţii. Mizeria, teroarea gardienilor, foamea, frigul şi boala ni se păreau uşoare pe lângă teroarea reciprocă ce se crea între oameni diferiţi, deznădăjduiţi şi adesea decăzuţi.

Am fost flămând timp de peste douăzeci de ani, adesea distrofic din cauza subnutriţiei. Mi-am simţit trupul îngheţat în toţi anii temniţei. Am fost bătut, chinuit şi torturat ani de zile, până la distrugerea rezistenţei fizice şi

sufleteşti. Am cunoscut îngrozitoarea experienţă a trăirii dincolo de limitele suportabilului.

Timp de ani de zile am fost ameninţat cu moartea. Necontenit mi s-a cerut sufletul. Ani mulţi, vreo cinsprezece la număr, am fost terorizat să mă „reeduc". Am refuzat, temându-mă nu de moarte, ci de prăbuşire. Numai Dumnezeu m-a apărat de cădere, căci nu există om care să reziste la toate chinurile.

Am întâlnit tot felul de oameni: tineri şi bătrâni, intelectuali, muncitori, ţărani, români, evrei, ruşi, unguri, credincioşi şi atei, înţelepţi şi nebuni, sănătoşi şi bolnavi, ucigaşi şi sinucigaşi, oameni curaţi şi oameni perverşi, sfinţi şi îndrăciţi.

Am ascultat profesori, savanţi, literaţi şi am învăţat mai mult decât la Universitate.

Am vegheat oameni ce mureau: unii erau deznădăjduiţi, alţii revoltaţi, alţii senini. Am îngrijit pe generalul preşedinte al Completului militar de judecată care m-a condamnat. După ce-i servise pe stăpâni, fusese şi el zvârlit în temniţă. Mi-a fost dat mie să-i închid ochii.

Am luptat cu gândurile, am luptat cu trupul meu, am luptat cu lumea.

La sfârşitul acestei amarnice experienţe, numai Hristos rămâne viu, întreg şi veşnic în mine. Bucuria mea e deplină: Hristos. M-am dăruit Lui şi El m-a făcut om. Nu-L pot defini, dar El e totul în toate. Slavă dau lui Hristos Dumnezeu şi Om!

Ioan Ianolide
Bucureşti 1984

A trecut la viaţa veşnică la 5.02.1986.

Oameni de cultură
Radu Gyr

Om cald, suflet sensibil, minte inspirată, caracter frumos şi trup plăpând; un mare poet, care a încrustat în trupul său şi a cântat în poezia sa toată pătimirea unei generaţii; un munte de suferinţă, de demnitate şi de disperare: acesta este Radu Gyr.

El a cântat, pe toate registrele, toată jalea, dar şi marea credinţă a neamului românesc. Versurile lui s-au transmis din gură în gură la milioane de oameni, ca un îndreptar al vremurilor. Este simbolul românismului de azi. Poezia sa este o frescă vastă a epocii noastre. L-au prigonit din pricina ei, au vrut să-l nimicească, a căzut, dar va via mereu.

Era urât la chip ca un semit degenerat şi era frumos la suflet ca negrăita armonie a spiritualităţii româneşti mioritice. Şi-a trăit viaţa mai mult prin temniţe, când sub burghezi, când sub fascişti, când sub comunişti. A făcut studii strălucite, a fost Profesor universitar. Talentul şi l-a dăruit poeziei, deşi îl atrăgea şi muzica. Gingăşia lui naturală a fost crispată de tragedia vieţii sale şi a cântat toată gama frământărilor şi chinurilor acestui secol.

Nu era un mistic, dar credea în Dumnezeu cu toată tăria. Era un naţionalist român, dar nu era şovin, nu a cunoscut ura de rasă şi a iubit oamenii cu putere de sacrificiu.

Opera lui este vastă. A compus zeci de mii de versuri, fără a le scrie, ci memorându-le, căci în temniţă nu se permitea scrisul şi nici cititul. Poeziile treceau din om în om prin închisori şi de acolo, afară. Toată suflarea românească se regăsea în poezia lui. Ea a constituit factorul ideologic al rezistenţei româneşti, a fost în acelaşi timp mesajul nostru, strigătul nostru de disperare şi descrierea crudei realităţi; dar mai presus de toate, a fost forţa credinţei şi afirmării noastre.

Dintre versurile lui, poezia care a circulat cel mai mult, care a însemnat cel mai mult pentru sufletul în restrişte al osândiţilor a fost *Iisus în celulă*:

Azi noapte Iisus a intrat în celulă.
O, ce înalt şi ce trist era Christ!
Luna a intrat după El în celulă
Şi-L făcea şi mai înalt, şi mai trist...

Cu vizita aceasta, pe cât de tainică, pe atât de reală, începe poezia. Şi Iisus participă la toată mizeria vieţii deţinutului, la toate chinurile lui, se face părtaş la toate suferinţele lui, în mod firesc, ca un prieten, ca un semen şi totuşi ca un Dumnezeu. Deţinutul Îl vede, Îl urmăreşte şi se identifică simplu şi natural cu El, căci şi Hristos *„parcă purtase lanţuri cândva"*. Apoi aţipeşte şi i se pare că a dormit o mie de ani. Trezit, Îl caută cu înfrigurare, însă Domnul nu e nicăieri. Zadarnic este strigătul gemut prin zăbrele, căci Hristos nu mai revine. Dar El a rămas în însăşi fiinţa deţinutului, care mărturiseşte: *„m-am pipăit şi, pe mâinile mele, am găsit urmele cuielor Lui"*. Comuniunea cu Dumnezeu în restrişte a fost dintotdeauna actul de tărie al sufletului românesc prigonit, strivit şi răstignit.

Poezia lui Radu Gyr este profund creştină, naţională şi umană. Deşi nu are numai valoare locală şi temporală şi va putea fi citită oricând, cu acelaşi interes, pe toate meridianele lumii, totuşi nimeni nu o va înţelege ca oamenii care au suferit în acest veac tortura sufletului şi a trupului. Într-o zi această poezie în cătuşe va ieşi la lumină.

Radu Gyr a făcut puşcărie în vreo patru-cinci etape. Prin anii 1955-1958 a avut o fereastră de libertate. Era perioada în care regimul comunist se afirma puternic şi mai avea un singur salt – colectivizarea ţăranilor – pentru a integra deplin întreaga suflare românească. Însă în preajma colectivizării trebuiau luate măsuri de intimidare şi prevedere, şi Radu Gyr a fost o primă victimă.

O viaţă întreagă a suferit pentru opinia lui, pe care şi-a exprimat-o în versuri. Şi de data asta crima lui erau tot versurile. Ele deveniseră o forţă socială, şi asta supăra pe stăpânii absoluţi. Astfel că, nici mai mult nici mai puţin, pentru poezia sa *Ridică-te, Gheorghe, ridică-te, Ioane!*, socotită „manifest legionar anticomunist", a fost condamnat la moarte. Tot restul de acuzaţii anexate erau invenţii.

Bolnav, cu lanţuri la mâini şi la picioare, poetul a fost ţinut aproape un an de zile la Jilava, în aşteptarea executării pedepsei cu moartea. O aripă întreagă a Jilavei era atunci ocupată de „morţi", cum le plăcea temnicerilor să-i răsfeţe. „Hai, morţilor, a sosit moartea!", li se striga zi de zi, ceas de ceas.

Nedreptatea şi umilinţa erau strigătoare la cer, căci nici unul dintre condamnaţi nu era vinovat, nu de moarte, dar nici măcar de temniţă. Ei reprezentau cu adevărat sufletul neamului şi neamul întreg vibra în jurul lor – or, tocmai

puterea aceasta de influenţă naţională era vina pe care nu le-o puteau ierta tovarăşii lui Marx.

În cele din urmă Radu Gyr a fost graţiat, comutându-i-se pedeapsa în muncă silnică pe viaţă. Au urmat ani de chin, de mizerie, de boală. Oscila între viaţă şi moarte. „De o mie de ori a murit", cum spunea el, dramatic, într-o poezie a sa*, de zeci de mii de ori şi-a dorit moartea, spunem şi noi despre el – ca şi despre noi – dar moartea nu ne-a vrut pe toţi. Printre supravieţuitori a rămas şi poetul.

Prin 1963-1964 comuniştii erau stăpâni necontestaţi în ţară şi au decis eliberarea deţinuţilor politici, pentru a face manevră de deschidere occidentală, mai bine zis de infiltrare în Occident.

Lui Radu Gyr i s-a spus:

— Dacă nu cedaţi, dacă nu vă supuneţi, dacă nu capitulaţi fără condiţii, vă exterminăm pe toţi. Ai o mare înrâurire asupra tuturor. Poţi să-i salvezi, ori poţi să-i ucizi. Noi nu ne jucăm cu puterea cum aţi făcut voi. Ori, ori. Alege între viaţă şi moarte. Nu acceptăm amânări, acum te decizi. Trebuie să renegi public tot ce ai crezut, tot ce ai scris viaţa întreagă, ca să moară mitul credinţei voastre. Tu poate eşti gata să mori, dar gândeşte-te la miile de oameni care vor pieri din cauza nebuniei tale. Te asigurăm că ne vom ţine de cuvânt: dacă te lepezi de credinţa ta, vă vom da libertate tuturor deţinuţilor, dar dacă nu vă ies gărgăunii

---

* În poezia *Basm*: *„Fetiţa a rămas departe-n poveşti,/ cu mâini de icoană curată,/ iar tatăl ei a murit de atunci nu o dată,/ ci de o sută, de o mie de ori.../ De o mie de ori tras pe roată,/ spânzurat de o mie de sfori,/ de o mie de ori pus pe cruce,/ de o mie de ori perpelit în dogori,/ de o mie de ori, de o mie de ori!..."* (*N. ed.*)

şi nu sunteţi în stare să coborâţi şi voi pe pământ şi să vedeţi realitatea, atunci vă vom trimite urgent în cer. Nu avem nevoie de bandiţi. Nu eşti atât de inconştient încât să bagi în mormânt zeci de mii de oameni. Vă vom oferi locuri în câmpul muncii. O să fiţi şi voi productivi. Bă, lumea este în mâna noastră şi nu o scăpăm. Nu te uita că voi sunteţi mai mult morţi, căci avem toate mijloacele ştiinţifice să vă punem pe roate. Noi nu te minţim, nici tu să nu ne minţi. De altfel, nici nu mai puteţi face nimic. Poporul e gata să vă sfâşie. Nu mai aveţi viitor, dar depinde de tine dacă veţi mai trăi sau veţi fi exterminaţi.

Radu Gyr zăcea pe o targă, bolnav, epuizat, distrus, dar sufletul şi mintea îi erau nevătămate.

— I-am privit cu dispreţ şi milă, mi-a mărturisit el mai târziu, dar şi conştient că nu glumeau. Purtam în suflet povara frumuseţilor şi sacrificiilor unei vieţi, ale unei generaţii, ale celor mai buni dintre noi, şi în ultimă instanţă vedeam cauza lumii întregi pusă în cumpănă de aceşti exponenţi ai neantului. Viaţa abia licărea în mine. Ar fi fost o uşurare să mor! Era o dramă dilema în care mă găseam. Ştiam bine ce suflete curate şi sfinte zac între ziduri, pândite de moarte. Nu aveam dreptul să îi las să moară. Dar puteam să ucid sufletul acestor oameni şi al lumii întregi? Simţeam că se revoltă toate elanurile sfinte pe care le-am trăit şi le-am cântat. Am greşit uneori, dar întotdeauna am năzuit spre ideal şi nu ne-am preţuit nici familiile, nici sănătatea, nici viaţa. Dar vremurile ne-au fost potrivnice! Visul nostru este mai sus, dar mai departe. Acum, aici, ei sunt stăpâni. Am văzut atunci alte hecatombe de morţi, iar pe ei râzând în hohote. Ce să fac? Ce să aleg? Torturat sufleteşte, am acceptat să dau o declaraţie publică, prin care să-mi retrag trecu-

tul şi opera. A trebuit să scriu în termenii dictaţi de securişti. Îmi rupeam din suflet. Şi am simţit că totuşi sunt slab, că am atins limitele rezistenţei, că sunt umilit şi batjocorit, dar că nu puteam face altfel. Cred că am contribuit la salvarea multor vieţi... viaţă fără pată?!... Sufletul a fost totuşi salvat. Te privesc şi văd sufletul imaculat al idealurilor noastre. În prăpădul colectiv ce a urmat le-a scăpat totuşi ceva, puţin, după părerea lor, esenţialul, după părerea noastră. Voi trăi cu regretul compromisului făcut, dar cu convingerea că am învins. Am fost puşi în libertate. Câţiva nu am fost îngenuncheaţi. Deşi torturaţi, noi credem mai mult! E nevoie de lacrimi de pocăinţă. Am învăţat pe viu ce înseamnă să fii cu adevărat creştin. Chinul meu nu a încetat. Îmi iubesc opera, aşa cum am trăit-o şi am scris-o. Compromisul nu a alungat dragostea de curăţie şi de adevăr. Am fost urâţi şi prigoniţi cu o ură străină neamului românesc. Lumea întreagă decade, dar în lumea întreagă se simte un vânt nou de înviere. Cred mai puternic ca oricând. Am ţinut să îţi mărturisesc aceste lucruri, poate că se ascunde o taină în întâlnirea noastră atât de neaşteptată!

Eram atunci amândoi la băile Călimăneşti. Ulterior ne-am mai întâlnit. Continua să scrie poezie de substanţă şi de frumuseţe, dar scria şi la o gazetă a partidului pentru românii din străinătate. Muncea mult. Era foarte sensibilizat, foarte singur şi sub endemica lui veselie ascundea o dramă cumplită. El mi-a spus că pe Nicolae Petraşcu l-au ucis la Sibiu, iar pe Radu Mironovici îl ştia sechestrat într-o comună.

Tragedia poetului nu se sfârşise. El continua să fie calul de bătaie al tuturor oportuniştilor. Lovit de zeci de ani din toate părţile, acum îl loveau fraţii de condei, în ţară şi peste

hotare. D. Micu şi alţii l-au atacat crud şi nedrept în gazetele literare. Tot Radu Gyr era „huliganul”, „banditul”, „decadentul”, „obscurul”, „misticul”, „fascistul”, „criminalul”.

În ultimele zile tocmai citise nişte critici mârşave venite de la oameni din breasla scriitoricească. A făcut o congestie cerebrală peste noapte şi, în zori, era neînsufleţit.

Cine l-a ucis? Nu îl poate ucide nimeni, câtă vreme vor mai fi oameni.

Uniune de flori. Comuniune de lacrimi
– *flori pe mormintele martirilor* –

În faţa mărturisirilor lui Ioan Ianolide orice adaos este de prisos. Cuvintele ar fi prea goale neputând să cuprindă o întregire a acestora. Ca o datorie faţă de adevăr îmi revine obligaţia de a da o explicaţie alegerii acestei postfeţe.

L-am cunoscut pe autorul, sus menţionat, după eliberarea sa, în anul 1964. Era unul dintre puţinii „colegi” de detenţie, pe care tatăl meu îl primea în casa noastră.

Figura de sfânt pe care se citea suferinţa chinurilor îndurate de-a lungul unui calvar de peste 20 de ani în temniţele comuniste, emana bunătatea, blândeţea, mila şi mai ales dragostea, creându-ţi o stare sufletească specială, atât de linişte cât şi de pace; de resemnare până la iertare.

Se deplasa greu, cu gleznele şi picioarele umflate, ca urmare a rănilor lăsate de lanţurile pe care „le purtase cânva”. Nu pregeta să urce anevoie Dealul Patriarhiei,

ţinându-şi de mână nepoţica iubită, pentru a participa la întreaga liturghie, uneori stând în picioare ore întregi, pentru a primi împărtăşania creştinească.

Cred că l-a cunoscut pe părintele meu mai bine decât mine, care am fost lipsită de un îndrumător chiar în perioada formării mele ca adolescent şi a alegerii unei cariere pe care ar fi dorit să o urmez.

Printre portretele oamenilor de cultură din cartea lui Ioan Ianolide, cel al lui Radu Gyr, mi se pare a fi cel mai complet şi cel mai elocvent. Controversele şi insinuările aruncate ca nişte săgeţi otrăvite asupra, atât a personalităţii cât şi a caracterului poetului, îşi găsesc răspunsul în mărturia autorului acestei cărţi. Şantajul şi teroarea la care tatăl meu era supus, bolnav, trecând deseori pe lângă moarte, dovedesc cinismul şi perversitatea diabolică a celor şcoliţi să terorizeze şi să distrugă un semen.

În ultima vreme, Radu Gyr este din ce în ce mai mult uitat, mai ales de colegii în breaslă, lăsând, parcă intenţionat, vremea să îngroaşe, cât mai adânc, stratul de praf aşezat peste opera sa, până la a doua îngropare.

Îmi vin în minte versurile dintr-o strofă a unui cântec pe care îl învăţam în liceu la ora de muzică, în perioada „glorioasă" a socialismului:

„Multe ţări, multe surori
şi-au pus în grădină flori.
Toate ţările-şi vor pune
Flori din Marea Uniune"...

Numai că florile s-au transformat; au devenit lacrimi; şi nu au mai cunoscut bucuria grădinii, ci doar tristeţea mor-

mintelor. Mormintele martirilor acestui neam, unora necunoscându-li-se nici măcar locul unde le-au fost aruncate fragmentele trupurilor sfârtecate de bestiile cu chipuri de oameni.

Din sufletul meu, eu pun o floare a dragostei şi a milei pe mormântul acestui „sfânt" al închisorilor, ca un omagiu pentru suferinţa lui, mulţumindu-i, dacă mă aude, pentru tot ceea ce a scris şi, mai ales, pentru „ADEVĂRUL" mărturisit despre părintele meu*.

S. P.

Bucureşti, 11.06.2008

* Mulţimim Editurii „Christiana" pentru acordarea dreptului de a publica fragmente din volumul lui Ioan Ianolide „Întoarcerea lui Hristos", aparut în 2006.

CUPRINS

ADDENDA

Tipografia
SHIK & ŞTEFAN
Strada Nicolae Drăgan nr. 10
Sector 5, Bucureşti

Dacă-mi lipesc urechea de cimentul celulei,
ascult, ascult
cum sângele temniţei, ca un mare tumult,
ca un geamăt abrupt,
curge pe dedesupt,
curge torent de veninuri amare,
ţinut în pământ sub zăvoare.

www.lucman.ro
comenzi@lucman.ro
ISBN: 978-973-273-289-2